SPECIES UMBELLIFERARUM

MINUS COGNITAE,

ILLUSTRATAE

A

C. SPRENGEL.

CUM TABULIS VII AERI INCISIS.

HALAE
IN OFFICINA RENGERIANA
1818.

Generibus Umbelliferarum ante aliquot annos revisis, iam species minus cognitas, cum aliis confusas, aut plane novas, examini subiectas edo. Officii autem duco, gratias agere publicas collegis et fautoribus, qui haec adiuvarunt studia, in quibus honorifice nomino: *Balbisium* Taurinensem; *Bartonium* Philadelphensem; *Baumgartenium* in Dacia medicum; *Bernhardium* Erfurtensem; *Besserum* Creminiecensem; *Billarderium* egregium peregrinatorem; *Broterum* Conimbricensem; Robertum *Brownium*, summum Angliae decus; *Chamissoum*, Kotzebui, novissimi περιοδευτοῦ, comitem botanicum; *Decandollium* Genevensem, qui ad reformandam rem herbariam amplificandamque natus est; *Desfontainium*, illustrem Gallum; *Dethardingium* Rostochiensem; *Fischerum* Moscoviensem; *Güntherum* Wratislaviensem; *Hoppium* Ratisbonensem; *Hornemannum* Hafniensem; *Humboldtium*, immortalem peregrinatorem; *Iussievum* τὸν πάνυ; *Kaulfussium*, universitatis nostrae doctorem; *Kunzium* Lipsiensem, egregium fungorum scrutatorem; *Lagascam*, collegam Matritensem; *Linkium*, collegam Berolinensem; *Märklinium* Wiesslochiensem; *Marschallium Bibersteinium*, exi-

nium Caucasi investigatorem; *Nestlerum* Argentinensem; *Panzerum* Hersprucensem; *Persoonium* Parisiensem; *Pollinium* Veronensem; *Retzium* Lundinensem; *Rochelium*, Pannoniae scrutatorem; *Römerum* Turicensem; *Savium* Pisanum; *Schlechtendalium* Berolinensem, iuvenem patriae virtutis aemulum; *Schraderum* Göttingensem; *Schwägrichenium* Lipsiensem; *Schweiggerum* Regiomontanum; *Smithium*, μέγα κῦδος βριταννῶν; Comitem *Sternbergium*; *Thomam* Helvetum; *Thunbergium*, venerandum senem; *Treviranum* Wratislaviensem et *Zeyherum*, Schwezingensis horti praefectum. Manibus defunctorum: *Flüggii* Hamburgensis, *Iacquini* patris, summi viri, *Kitaibelii*, insignis Pannoniae scrutatoris, *Mühlenbergii* Pensylvanici, *Rhodii* Bremensis, *Roxburghii* Anglo-Indi et *Willdenovii* grates exsolvo pias. Ut tantorum virorum favore dignus labor meus iudicetur, magnopere votum est. Quodsi contigerit, equidem et opus, quod iam per decennium molior, generum per omnes quotquot innotuerunt species illustratorum revisionem, cum iconibus fructuum, tandem editurus sum. Itaque etiam atque etiam rogo, ut studiis meis favere pergant, quorum interest disciplinae augmentum.

ICONUM EXPLICATIO.

Tab. I. f. 1. Hydrocotyle umbellata L. pag. 1.

2. ranunculoides L. p. 2.

II. 3. americana L. p. 3.

4. repanda Pers. p. 4.

III. 5. Bupleurum glumaceum Smith. p. 18.

6. Myrrhis Claytoni. * p. 129.

IV. 7. Smyrnium nudicaule MB. p. 20.

a. caulis segmentum.
b. fructus immaturus.
c. maturi fructus dorsum.
d. raphe.
e. segmentum.
f. flos.

8. Physospermum commutatum. * p. 22.

a. caulis segmentum.
b. fructus immaturus.
c. maturi fructus dorsum.
d. raphe.
e. segmentum.

Tab. V. f. 9. Hydrocotyle composita Pursh. p. 6.

10. Bowlesia incana R. et P. p. 13.

a. fructus.

b. folium vitro auctum.

11. Bowlesia geniculata. * p. 14.

VI. 12. Pastinaca triquinata. * p. 68.

a. b. c. Fructus.

13. Tenoria canariensis. * p. 20.

VII. 14. Ferula caspica MB. p. 81.

15. — nuda. * p. 81.

SERIES SPECIERUM.

			pag.
1.	Hydrocotyle	umbellata L.	1
2.		ranunculoides L.	2
3.		americana L.	3
4.		repanda Pers.	4
5.		natans Cyrill.	5
6.		composita Pursh.	6
7.	Trachymene	linearis *	7
8.		ovata *	8
9.		compressa *	9
10.	Bolax	complicatus *	9
11.		gummifer *	10
12.		pedunculatus *	10
13.		aretioides *	11
14.	Bowlesia	incana R. et P.	13
15.		lobata R. et P.	13
16.		geniculata *	14
17.	Sanicula	canadensis L.	15
18.		marilandica L.	16
19.	Astrantia	caucasica Willd.	17
20.	Bupleurum	glumaceum Sibth. Smith.	18
21.		subovatum Link.	19
22.	Tenoria	canariensis *	20
23.	Smyrnium	nudicaule MB.	20
24.	Physospermum	commutatum *	22
25.		cicutarium *	23
26.	Smyrnium	Dodonaei *	24
27.		Dioscoridis *	25
28.		cordatum Walt.	28
29.		laterale Thunb.	29
30.	Thapsia	trifoliata Mill.	30
31.		gummifera *	31
32.		Laserpitii *	32
33.	Laserpitium	pilosum Willd.	33
34		gallicum L.	34
35.		peucedanoides L.	36

			pag.
36.	Laserpitium	Siler L.	37
37.		trilobum Mill.	38
38.		Libanotis Lam.	40
39.	Cnidium	Fontanesii *	41
40.	Heracleum	Sphondylium L.	41
41.		angustifolium L.	43
42.		sibiricum L.	43
43.		Panaces L.	44
44.		pyrenaicum Cuss.	45
45.		lanatum Michx.	46
46.		villosum Fisch.	46
47.		alpinum L.	47
48.		austriacum Crantz.	48
49.		Tordylium *	49
50.		tomentosum Sibth.	50
51.		ligusticifolium MB.	50
52.	Peucedanum	Vocontiorum *	51
53.		gallicum Tourn.	52
54.		ruthenicum MB.	53
55.		longifolium Kit.	54
56.		arenarium Kit.	55
57.		alpestre L.	56
58.		Petense *	57
59.		nodosum L.	57
60.		aureum Ait.	58
61.		tenuifolium Thunb.	59
62.		capillaceum Thunb.	60
63.	Angelica	*pratensis MB.*	60
64.		*Razoulii Gouan.*	61
65.		pyrenaea *	62
66.		lucida L.	63
67.	Imperatoria	Chabraei *	64
68.		Seguierii *	65
69.	Pastinaca	dissecta Vent.	67
70.		triquinata *	68
71.		opaca Willd.	68
72.	Thysselinum	Plinii Tourn.	69
73.	Selinum	sibiricum Retz.	71
74.		baicalense Willd.	72
75.		venetum *	73
76.		lineare Schum.	74
77.		peucedanoides Desfont.	75
78.		austriacum Iacqu.	75
79.		rigidulum Vivian.	76
80.	Ferula	Opopanax *	79

			pag.
81.	Ferula	obtusifolia *	80
82.		nuda *	81
83.		caspica MB.	81
84.		Ferulago L.	82
85.		nodiflora L.	84
86.		glauca L.	84
87.		capillaris Link.	85
88.		longifolia Fisch.	86
89.		peucedanifolia Willd.	87
90.		orientalis L.	87
91.		laevigata *	88
92.	Siler	aquilegifolium Gärtn.	88
93.		caucasicum *	90
94.		salsum *	90
95.	Sium	luteum *	92
96.		peucedanoides *	92
97.		bulbosum Thor.	93
98.		virescens *	94
99.		ferulaefolium *	95
100.		hispidum Thunb.	96
101.		asperum Thunb	96
102.		villosum Thunb.	97
103.		*patulum Thunb.*	98
104.		paniculatum Thunb.	98
105.		grandiflorum Thunb.	99
106.		filifolium Thunb.	99
107.		siculum L.	100
108.		cicutaefolium I. F. Gmel.	100
109.		verticillatum Lam.	101
110.	Schultzia	crinita *	102
111.	Oenanthe	gymnorrhiza Brignol.	103
112.		peucedanifolia Pollich.	104
113.		virgata Poir.	105
114.		prolifera L.	105
115.		globulosa L.	106
116.		interrupta Thunb.	107
117.		inebrians Thunb.	108
118.		tenuifolia Thunb.	109
119.		ferulacea Thunb.	109
120.		filiformis Lam.	110
121.	Sison	rotundifolius *	110
122.		capensis *	111
123.		capillaceus *	112
124.		divaricatus *	113
125.	Meum	sibiricum *	113

			pag.
126.	Meum	inundatum *	114
127.	Pimpinella	Saxifraga L.	115
128.		magna L.	117
129.	Seseli	elatum L.	118
130.		verticillatum Desfont.	120
131.		caespitosum Sibth. Smith.	121
132.		chaerophylloides Thunb.	122
133.	Ligusticum	apioides Lam.	122
134.		Sprengelii Sieb.	124
135.		alatum *	125
136.		cyprium *	125
137.		athamantoides *	126
138.	Ammi	Visnaga Lam.	126
139.		glaucifolium Lapeyr.	128
140.		acaule *	128
141.	Myrrhis	Claytoni Mich.	129
142.		procumbens *	130
143.		Bunium *	131
144.		ammoides *	132
145.		capensis *	133
146.		aristata *	133
147.	Tragium	Columnae *	134
148.		peregrinum *	135
149.	Bubon	glaucus *	136
150.	Athamanta	Libanotis L.	137
151.		sicula L.	138
152.		Matthioli Wulff.	139
153.		panacifolia *	140
154.	Torilis	crinita *	141
155.		trichosperma *	142
156.	Caucalis	mauritanica L.	143
157.	Daucus	guttatus Sm.	143
158.		aureus Desfont.	144
159.		litoralis Sm.	145
160.		meifolius Brot.	146
161.		hispidus Desfont.	147

1.

HYDROCOTYLE UMBELLATA *L.*

H. foliis peltatis crenatis basi emarginatis, umbellis pedunculatis multifloris, floribus pedunculatis. (T. I. f. 1.)

Acaricoba. *Pis. et Marcgrav. brasil.* p. 260.

Cotyledon aquatica. *Sloan. jam.* 1. p. 212.

Hydrocotyle americana maxima, folio umbilicato, floribus in umbellam radiatam nascentibus. *Tourn. inst.* p. 328.

Cotyledon repens brasiliensis. *Rai. hist.* p. 1323.*

Hydrocotyle flore albo, cotyledonis folio. *Gron. virg.* p. 30.

Hydrocotyle 1. foliis orbiculatis peltatis crenatis, umbellis multifloris. *P. Brown. iam.* p. 185.

Hydrocotyle umbellata. *Lam. enc. bot.* 3. p. 152.* *Swartz obs.* p. 111.* *Thunb. diss. bot. ed. Pers.* 2. p. 414. *Willd. spec. pl.* 1. p. 1361. *Pursh amer. sept.* 1. p. 190. *Barton fl. philadelph.* p. 36. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 118. H. umbellulata *Mich. amer. bor.* p. 161.

Habitat in pratis udis et uliginosis Carolinae, Virginiae, Iamaicae et Brasiliae. ♃. (v. s.) In herbario Willdenowii deest.

Caulis prostratus, sarmentosus, filum linteum vulgare crassitie aequans, *radiculas* hinc inde fibrillosas, albidas promens, odorem fere Petroselini spargens.

Petioli erecti, glabri, pedunculis paullo longiores, pollicares aut sesquipollicares, teretes, caule parum tenuiores.

Folia subrotunda, peltata, glabra, ambitu crenato, subquinquenervia, semipollicem lata, viridia.

Pedunculi paullo breviores petiolis, pariter glabri, erecti vel subadscendentes, teretes, eiusdem diametri ac petioli.

Umbella vera simplex, radiis fere quindenis aut vicenis. *Involucrum* polyphyllum, foliolis ovato-lanceolatis.

Corolla albida, pentapetala, petalis lanceolatis, integris, persistens.

Fructus lateribus planus, dorso-rhapheque compressus, corolla marcida coronatus, tricostatus.

H. *vulgaris*, licet similis, differt umbellis capitatis paucifloris, petiolis apice hirsutis, foliis multinerviis.

2.

HYDROCOTYLE RANUNCULOIDES *L.*

H. foliis subquinquelobis cordatis glabris crenato-dentatis, umbellis capitatis subtrifloris. (T. I. f. 2.)

H. repens, flore albo, foliis in tres lobos partitis sive crenatis. *Gronov. virg.* p. 30.

H. ranunculoides. *L. suppl.* p. 177. *Thunb. diss. bot.* ed. *Pers.* 2. p. 415.

H. cymbalarifolia. *Mühlenb. catal. plant. Amer. sept.* p. 30. *Willd. herbar.* n. 12.

Habitat in Mexico. L. An etiam in Pensylvania? (v. s.)

Caulis prostratus, sarmentosus, teretiusculus, glaber; *radiculas* hinc inde ad genicula fibrillosas, simplices, capillares, luridas promens.

Petioli suberecti, angulati, glabri, digiti minimi longitudine, flexuosi.

Folia latiora quam longa, laevia, nitidiuscula, nervoso-venosa, cordata, quinque-aut sexloba, lobis crenato-dentatis.

Pedunculi ex ipsis, quibus petioli surgunt, geniculis, paullo breviores his, pariter angulati, glabri, flexuosi, subtriflori.

Flores subcapitati, albidi. *Involucrum* subnullum.

Fructus maiores praecedentis speciei, pariter lateribus compressi, tricostati.

3.

HYDROCOTYLE AMERICANA *L.*

H. radice tuberosa, foliis subpeltatis subrotundis inaequaliter crenatis, glomerulis subsessilibus paucifloris. (T. II. f. 3.)

H. foliis reniformibus margine lobato. *Löflings Reise*, p. 361.

H. americana *Willd. sp. pl.* 1. p. 1361. *Thunb. diss. bot.* 2. p. 414. *Mich. amer. bor.* p. 162. *Pursh amer. sept.* p. 190. *Mühlenb. catal. plant. Amer. sept.* p. 30. *Barton fl. philad.* p. 36.

Habitat in America meridionali ad Orinocum, et in boreali, Carolina et Pensylvania. ♃. (v. s.)

Radix tuberosa, sublignosa, oblique descendens, fibrillas demittens, in caulem sensim abiens.

Caulis adscendens, teres, glaber, fili lintei vulgaris crassitie, e geniculis sarmenta, petiolos et glomerulos florum promens.

Sarmenta filiformia subcapillaria, hinc inde radiculas fibrillosas emittentia, decumbentia.

Petioli basi stipulis binis fulti, teretes, filiformes, patentes, subpollicares, glabri.

Folia paullo latiora quam lata, subpollicaria, pallide viridia, glabra, basi sinu vix hiante petiolum accipientia, ambitu obsolete septem- aut novemlobo, inaequaliter crenato.

Glomeruli florum axillares, brevissime pedicellati, bi- aut triflori.

Flosculi exigui, virescentes.

Fructus minuti, formam generis servant.

Duas varietates distinguit Michauxius: alteram *flexicaulem*, caule firmiori flexuoso, alteram *gracilem*, caule filiformi rectiusculo. Harum haec est nostra.

Hydrocotyle bonariensis fere eadem habet folia, sed pedunculos longissimos, umbellam compositam, radios elongatos, involucrum polyphyllum.

4.

HYDROCOTYLE REPANDA *Pers.*

H. foliis rotundato-cordatis repando-dentatis subtus petiolisque pilosis, umbellis capitatis subtrifloris. (T. II. f. 4.)

? Valerianella nymphaeae minoris folio *Herm. parad.* p. 239. ic. (folia minus dentata).

H. cordata *Walt. carol.* p. 113.

H. ficarioides *Michaux amer. bor.* p. 161.

H. repanda *Mühlenb. catal. amer.* p. 30. *Pursh amer. sept.* p. 190.

H. reniformis *Bosc. Thunb. diss. bot.* ed. Pers. 2. p. 412. *Willd. herbar.* n. 2. *Poiret encycl. suppl.* 3. p. 72. *excl. synon.*

Habitat in locis inundatis Curassai, Carolinae meridionalis et Georgiae. ♃. (v. s.)

Radix subbulbosa, sarmenta emittens prostrata.

Petioli subaggregati, digitales aut semipedales, angulati, erecti, pilis sparsis consiti.

Folia ovato-subrotunda, cordata, repando dentata, supra glabra, subtus pilosiuscula, venosa.

Pedunculi multo breviores, subunguiculares, densius pilosi, aggregati, flexuosi, triflori.

Flosculi minuti, virescentes.

Fructus maiusculi, lateribus compressi, reticulati, *in* capitulum acervati.

Proxima H. *asiatica* differt foliis magis reniformibus, nec ad ovatam formam accedentibus. Huius icones sunt *Rumph. amb.* 5. t. 5. *Herm. parad.* p. 238. *Plukn.* t. 106. f. 5. *Lam. ill.* t. 183. f. 2. Huius sunt duae varietates: altera e nova Zeelandia, rigidior, foliis maioribus acutius dentatis: altera ex India orientali gracilior, foliis minoribus obsolete crenatis. Ad H. asiaticam pertinet *Trisanthus cochinchinensis Lour. coch.* p. 118. Namque, quod calycem vocat, involucrum est.

H. ficarioides *Lam. encycl.* 3. p. 153. syhonymon facile haberem, nisi glabrities partium omnium indicaretur. Commersonius hanc attulerat ex insula Franciae.

5.

HYDROCOTYLE NATANS *Cyrill.*

H. foliis subpeltato-cordatis carnosis orbiculatis quinquelobis crenatis glabris, umbellis capitatis pedunculatis.

Ranunculus aquaticus umbilicato folio Columm. ecphr. 1. p. 316. ic.

H. natans *Cyrill. neapol. fasc.* 1. t. 6.

Habitat in aquis fossarum et paludum circa Sebetum Neapol. (v. s.)

Caulis natans, sarmentosus, radiculis fibrosis limo adhaerentibus, carnosus, rubens.

Petioli spithamei, carnosi, teretes, glabri, pennae gallinaceae crassitie.

Folia pollicaria, orbiculata, cordata, sinu vix hiante, glabra, carnosa, quinqueloba lobis crenatis.

Pedunculi ex iisdem geniculis, quae petiolos promunt, solitarii, erecti, subdigitales, tenuiores petiolis, subquadriflori.

Umbella capitata. *Involucrum* nullum.

Flosculi albidi.

Fructus omnino generis, lateribus compressi, orbiculati, tricostati.

Etiamsi a Bauhini inde temporibus Columnae planta H. *vulgaris* habita fuerit, differt tamen egregie haec foliis vere peltatis, haud quinquelobis, petiolis haud carnosis. Suspicatur iam, diversam esse speciem, Vaillantius *botan. paris.* p. 105.

Novam confusionem molitur Poiretus, dum *encycl. suppl.* 3. p. 72. cum H. *reniformi* Boscii componit, a qua egregie differt.

6.

HYDROCOTYLE COMPOSITA *Pursh.*

H. radice bulbosa, caule erecto simplici bifido, foliis subternatis, foliolis cuneiformibus subincisis, umbellis involucratis. (T. V. f. 9.)

Sison bulbosum *Michaux amer. bor.* p. 169.

Hydrocotyle bipinnata *Mühlenb. catal. pl. amer. sept.* p. 30. *Willd. herb.* n. 16. *Barton fl. philad.* p. 36.

H. composita *Pursh. amer. septentr.* p. 190.

Habitat in udis rupestribus *Kentucky ad Knoxville.* ♃. (v. s.)

E *radice* bulbosa surgit *caulis* palmaris simplex, teres, pennae columbinae fere crassitie, nudus, donec apice in duos tresve ramulos dividendus, sub illis emittat petiolos basi vaginante duos, ter iterum divisos. *Folia* subpinnata vel pinnatifida, quina, lanceolato-cuneiformia, integra vel semel incisa, obtusiuscula, nervosa.

Pedunculi ex ipso loco divisi caulis bini aut terni, patentes, sesquipollicares.

Umbellae subquinqueflorae.

Involucra foliolis cuneiformibus, subincisis, umbellas aequantia.

Flosculi pedicellati, albi, pentapetali; petala ovalia integerrima. *Antherae* atropurpureae.

Fructus omnino generis, lateribus compressi, tricostati, pistillis coronati.

7.

TRACHYMENE LINEARIS

Tr. foliis lineari-subulatis sparsis, umbellis compositis.

Azorella linearifolia *Cav. ic.* 5. p. 57. t. 485. *Poir. in encycl. bot. suppl.* 1. p. 552.

Habitat in novae Hollandiae ora orientali, ad portum Iackson, unde Neeus primus attulit, deinde plures. (v. s.) Mea exemplaria debeo liberalitati Smithii et Desfontainii.

Caulis fruticosus, teres, glaber, superne ramosus, pennae fere columbinae et gallinaceae crassitie, cortice fusco. *Rami* exacte patentes.

Folia sparsa, patentia, subrecurvata, subulata, numerosa, pollicem fere longa, vix lata quartam lineae partem, aspera, iuniora subciliata.

Pedunculi terminales, pollicares, erecti, ramosi.

Umbella universalis composita radiis ternis aut quaternis, subpollicaribus strictis: partialis radiis denis aut duodenis, duas lineas aut tres longis.

Involucrum et universale et partiale polyphyllum: foliolis lineari-subulatis.

Calyx quinquedentatus, superus, persistens.

Corolla pentapetala, flava aut crocea, petalis ovato-lanceolatis integerrimis, acumine subinflexo.

Stamina corolla longiora.

Antherae biloculares.

Fructus ovati, gibbi, costati, muriculato-tuberculosi, dorso rhapheque planiusculi.

Cum *Azorellae* nomen, male formatum, ad duo plane diversa genera traductum sit, necessaria fuit mutatio, quam in *prodromo umbellif.* p. 27. ita proposui, ut dilectissimi olim discipuli et amici, Ferdinandi *Fischeri* merita hac dignatione celebrarem. Postea, cum viderim, Rudgium iam 1809 idem genus *Trachymenes* nomine insigniisse, libenter huic cedo. Aliud autem, a Decandollio in honorem Fischeri dictum genus (*catal. hort. monspel.* p. 112.) iam prius a R. Brownio *Holostemmatis* nomen obtinuerat.

Qui potuerit Cavanillesius hanc plantam cum Gingidio Forsteri componere, plane haud scio, nisi forte Aciphyllam eiusdem sub eo falso nomine habuerit: sed et haec toto coelo differt.

8.
TRACHYMENE OVATA *.

Tr. foliis ovatis nervosis sparsis subsessilibus, umbellis compositis.

Azorella ovata. *Labill. nov. holl.* 1. p. 74. t. 100.

Habitat in ora novae Hollandiae ad Africum sita. ♃. (v. s.)

Caulis fruticosus, ramosus, teres. *Rami* patentes, superne pilosi, cuticula in adultis membranacea secedente.

Folia sparsa, subsessilia, ut petiolos brevissimos facile dignoscas, exacte ovata, (basi rotundata), acuta, apice submucronato, margine integerrima, iuniora subciliata, nervosa, neque solummodo tri- aut quinquenervia, ut Billarderius perhibet. Rigida cetero sunt folia et, nisi opaciora, myrti foliis satis similia.

Umbellae terminales, sessiles, foliis cinctae, compositae, radiis ternis, quinis aut pluribus. *Umbellae* partiales radiis capillaribus denis aut duodenis.

Involucra et universale et partiale oligophylla, foliolis linearibus radios subaequantibus.

Calyx

Calyx quinquedentatus, persistens.

Corolla ochroleuca, pentapetala, petalis lanceolatis, acumine inflexo. *Antherae* biloculares.

Fructus ut in priori specie.

Tr. *lanceolata*, sub cuius nomine et hanc accepi, differt foliis exacte lanceolatis basi in petiolum attenuatis. (*Azorella lanceolata Labill. nov. holl.* t. 99.)

9.

TRACHYMENE COMPRESSA

Tr. aphylla, caule ancipiti ramoso, umbellis decompositis.

Azorella compressa *Labill. nov. holl.* 1. p. 75. t. 101.

Habitat in ora sabulosa novae Hollandiae ad Africum sita. (v. s.)

Ad bonam Billarderii descriptionem nil addendum habeo. Ipsius amicitiae exemplar meum debeo. Chamissous, Kotzebui comes in περίπλῳ nuperrimo, e Chilensi regno simillima mihi semina misit.

Trachymenen incisam Rudg. delineatam et descriptam videsis in *Transact. Linn. soc.* 10. p. 300. t. 21. f. 2.

10.

BOLAX COMPLICATUS

B. foliis trilobis complicatis lucidis, petiolis elongatis basi dilatatis nudis imbricatis.

Chamitis complicata *Banks in herbar. Forster.* Azorella Lam. ill. t. 189. f. 2.?

Habitat in terra magellanica, unde Forsterus attulit. (v. s.)

Caespites densi pollicares, vaginis petiolorum lapsorum glabris pallidis obsiti. Inter eas emergunt *petioli* superne teretes, patentissimi, quatuor fere lineas longi; qua latent sub vaginis, utrinque in membranam dilatati. *Folia* lenticulae fere magnitudine, crassa, lucida, triloba, lobis obtusis com-

plicatis, subtus pallidiora. Flores solitarios vidi, sed exemplar mancum est.

Azorella caespitosa Vahl. symb. 3. p. 48. licet folia trifida complicata habere dicatur, differt tamen petiolis folio latioribus: nec indicantur alae membranaceae inferne accedentes.

11.

BOLAX GUMMIFER

B. foliis trifidis planis acutiusculis opacis, petiolis subincrassatis basi subaequalibus imbricatis, umbellis simplicibus trifloris.

Bolax glebaria *Commers. herbar.*

Hydrocotyle gummifera var. 4. *Lam. encyclop.* 3. p. 156.

Chamitis tricuspidata *Gärtn. de fruct.* 1. p. 95. t. 22. f. 4.

Azorella *Lam. ill.* t. 189. f. 4.

Selinum microphyllum *Cav. ic.* 5. t. 486. huius varietas esse videtur.

Habitat in Patagonia et insulis Falklandii. (v. s.)

Caespites pariter densi, vaginis et petiolis superstitibus, e quibus membranae pallidae supersunt. *Petioli* crassiusculi, inferne membrana tereti cincti, appressi, imbricati, lineas quatuor longi. *Folia* erecta, imbricata, trifida, laciniis acutiusculis, rigida, opaca, duas lineas longa. *Umbellae* pedunculatae axillares triflorae.

12.

BOLAX PEDUNCULATUS *

B. foliis trifidis acuminatis, petiolis suberoso-incrassatis, pedunculis unifloris solitariis.

Azorella pedunculata *Willd. herbar.* n. 4.

Habitat in summis Andium iugis, unde Humboldtius attulit. (v. s.)

Caespites pariter densi ac priorum: inferne compositi e fibris nervisque petiolorum residuis petiolisque ipsis. Hi conferti sunt, patentiusculi, conici, quinque lineas longi, basi duas circiter lineas lati, sensim attenuati ut in folium abeunt; sulco longitudinali exarati, toti substantia celluloso-suberosa constant, quam ex tribus folii laciniis nervus percurrit, ita ut, demta forcipe ea substantia, supersint nervi ii rigidi, fibrosi. Apice petioli insidet *folium* exiguum, tres fere lineas longum latumque, cuneiforme, planum, trifidum, laciniis linearibus, acuminatis, cuspidatis.

Pedunculi axillares, solitarii, uniflori, quatuor aut quinque lineas longi, curvati in sicco specimine. Flores haud vidi. *Fructus* ovatus, solidus, corticatus, tricostatus, glaber, valleculis latusculisque convexis.

B. *gummifero* similis differt praecipue petiolorum forma et fabrica, laciniis foliorum cuspidatis, peduncnlis unifloris.

13.

BOLAX ARETIOIDES.*

B. foliis oblongis integerrimis subtus discoloribus, petiolis *dilatatis submembranaceis trinerviis ciliatis, umbellis simplicibus sessilibus.*

Hydrocotyle gummifera var. *γ. Lam. enc.* 3. p. 156.

Azorella aretioides. *Willd. herb.* n. 3.

A. gummifera *Poir. in enc. suppl.* 1. p. 551.

? Azorella caespitosa *Cav. ic.* 5. t. 484. f. 2.

Az. crassifolia *Pers. syn.* 1. p. 303.

Habitat in summis Andium iugis, unde Humboldtius attulit. Num etiam in insulis Falklandii? (v. s.)

Caespites parvuli, pollicares et sesquipollicares, fusci toti. *Petioli* foliorum latissimi omnium, ut quatuor lineas aequent, lateribus membranacei, trinervii, media parte tumidiusculi, substantia subcellulosa, marginibus superne villo crispo con-

nexis. Folia ex apice petiolorum attenuato surgunt erecta, oblonga, crassa, coriacea, subtus albidiora, nervoque prominulo percursa, acutiuscula, integerrima, margine revoluto, lineas duas longa, lineam lata.

Umbellae terminales, bi- aut triflorae, subsessiles. Flores et fructus observare penitius haud licuit.

Azorella caespitosa Cav. l. c. manifesto haud *satis* apte delineata est et descripta. „Folia enim dicit inferne concava, „caulem arcte vaginantia, postea reflexa limbo ovato-acuto, „glauca et crassiuscula.“ E quibus facile posset aliquis efficere, nostram plantam eamdem esse, ut petiolos habuerit inferiorem folii partem concavam vaginantem, folium ipsum vero limbum reflexum (ex compresso forte caespite.) Attulerat Neeus ex alpium chilensium iugis et portu Egmont Falklandii insularum. Nec *Selinum acaule* Cav. ic. t. 487. satis diversum arbitror. Ala enim, quam fructibus adfingit, erronea est, *nec* totum hoc genus, *Mulinum*. a Persoonio dictum, a *Bolace* alienum esse, summus Iussievus iam divinavit. (*ann. du mus.* 16. p. 179.). *Selinum* igitur *spinosum* et *proliferum* Cav. ic. 5. t. 487. 486. duae novae species *Bolacis* sunt.

Azorella filamentosa Vahl. *symb. 3. p. 47. posset quidem* cum hac confundi ob cilia petiolorum. Sed cilia Azorellae filamentosae sunt potius setae rigidae, longae, albidae. Folia sunt multo longiora, ut et unguicularia habeam, *linearia*, subtus setis albis appressis tecta, apice mucronata.

Hydrocotyle gummifera var. *γ.* a Commersonio e montibus magellanicis adlata, sine dubio nostra est, etiamsi haud satis accurate describatur.

Chamitis integrifolia Gärtn. de fruct. 1. p. 94. t. 22. (Azorella *Lam. ill.* t. 189. f. 1.) videtur vel huius vel Bolacis filamentosi esse manca figura. Folia nimis brevia sunt pro filamentosa: cilia nimis rigida, manca, pro B. aretioide.

14.

BOWLESIA INCANA *Ruiz et Pav.*

B. incana, foliis cordato-lobatis subreniformibus crenatis, pedunculis axillaribus aggregatis, cirrhis axillaribus. (T. V. f. 10.)

B. incana *Ruiz et Pav. fl. peruv.* 3. t. 268. f. A. Pers. syn. 1. t. 303. *Poir. in encycl. suppl.* 1. p. 691.

Habitat in collibus Peruviae. E liberalitate summi et amicissimi Desfontaines. (v. s.)

Planta herbacea, subpalmaris aut vix pedalis, tota incana, pube stellata.

Petioli pollicares, patentes, oppositi, teretes, incani.

Folia, altero plerumque minori, cordato-lobata, subreniformia, concava, septem- aut novemloba, lobis quandoque crena una aut altera insignitis, subtus magis incana quam supra, quinque lineas fere lata, quatuor longa.

Cirrhi pariter incani, simplices, ex axillis petiolorum.

Stipulae scariosae, parvae, ovatae, lacerae.

Pedunculi axillares, aggregati, duas aut tres lineas longi, erecti aut cernui, reflexi, uni-, aut biflori.

Involucrum stipulae referunt.

Flosculi albidi, pentapetali.

Fructus gemini, ovati, solidi, costa unica dorsali, rhaphe excavata, pube stellata incana.

15.

BOWLESIA LOBATA *R. et P.*

B. subhirsuta, foliis lobatis nervosis basi truncatis, lobis integerrimis mucronatis, petiolis elongatis, pedunculis axillaribus subsolitariis, cirrhis nullis.

B. lobata *R. et P. fl. peruv.* 3. t. 251. B. *Pers. syn.* 1. p. 303. *Poir. in encycl. suppl.* 1. p. 691.

Habitat in summis montibus Peruviae. Debeo beato Willdenowio. (v. s.)

Planta herbacea, gracilis, viridis, licet pube stellata, magis sparsa, tecta.

Petioli oppositi, digitales et ultra, teneri, flexuosi.

Folia pollicem fere lata, semipollicem longa, suboleracea, basi truncata, quinque fere nervis radiatis percursa, quinque- aut septemloba, lobis ovatis acutiusculis mucronatis integerrimis.

Stipulae lineares, duae, scariosae.

Pedunculi axillares, e stipulis, velut ex involucro emergentes, subbilineares, post anthesin reflexi.

Flosculi ochroleuci, pentapetali.

Fructus gemini, ovati, solidi, dorso costati, rhaphe excavati, pube stellata tecti.

16.

BOWLESIA GENICULATA

B. glabra, foliis suborbiculatis crenatis basi cuneatis integerrimis, umbellis terminalibus multifloris. (T. V. f. 11.)

Peucedanum geniculatum *Forst. flor. ins. austr.* n. 136. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1408. *Pers. syn.* 1. p. 311. *Poir. in encycl. bot.* 5. p. 229. *Spr. pug.* 1. n. 44.

Habitat in nova Zeelandia. (v. s.)

Habitu proxime accedit ad Bowlesias, neque fructu differt.

Caulis prostratus, ramosus, teres, herbaceus, geniculatus: rami patentes.

Stipulae ad petiolorum ortum lineari-lanceolatae, scariosae.

Petioli alterni, bi-trilineares, patentes, subdivaricati.

Folia suborbiculata, utrinque glabra, nervosa, basi cuneata integerrima, reliquo ambitu crenulata, quatuor lineas lata et paullo breviora.

Umbellae terminales, ternae aut quaternae.
Involucra e stipulis binis.
Flosculi albidi.
Fructus, etiamsi maturos haud viderim, cum Bowlesiae fructibus tamen magis congruunt quam cum Peucedani, a quo toto habitu differt.

Ad Bowlesias proxime accedit *Drusa oppositifolia Decand.* (*ann. mus.* 10: t. 38.) quam *Sicyon glandulosam* dixerat Poiretus (*encycl.* 7. p. 155.). Congruit autem et foliis oppositis, lobatis et pube stellata (glandulifera) et pedunculis axillaribus paucifloris. Differt vero fructu lateribus compresso, margine alato, alis sinuato-dentatis glochidiatis. (Cf. *Prodr. umbellif.* p. 15. f. 6.)

17.

SANICULA CANADENSIS *L.*

S. foliis omnibus compositis subternatis, foliolis ovatis basi attenuatis mucronato-serratis, flosculis omnibus sessilibus.

? Sanicula canadensis, amplissimo laciniato folio. *Tourn. inst.* p. 326.

Sanicula foliis radicalibus compositis, foliolis ovatis. *Gronov. virg.* 2. p. 146.

S. canadensis *Willd. sp. pl.* 1. p. 1366. *Thunb. prodr. cap.* p. 49. *Pers. syn.* 1. p. 303. *Poir. in encycl.* 6. p. 500. *Mühlenb. catal. plant. amer. sept.* p. 30. *Pursh amer. sept.* p. 191. (dubia) *Ait. Kew. ed.* 2. tom. 2. p. 119.

Habitat in Virginia. Deest in Michauxio et in herbario Willdenowii. (v. v.)

Habitus totius plantae, ni folia radicalia adspexeris, qualis *Saniculae europaeae*, sed altior plerumque. Caulis enim bipedalis aut altior, glaber, angulato-sulcatus, dichotomus.

Folia omnia et radicalia et caulina composita, subternata, petiolis brevioribus caulem amplexantibus.

Foliola ovata, utrinque glabra, acuta, basi attenuata, subintegerrima, reliquo margine mucronato-serrata, serraturis rotundatis subappressis: lateralia saepe bipartita aut triloba: pollicem aut sesquipollicem longa, semipollicem aut vix pollicem lata.

Pedunculi e dichotomia caulis, axillares, terminales, plerumque terni, foliis suffulti et involucri loco foliolum ternatum exiguum gestantes.

Flosculi ut plurimum terni, fertiles, foliolis involucri insidentes, capitati, albidi.

Fructus ovati, solidi, ecostati, undique setis uncinatis echinati.

Itaque differt praeprimis a S. *europaea* foliis radicalibus compositis, quae in nostrate sunt simplicia quinqueloba, lobis trifidis dentatis. Caulis in nostrate subaphyllus.

Hanc saepe in hortis S. *marilandicam* vocant, quae rarior est.

18.

SANICULA MARILANDICA *L.*

S. foliis omnibus digitatis, foliolis oblongis inciso-serratis, flosculis masculis numerosis pedicellatis.

S. marilandica *Rai. hist.* 3. p. 260. (Kriegius et Vernonius e Marilandia attulerant.) L. *hort. ups.* 57. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1367. *Lam. ill.* t. 191. f. 2. *Gronov. virg.* 31. *Pers. syn.* 1. p. 304. *Poir.* in *encycl.* 6. p. 501. *Mich. amer. bor.* 1. p. 162. *Pursh amer. sept.* p. 191. *Ait. Kew. ed.* 2. tom. 2. p. 119. *Mühlenb. catal.* p. 30.

Habitat in Marilandia. ♃. (v. v.)

Planta bipedalis, glabra.

Caulis strictus, fistulosus, bi- trichotomus, angulato-sulcatus, inferne pennae anserinae crassitie.

Folia

Folia omnia digitata, ampla, quinata aut septenata: *foliola* oblonga, tres pollices longa, ultra pollicem lata, basi longe attenuata in petiolos, ambitu inciso-serrata, aut duplicato-serrata, serraturis patulis, acutis quidem, sed haud mucronatis. Folia summa, generatim quidem similia, sed multo minora, subsessilia.

Pedunculi terni e summo caule, iterum ter divisi, foliolis minoribus suffulti, stricti, glabri.

Umbella capitata pedunculata.

Radii in quavis umbella seni aut deni, bi- trilineares flosculos gestant masculos, calycibus quinquefidis cassis persistentibus. Flosculi hermaphroditi pauciores, terni utplurimum, sessiles.

Fructus plane prioris.

Ex hac quidem descriptione patet, saepius confundi S. canadensem cum hac, quod in ipsa America fieri, cognovi.

Ambigo, habuerit Jacquinius veram *S. marilandicam*, cum descriptio (*collect.* 2. p. 293.) magis in canadensem quadret, icon autem iam ad manus non sit.

19.

ASTRANTIA CAUCASICA *Willd. herbar.*

A. foliis inferioribus palmatis quinquelobis, lobis oblongis incisis cuspidato-serratis, superioribus trifidis, involucri foliolis coloratis serratis.

Astrantia orientalis latifolia, floribus et coma purpureis. *Tournef. coroll.* p. 22.

Habitat in subalpinis Caucasi. (v. v.) ♃.

Adeo simillima est A. maiori, ut nonnisi varietas habenda sit, nisi ad involucra serrato-ciliata consilium transtuleris. Ipse enim purpureus color et pedicellorum et involucrorum saepe etiam in nostrate occurrit, ut Mappus (*flor. alsat.* p. 34.)

indicat. Sed involucri folia constanter integerrima sunt: in caucasica vero ciliato-serrata.

A. *heterophylla* Willd., quam in nov. act. nat. scrutat. berol. 2. p. 419. descripsit, differt foliis inferioribus trilobis, caulinis integris ovatis: cetero gaudet iisdem involucris ciliato-serratis. Cum angustiora habeat folia quam nostra, magis in A. caucasicam quadrat Tournefortii synonymon. Neque tamen in A. heterophylla adeo constans est foliorum forma indicata. Habeo enim exemplar ex ipso Caucaso, quod folia omnia, et summa etiam, habet trifida. Haec est Astr. *helleborifolia* Salisb. parad. n. 60. Ait. Kew. ed. 2. tom. 2. p. 119. Hinc male heterophylla dicitur, et, si Biebersteinius habet caucasicam varietatem maioris, multo potius nostra caucasicae varietas nominanda erit.

20.

BUPLEURUM GLUMACEUM *Smith.*

B. involucris universalibus tri- aut peutaphyllis, partialibus pentaphyllis umbellas superantibus, foliis lineari-lanceolatis. (T. III. f. 5.)

B. glumaceum *Smith. prodr. fl. graec. 1. p. 177.*

Habitat in insula Cypro et Zacyntho. (v. v.)

Ipse cl. Smithius humanissime mecum exemplaria ex herbario Sibthorpiano communicavit: eorum unum delineare iussi, cum in Sibthorpii flora desideretur. Inventa in exemplari semina matura terrae confisus mox vidi egregie germinare, et, cum haec scribo (die 26 Oct. 1817), laete florent in olla fenestrae meae imposita. Germinationis post viginti tres annos rarum exemplar simul probavit, Bupleurum glumaceum Smith. nil esse nisi B. *Odontiten.*

Namque involucra universalia toties triphylla sunt quam mono- aut di-, aut pentaphylla. Involucra partialia pentaphylla describuntur a Smithio, margine dilatato scarioso albido.

Sed in eodem exemplari, quod ipsius amicitiae debeo, video involucra penitus membranacea, reticulata, qualia pictor expressit. Habeo autem exemplaria Odontitis ex monte Sumano et Baldo, ubi viridia folia involucrorum eodem margine scarioso cincta sunt, qui a Smithio in B. glumaceo indicatur. Folia differentiam nullo modo augent: sunt enim lineari-lanceolata in utraque planta.

Conferantur icones B. Odontitis in *Engl. bot.* 2468. *Hort. vindob.* 3. t. 91. et *Columm. ecphr.* p. 247. (*Perfoliatum angustifolium montanum*) cum nostra, ut nullum supersit dubium.

21.

BUPLEURUM SUBOVATUM *Link.*

B. involucro universali nullo, partialibus subpentaphyllis subrotundo-ovatis, umbellis trifidis, foliis ovato-oblongis perfoliatis.

B. rotundifolium *Brot. fl. lusit.* 1. 452.

B. subovatum *Willd. herbar.* n. 2.

B. aegyptiacum *Nectoux. et Willd. herb.* n. 15.

B. triradiatum *Adams in Hofm. umbell.* p. 115.

Habitat in Lusitania, Aegypto et ad Lenam Sibiriae. (v. v.) ☉.

Facies fere B. *longifolii*, praeter caulem decumbentem. *Folia* quidem eadem, sed magis coriacea, ut et involucra. *Umbellae* axillares et terminales, trifidae, sine ullo involucro universali. *Involucra* partialia foliolis ovato-subrotundis integerrimis mucronatis subcoriaceis venosis umbella longe majoribus, flavicundum colorem florum adipiscuntur. *Fructus* ovati quinquecostati, valleculis rugulosis planis.

B. *aureum* Fisch. (*Hofm. umbell.* p. 115.) nullo modo a B. longifolio diversum: nec semina magis lutescunt, ut Hofmannus praecipit, sed prismatica sunt, quinquangularia, fusco-brunea.

22.

TENORIA CANARIENSIS

T. foliis ternatis cuneiformibus inciso-lobatis dentatis, involucris polyphyllis. (T. VI. f. 13.)

Crithmum latifolium L. *suppl.* p. 180. * *Ait. Kew.* ed. 1. tom. 1. p. 342. ed. 2. tom. 2. p. 135. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1408. *Pers. syn.* 1. p. 311. *Poiret in encycl. suppl.* 1. p. 556.

? Crithmum canariense *Cav. anal. de cienc. nat.* 1. p. 35.

Habitat in Teneriffa. ♃. (v. s.)

Planta sesquipedalis aut bipedalis, glaberrima.

Folia inferiora cum petiolo dodrantalia, oleracea, pinnata aut potius ternata, petiolo succulento, *crasso, basi larga* vaginante. *Foliola* lateralia sessilia cuneata, lobo uno alterove divisa, dentato-sinuata, basi cuneata: extremum trilobum, lobo medio iterum trilobo, reliquo ambitu dentato-sinuato. *Folia* superiora trifida, multo minora.

Caulis teres, glaber, sublignosus, pedalis, superne parum ramosus.

Umbellae terminales, radiis duodenis aut quindenis. *Involucra* et universale et partiale polyphylla, foliolis lanceolatis, satis firmis, umbella multo brevioribus.

Flores lutei, pentapetali.

Fructus prismatici, tricostati, costis valleculisque acutis.

Cum *Crithmum maritimum* Cachryos species sit, haec planta illius congener esse nequit, sed fructus magnopere congruunt cum Tenoriae speciebus.

23.

SMYRNIUM NUDICAULE *MB.*

Sm. foliis radicalibus biternatis, foliolis cuneatis inciso-dentatis acuminatis, caule tereti nudo superne ramoso. (T. IV. f. 7.)

Sm. nudicaule *Marsch. Bieb. fl. taur. cauc.* 1. p. 238. (excl. synon.) *Poiret in encl. suppl.* 1. p. 568.

Ligusticum Lobelii *Willd. herb.* n. 17.

Habitat in sylvis Caucasi. ♃. (v. v.)

Planta brachialis, *radice* tuberoso-fibrosa, albida.

Folia radicalia numerosa, sempervirentia, petiolis angulatis, palmaribus, basi vaginantibus.

Foliola subbipinnatifida, profunde incisa, pollices duos longa, unum lata, basi integerrima, cuneata, laciniis incisis, inaequaliter dentatis, dentibus acuminatis, utrinque glabris.

Caulis teres, glaber, inferne crassitie pennae anserinae, foliolis tenuibus incisis paucissimis, ut fere aphyllus appareat, in ramos ternos aut quaternos divisus.

Umbellae terminales, longe pedunculatae, compositae. *Radii* universalis deni, partialis quindeni.

Involucrum universale subhexaphyllum: foliola lanceolata, cuspidata, integerrima, lineas tres aut quatuor longa, vix lineam lata. *Involucra* partialia linearia subulata, pariter sena.

Flores omnes hermaphroditi, albi.

Petala quinque emarginata, obcordata.

Stamina corollam aequantia. *Antherae* albae.

Fructus gemini, fusco-nigri, corticati, subglobosi, obsolete tricostati aut potius tristriati, albumine ad rhaphen excavato, semilunari.

Sm. *nudicaule* Pursh. amer. 1. p. 196. similis planta videtur, sed differt involucris involucellisque subnullis.

Ut discrimen a simillima planta, cuius synonyma huc Marschallius traxit, clarescat, addimus descriptionem eius.

24.

PHYSOSPERMUM COMMUTATUM

Ph. foliis radicalibus biternatis, foliolis cuneatis inciso-dentatis obtusiusculis, caulinis stipulaceis integerrimis, caule subangulato superne ramoso. (T. IV. f. 8.)

Ligusticum alterum Belgarum *Lob. hist.* 457. (in Taurinis collibus inventum) ic. 786. *Dalech. hist.* 744. *Tabernaemont.* ed. *H. Bauh.* 205. *J. Bauh. hist.* 3. 147.

Seseli montanum cicutae folio. *Parkins. theatr.* 906. (icon, sed nulla descriptio.)

Smyrnium tenuifolium nostras. *Rai. hist.* 3. 254. *Synops. stirp. brit.* p. 209. t. 8.

Sm. lusitanicum minus, apii foliis *Tourn.* inst. 316.

Saxifraga Cornubiae *Petiv. herb. brit.* t. 26. f. 9.

Ligusticum cornubiense *L. amoen.* 4. 310. (sed falso dicuntur fol. radicalia ternata lanceolata integerrima) *Willd. spec. pl.* 1. p. 1426. *Huds. fl. angl.* 118. *Smith. ic. pict.* t. 11. *Fl. brit.* 1. p. 310. *Engl. bot.* 683. *Prodr. fl. graec.* 1. p. 193. *Witherings arrang.* ed. 5. tom. 2. p. 372. *Lam. encycl.* 3. p. 577. *Pers. syn.* 1. p. 315. *Ait. hort. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 142.

Ligusticum aquilegifolium *Willd. sp. pl.* 1. 1425. *Loisel. fl. gall.* 1. 167. Balbis in *mém. de Turin.* 1804. p. 333. *Schult. östr. Fl.* 1. 499.

Danaa aquilegifolia *Allioni pedem.* n. 1392. t. 63. *Balbis elenco*, p. 33. *Decand. fl. franç.* 4. 311.

Sison sylvaticum *Broter. phytogr. lusit.* n. 17. *Fl. lusit.* 1. 423.

Physospermum commutatum *prodr. umbell.* p. 19. *Balb. et Nocc. fl. ticin.* 1. p. 137.

Hänseleria danaeformis *Lagasc. elench. plant. hort. matrit.* 1816. p. 13.

Habitat in collibus taurinensibus, in iis, qui Padum inter et Coppam et Verzatum siti sunt, ad Bodmin Cornubiae, denique in Lusitania et Syrmia. ♃. (v. v.)

Radix fusiformis, succo resinoso luteo scatens.

Caulis cubitalis, brachialis, inferne crassitie pennae anserinae, glaber, subangulatus, inferne subpurpureus, parum ramosus.

Petioli radicales, teretiusculi, subangulati, glabri, dodrantales, basi vaginantes, bis trifidi.

Folia radicalia biternata, viridia, opaca.

Foliola pinnatifida, basi cuneata, inciso-dentata, dentibus apice obtusiusculis mucronatis, venosa.

Folia caulina amplexicaulia, inferiora parum incisa, trifida, integerrima; summa stipularum forma, lanceolata, integerrima.

Umbellae terminales in ramorum apicibus, compositae, radiis quindenis.

Involucrum universale subhexaphyllum, foliolis linearibus acutis, partialia similia umbella multo breviora.

Flores albi: *Petala* obcordata, seu acumine inflexo. *Antherae* albae. *Styli* divaricati.

Fructus globulosus, utriculo laxo glabro obsolete striato.

Differentia a priore igitur quaerenda: 1. in caule subangulato, 2. in foliorum apicibus obtusiusculis, 3. in foliis caulinis superioribus copiosioribus, stipularum formam referentibus, integerrimis, 4. maxime vero in fructu, qui cum haud maturus est, Smyrnii simillimus est, unde in *engl. bot.* 683. ita delineatur. Ut vero maturescit, utriculus secedit.

Haud infrequens planta in Italia, in Cornubia Angliae rarissime invenitur, pecoribus avide eam depascentibus. *Withering.*

25.

PHYSOSPERMUM CICUTARIUM *.

Ph. foliis radicalibus supradecompositis, caulinis compositis, summis ternatis, foliolis trilobis dentatis acutis, caule folioso sulcato, umbellis axillaribus terminalibusque.

Smyrnium cicutarium *MB. fl. taur. cauc.* 1. p. 239.
Ligusticum caucasicum *Willd. herb.* n. 18.
Habitat ad fluvium Alazonium Cachetiae. *Steven.* ♃. (v. s.)
Duobus prioribus adfine, magis tamen Smyrnio nudicauli: sed differt: 1. foliolis trilobis, haud profunde incisis, 2. caule folioso sulcato, 3. umbellis axillaribus, 4. fructu denique utriculato, simillimo n. 24.

26.

SMYRNIUM DODONAEI

Sm. foliis radicalibus subbipinnatis inciso-lobatis, caulinis superioribus subrotundis integerrimis perfoliatis, caule tereti.

Smyrnium Amani montis *Dodon. pempt.* 698.

Smyrnium *Lobel. adv.* 316. *hist.* 407. *ic.* 709. *Dalechamp. hist.* 707. f. 2.

Alterum genus Oleris atri *Caesalp.* 7, 43.

Smyrnium creticum verum. *I. Bauh. hist.* 3. 125. *Parkins. theatr.* 936. *Gerard. emac.* 1024. *Tabernaem.* 242.

Sm. peregrinum rotundo folio. *Tournef. inst.* p. 316.

Sm. rotundifolium *Mill. dict.* n. 2.

Sm. perfoliatum *a. Lam. enc.* 3. p. 666.

? Sm. perfoliatum *Sibth. fl. graec.* t. 289. (Nondum vidi iconem, ut conferre possem.)

Habitat in Italiae et Hispaniae montibus, praesertim in Gargano Apuliae. (v. s.)

Radix tuberoso-fusiformis, crassitie et longitudine Rapae minoris, extus nigra, intus albida, cellulosa, gustu suavis.

Caulis cubitalis, simpliciusculus, teres, ad pedunculos usque; foliosus, glaber.

Folia radicalia petiolata, petiolis late vaginantibus, in meo exemplari pollicaribus; folia ipsa bipinnata, pallida, glabra; foliolis

foliolis ovatis inciso-serratis, basi plerumque attenuatis, tres aut quatuor lineas longis latisque.

Folia caulina bina inferiora triloba, serrulata, vagina petiolari laxe amplexicauli: superiora subrotunda perfoliata integerrima, ut altiora, eo magis flavescentia, denique involucrorum speciem prae se ferentia.

Umbellae ex axillis summorum foliorum, pedunculis pollicaribus, sesquipollicaribus, teretibus, glabris. Compositae sunt: universalis radiis subdenis, partialis quindenis aut vicenis.

Involucra peculiaria nulla, praeter folia summa.

Flosculi flavi aut lutescentes. *Corolla* pentapetala, caduca, petalis inflexis.

Stamina petalorum longitudine, eiusdem coloris.

Styli divaricati.

Fructus gemini, ovato-globulosi, atri, tricostati, marginibus turgidis, albumine ad rhaphen semilunari: odore saporeque aromatico.

27.

SMYRNIUM DIOSCORIDIS *.

Sm. foliis radicalibus triternatis integris, caulinis superioribus ovatis denticulatis amplexicaulibus, caule superne quadrialato.

Σμύρνιον *Dioscor.* 3, 79.

Smyrnium creticum *Matthiol. ed. Valgris.* 1565. p. 774. *ed. C. Bauhin.* p. 566. *Camerar. epit.* 531. *Dalechamp. hist.* p. 707. fig. infima.

Sm. Hipposelinum *Columm. ecphr.* 2. p. 21.

Smyrnium creticum perfoliatum. *Moris. sect.* 9. t. 4.

Smyrnium perfoliatum *Mill. dict.* n. 3. *Iacqu. collect.* 4. p. 93. *Lumnitzer fl. poson.* p. 121. *Host austr.* p. 169. *Kitaib. hung.* 1. t. 23. *Loisel. fl. gall.* 2. 722.

Sm. perfoliatum β. *Lam. enc.* 3. p. 666.

Habitat in montosis Apuliae, in agro fluminensi, in sylvis Provinciae et circa Posonium in Pannonia. Dioscorides in monte Amano Ciliciae indicat. (v. v.)

Radix priori similis, napiformis, pollicaris, extus fusca, intus albida, sapida.

Caulis cubitalis aut altior, simpliciusculus, digiti minimi fere crassitie, basi teretiusculus, superne sensim angulatus, angulis alatis subdenticulatis.

Folia radicalia triternata: foliola subcordato-ovata, sesquipollicem longa, pollicem lata, indivisa, inaequaliter dentata, lateralia saepe basi auriculata: caulina inferiora tripartita aut triloba, basi caulem vagina laxa amplectente, crenato-dentata, superiora cordato-hastata amplexicaulia, lobo altero baseos alteri incumbente, omnia crenato-denticulata: summa tandem flavicantia speciem involucrorum prae se ferunt.

Umbellae ex axillis summorum foliorum et ex ipso apice caulis, compositae: universales radiis septenis angulato-ancipitibus, inaequali longitudine: partiales radiis octonis vel denis.

Involucrum nullum, praeter folia summa.

Flosculi uniformes lutei. *Petala* caduca, acuminata, inflexa.

Stamina flava petalis longiora.

Pistilla divaricata.

Fructus geminus, prioris formam habet.

Ut historiam utriusque speciei, a Linnaeo καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν confusae, absolvam, inchoandum est a Dioscoride, qui secundam cognovisse videtur: quod τὸν καυλὸν ἔχειν παραφυάδας πολλὰς scribit, id autem *alas* seu *appendices* interpretandum esse duco. Dein φύλλα πλατύτερα πρὸς τὴν γῆν σελίνω, *apii foliis latiora radicalia* indicat, quod ad nostram duntaxat referendum est.

Saeculo decimo sexto, cum utraque species, altera a Dodonaeo et Lobelio, altera a Matthiolo inventa esset et delineata, Maranta primus (*meth.* lib. 2. c. 8.) credidit eam differentiam solo et culturae tribuendam esse: sylvestrem enim foliis radicalibus minoribus magisque incisis gaudere, hortensem latioribus et minus incisis.

Matthioli figura, quam et Dalechampius eadem pagina cum Dodonaei icone repetiit, eo maiores peperit difficultates, quo minus folia radicalia congruerent. Namque de foliis caulinis nec icon Matthioli, nec descriptio quidquam diversum profert: ipse enim addit, nullos habere ea folia denticulos. Taxavit I. Bauhinus acriter et Matthiolum et Dalechampium, hunc etiam immerito, quod Perfoliatam alteram p. 791. pinxerit, quae tamen vera icon est *Bupleuri longifolii.* C. Bauhinus (*pin.* 154.) tres has species una phrasi pessime complectitur: *Smyrnii peregrini rotundo folio.*

Fabius Columna sequitur, qui egregie, ut consuevit, secundam speciem et icone et adumbratione illustravit: probe iam animadvertens, congenerem aliam esse, a Lobelio aliisque pictam, foliis maioribus (minoribus?) et multo scissis, caule rotundo (tereti) laevi. Viderat hanc Romae in horto S. Sylvestris in Quirinali. Eum dignissimum auctorem solum sequutus est Morisonius, etiamsi C. et I. Bauhinum citaverit.

Nostra demum aetate primus Millerus optime perspexit, adeo differre utramque plantam, ut species duas diversas constituant. In eo consentientem fere habet Lamarckium, licet hic ut varietates ponat: ipse tamen addit, sibi videri, *species forte esse differentes.*

Tandem Comes Sternbergius in doctissimo commentario (*Denkschr. der bot. Gesellsch. in Regensb.* p. 32.) differentes esse species innuit, mihique auctor fuit, ut uberius eas illustrarem.

128.

SMYRNIUM CORDATUM *Walt.*

Sm. foliis radicalibus simplicibus cordatis crenatis, caulinis ternatis serratis, umbellis terminalibus.

Sm. folio infimo cordato, caulinis ternatis, omnibus crenatis. *Gronov. virg.* p. 31.

Sm. cordatum *Walt. carolin.* 114. *Michaux amer. bor.* p. 170. *Pers. syn.* 1. p. 322. *Poir. in encycl. suppl.* 3. p. 568. *Pursh am. sept.* p. 196. (excl. synon.)

Sm. atropurpureum *Lam. encycl.* 3. p. 667. *Pursh amer. sept.* p. 196. (excl. synonym.)

Sison trifoliatum *Michaux bor. amer.* 1. 168. *Willd. enum.* p. 314. 315. *Hornem. hort. hafn.* 2. 960.

Sm. trifoliatum *Mühlenb. catal. plant. amer. sept.* p. 31. *Barton fl. philad.* p. 38.

Habitat in Pensylvaniae, Virginiae montosis. ♃. (v. v.)

Radix subtuberosa.

Caulis simpliciusculus, rigidus, sesquipedalis, fusco-purpureus, subangulatus, flexuosus, pennae gallinaceae crassitie, in spontaneis pubescens, in cultis glaber, apice in ramum unum aut alterum liquescens.

Petioli foliorum radicalium digitales, fili lintei crassitie basi in vaginam latam abeuntes, in spontanea pubescentes, in culta glabri.

Folia radicalia cordata obtusiuscula, vix pollicem longa, semipollicem lata, subcoriacea, crenata, utrinque glabra, nervosa, venoso-reticulata.

Folia caulina quatuor aut quinque, ternata, raro quinata, brevissimo petiolo vaginante, lateralia semicordata, medium oblongo-ovatum basi attenuatum integerrimum: omnia glabra serrato-dentata, margine subcartilagineo subpurpureo.

Umbellae terminales, pedunculatae, folio caulino uno aut altero remotius suffultae: compositae radiis octonis aut denis.

Involucra nulla, nisi foliola aliquot linearia basi umbellae universalis adhaerentia ita nominare volueris.

Flosculi lutei, atropurpurei. *Petala* inflexa.

Fructus gemini, ovato-globulosi, atri, tricostati, marginibus turgidis, albumine ad rhaphen semilunari.

Smyrnium atropurpureum Lam. et ex descriptione et ex auctoritate Bartonii huc potissimum pertinet. Fallitur Purshius, dum Thapsiam trifoliatam Mill. ad Sm. aureum, Smyrnium barbinode Mühlenb. vero (quod Ligusticum barbinode Michaux) ad Sm. atropurpureum trahit, utramque autem distinguit.

29.

SMYRNIUM LATERALE *Thunb.*

Sm. foliis pinnato-ternatis, foliolis lobato-dentatis obtusis, umbellis lateralibus subsessilibus.

Sm. laterale *Thunb. prodr.* p. 51. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1467. *Pers. syn.* 1. p. 322. *Poir. in encycl. suppl.* 3. p. 561.

Habitat ad Hantum CBS. (v. s.)

Caulis sesquipedalis, glaber, teretiusculus, sulcatus, ramosus, foliosus.

Rami erecto-patentes, glabri, striati.

Petioli inferiores palmares, superiores sensim minores, glabri, fili lintei vulgaris crassitie.

Folia inferiora pinnata, biiuga cum impari, superiora ternata: *foliola* obovata, basi attenuata integerrima, glabra, venosa, inciso-lobata, grosse dentata, lobis dentibusque obtusiusculis, mucronulatis.

Umbellae axillares, foliis suffultae, compositae radiis quinis aut septenis, angulatis, unguicularibus.

Involucra nulla universalia, partialium quandoque vestigium oligophyllum.

Flosculi albi. *Petala* inflexa.

Styli divaricati.

Fructus immaturus globosus, pubescens.

Cum maturos fructus haud viderim, cum flosculi albidi habitui generico contrarii sint, ambigo de genere.

30.

THAPSIA TRIFOLIATA *Mill.*

Th. foliis biternatis ternatisque, foliolis ovatis inciso-serratis, umbellis axillaribus subinvolucratis.

Th. trifoliata *Mill. dict.* n. 5. (*Willd. sp. pl.* 1. p. 1465. *Pers. syn.* 1. p. 322. *Poir. in encycl.* 7. p. 612. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 156. Hi auctores vel e *Millero desumserunt* phrasin, vel cum Smyrnio cordato *confuderunt.* In Willdenowii herbario deest utraque planta.)

Ligusticum barbinode *Michaux amer. bor.* p. 167. *Pursh amer. sept.* 193. (I suspect this species to belong to another genus, probably *Sium.*)

Smyrnium barbinode *Mühlenb. catal. plant. amer.* p. 32. *Barton fl. philadelph.* p. 38.

Habitat in Carolina superiore et Pensylvania. (v. s.)

Caulis teretiusculus, glaber, striatus. *Nodi* caulis et petiolorum pube barbata insignes, unde nomen triviale Michauxii et Mühlenbergii.

Petioli breves, utrinque membrana acuta aucti.

Folia inferiora biternata, summa ternata. *Foliola* ovata, lateralia basi inaequalia, medium subcuneatum integerrimum, omnia inciso-serrata, serraturis mucronatis, apice albido, nervoso-venosa, glabra, nisi venarum pubem tenerrimam respexeris, supra pollicem longa, vix pollicem lata.

Umbellae axillares, pedunculatae, cernuae, compositae radiis octonis.

Involucrum universale monophyllum, foliolo lineari, brevissimo, pube barbata cincto: partialia longiora, lateralia, foliolis lineari-subulatis.

Flosculi ochroleuci (luteos dicunt Mühlenbergius et Bartonius). *Petala* integra.

Fructus immaturus ovatus, utrinque ala cinctus: ergo vera Thapsia.

31.

THAPSIA GUMMIFERA *.

Th. foliis ternato-supradecompositis, foliolis ovatis pinnatifidis, laciniis abbreviatis, involucris oligophyllis, floribus decoloribus.

Thapsia apii folio lusitanica, foetidissima, flore albo. *Tourn. inst.* 322.

Thapsia latifolia media secunda *Grisl. virid.* n. 1383.

Laserpitium gummiferum *Desfont. atl.* 1. p. 254. t. 72. *Pers. syn.* 1. p. 313. *Poiret in enc. suppl.* 3. p. 304.

Laserpitium thapsiaeforme *Broter. phytog. lus.* p. 18. t. 5. *Fl. lusit.* 1. p. 427. *Willd. herb.* n. 17.

Habitat ad Conimbricam Lusitaniae et ad Algeriam Barbariae. ♃. (v. s.)

Radix perennis, fusiformis, fusca, crassitie digiti medii.

Caulis erectus, subsolitarius, glaber, striatus, sesquibipedalis, crassitie inferne digiti minimi aut pennae anserinae, ramosus, ramis erecto-patulis, summis saepe oppositis.

Petioli foliorum inferiorum bis trichotomi, teretiusculi, scabri, basi lata vaginantes.

Folia inferiora ternato-supradecomposita, dodrantem et ultra longa, spithamam lata, glabra, opaca. *Foliola* ovata, alterna, pinnatifida, subcuneata, lacinulis abbreviatis subcuspidatis. *Folium* unum alterumve caulinum simile inferioribus, cetera bipinnata, petiolis membranaceis vaginantibus.

Umbellae terminales longius pedunculatae: universalis composita radiis vicenis et pluribus, glabris, subaequalibus, sesquipollicaribus: partiales hemisphaericae, compositae totidem ramis.

Involucrum universale tri-hexaphyllum, foliolis lineari-lanceolatis, semipollicem longis, reflexis, caducis: *partialia* polyphylla, setacea, umbellula parum breviora.

Flosculi umbellae primariae fere omnes fertiles, secundariarum lateralium plerique masculi steriles.

Petala alba (contra morem generis) inflexa.

Fructus ovalis compressus, dorso tristriatus, alis lateralibus duabus maximis fulvis, obsoletis duabus accedentibus. Medium tenet locum inter Thapsiam et *Laserpitium.*

32.

THAPSIA LASERPITII.

Th. foliis ternato-*supradecompositis*, foliolis divaricato-pinnatifidis *hispidiusculis*, *laciniis linearibus* cuspidatis, involucris obsoletis.

Laserpitium thapsioides *Desfont. atl.* 1. p. 252. t. 68. *Pers. syn.* 1. p. 313. *Poiret in encycl. suppl.* 3. p. 303.

Habitat in Atlante et monte Gargano Apuliae, unde attulit Sieberus. (v. s.)

Caulis bipedalis, glaber, striatus, erectus, crassitie pennae anserinae, foliosus, superne ramosus.

Petioli teretes, basi vaginantes, glabri.

Folia ternato-supradecomposita, dodrantalia, pilis sparsis rigidulis brevissimis, ceteris nitida. *Foliola* remotiuscula, divaricata, pinnatifida, rigidula; laciniis remotis, divaricatis, linearibus cuspidatis, subciliatis, dorso hispidulis.

Umbellae terminales, ternae, foliis duobus pinnatifidis linearibus suffultae: media brevius pedunculata fertilis, radiis senis

senis aut octonis rigidis; laterales longius pedunculatae plerumque steriles.

Involucrum universale oligophyllum, caducum, ut post anthesin unicum foliolum lineare, reflexum supersit. *Involucra* partialia lineari-subulata, margine membranaceo ciliato, persistentia.

Flosculi lutei. *Petala* inflexa. *Stamina* concolora.

Fructus crassus, atro-badius, quadrialatus, alis duabus marginalibus, totidem dorsalibus.

33.

LASERPITIUM PILOSUM *Willd.*

L. foliis ternato-bipinnatis subtus petiolis umbellaque hirtis, foliolis alternis ovatis pinnatifido-dentatis cuneatis.

L. pilosum *Willd. enum.* p. 310. *Poir. in encycl. suppl.* 3. p. 305.

L. Archangelica *Hortul.*

Habitat in Tauria. ♂ (v. v.)

Caulis subbrachialis, basi fere digiti minimi crassitie, teretiusculus, sulcatus, hirtus.

Petioli basi laxe vaginantes, spithamei, dodrantales, angulati, acus textoriae crassitie, patentissimi, trifidi, hirti.

Folia ternato-bipinnata, dodrantem et quod excedit, longa, eiusdem latitudinis, ita divisa, ut petiolus partialis inferne iterum bipertiatur, dein vero indivisus procedat.

Foliola alterna, superiora sessilia, ovata, sesquipollicem longa, pollicem lata, pinnatifida-incisa, serrata, dentibus mucronatis, supra saturius viridia, nuda, subtus pallidiora, subhirta, basi oblique cuneata, hinc excisa.

Pedunculi nudi, sulcati, pedales et ultra, stricti, hirti.

Umbellae compositae, radiis vicenis et pluribus, pilosissimis, digiti minimi longitudine.

Involucrum universale polyphyllum, foliolis lanceolatis, cuspidatis, tres quatuorve lineas latis, pollicem aut sesquipollicem longis, subincisis, margine membranaceis, pariter pilosis. *Involucra partialia* similia, sed naturaliter multo breviora, umbellam fere aequantia.

Flosculi albidi, siccati straminei aut ochroleuci. *Calyx* deciduus. Petala inflexa.

Fructus ovalis subcompressus, iugis primariis tribus acutis, secundariis alatis, pilosus.

Laserpitium Archangelica Iacqu., cum quo passim commutatur, differt: 1. radice perenni, lacrimis flavis aromaticis scatente.

2. caule orgyali, pollicari, *rubris guttis conspersо*.

3. foliolis integris, extremo trilobo.

4. flosculis primum purpurascentibus.

Laserpitium hispidum Marsch. Bieb. fl. taur. cauc. 1. p. 221. est varietas notabilis. Differt autem:

1. caule breviori;

2. foliis magis erectis, brevioribus, tenuioribus, foliolis suboppositis, cuneiformi-lanceolatis, pinnatifidis, laciniis angustis cuspidatis.

Ipse utramque plantam e novem annis colui: modo hanc modo illam e seminibus ipsis obtinui varietatem.

34.

LASERPITIUM GALLICUM *L.*

L. foliis supradecompositis lucidis, foliolis lineari-cuneiformibus trifidis mucronatis subdivaricatis, caule tereti glabro.

Laserpitium in regione Massiliae repertum *Lobel. adv.* 313. (Insolita forma, quam fictitiam dixeris, ni cum seriorum autoptarum figuris comparaveris.)

Las. silpheum *Lob. ic.* 702.

Las. Penae *Dalech. hist.* 731. *Parkins. theatr.* 938. *Gerard. emac.* 1006. *Tabernaem. ed. H. Bauh.* p. 211.

Las. e regione Massiliae allatum *I. Bauh. hist.* 3. 137. Las. Lobelii similis angustifolia *ib.* (veriores icones.)

Las. lobis angustioribus saturate virentibus. *Moris.* sect. 9. t. 19. f. 8. (paradoxa). *Plukn.* t. 198. f. 56. t. 199. f. 1. Las. tenuifolium *Rivin. pentap.*

Las. gallicum *Tournef. inst.* 324. *Garidel Aix,* t. 35.

Las. angustissimo et oblongo folio *Tournef.* ib.

Las. angustifolium, umbella contracta et concava. *Tournef.* ib.

Las. gallicum *Rai. hist.* 426. *Magnol. bot. monspel.* 300. *hort. monspel.* 111. *Gerard. provinc.* 246. *Gouan. fl. monspel.* 217. *hort. monspel.* 140. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1415. *Lam. enc.* 3. p. 424. *Decand. fl. franç.* 4. 312. *Pers. syn.* 1. 312. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 138. *Balb. et Nocc. fl. ticin.* 1. p. 135. *Loisel. fl. gall.* 1. 165. *Lam. ill.* t. 199. f. 3.

Las. trifurcatum *Lam. fl. franç.* 3. p. 415.

Las. cuneatum *Mönch. meth.* 79.

Las. angustissimum *Willd. sp. pl.* 1. p. 1416.

Las. formosum *Willd.* ib.

Habitat in Gallia provinciali, narbonensi, Italia superiore. ♃. (v. v.)

Magnopere variat, unde differentiam et iconum antiquiorum et nominum, quibus recentiores insignierunt, exponere possis.

Radix ex altissimis, maxime longaeva, sordide albida, baculi vulgaris crassitie, ramosa, descendens, odore magnopere aromatico, ut tota planta. Succum fundit primo lacteum, dein fuscescentem, resinosum, qui a patribus rei herbariae pro Lasere veterum habitus fuit.

Caulis pedalis, sesquipedalis, cylindricus, glaber, ramosus. *Rami* patentes.

Petioli teretiusculi, glabri, patentissimi, ter et pluries divisi, ramulis divaricatis.

Folia radicalia amplissima, ut pedes duos longitudine et latitudine aequent, supradecomposita, glaberrima, lucida, saturrime viridia, fragrantia, ubi teruntur, ut gummi elemi fere referant. *Foliola* divaricata, remota, basi cuneata, pinnatifida, rigidula, laciniis plerumque lanceolatis cuspidatis, nonnunquam latioribus, saepe trifurcatis. Folia superiora sensim minutiora.

Pedunculi nudi, axillares, terminales, pedales, teretes, glabri.

Umbella composita; universalis radiis tricenis quadragenis, patentibus, post anthesin contractis, *subdigitalibus, glabris*, subangulatis: partialis radiis *quindenis*.

Involucrum universale polyphyllum, foliolis lineari-lanceolatis, cuspidatis, reflexis, glabris, nervosis, semipollicaribus: *partiale*, foliolis senis lineari-subulatis, umbellula brevioribus.

Flosculi albi. *Petala* inflexa. *Stamina* corolla longiora.

Fructus ovalis, subcompressus, iugis primariis ternis acutis, secundariis alatis.

35.

LASERPITIUM PEUCEDANOIDES *L.*

L. foliis biternatis, foliolis subternatis lineari-lanceolatis venoso-striatis, involucris setaceis.

Siler montanum angustifolium. *C. Bauh. prodr.* p. 85. (Quod Parkinsonius aliique sub hoc nomine habent, Ligusticum Matthioli, *ed. Valgris.* p. 393. huc non pertinet.)

Laserpitium angustifolium *Moris.* sect. 9. t. 19. *Plukn.* t. 198. f. 4. t. 96. f. 2. *Scop. carn.* n. 323. *Mill. dict.* n. 2.

Las. peucedanoidês *Seguier veron.* 3. p. 227. t. 7. *Iacqu. ic.* t. 350. *Wulff.* in *Iacqu. coll.* 1. p. 220.* *L. amoen. acad.* 4. p. 310. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1418. *Lam. enc.* 3. p. 424. *Pers. syn.* 1. p. 313. *Pollini viag. al monte Baldo*, p. 99. 121. *Baumgart. fl. transsylv.* 1. 229. ? *Brot. fl. lusit.* 1. 488. *Schult. östr. Fl.* 1. 483.

Las. angustifolium. *L. hort. Cliffort.* 96. *Mill. dict.* n. 5. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1416. *Lam. enc.* 3. p. 424. *Pers. syn.* 1. p. 313.

Habitat in alpibus rhaeticis, dinariis et in monte Baldo. ♃. (v. v.)

Peucedano simillima, praesertim P. *minori* L. (*parisiensi* Decand.), a quo differt solummodo fructibus quadrialatis, pistillisque longis persistentibus: reliqua omnia adeo congruunt, ut nullo modo discernere plantam utramque possis.

36.

LASERPITIUM SILER *L.*

L. foliis biternatis, foliolis ternatis ovali-lanceolatis integerrimis glaucis.

a. L. foliolis lanceolatis angustioribus.

Siler montanum *Dodon.* 310. *Clus. hist.* 2, 195. *Lobel. hist.* 425. *ic.* 737. *I. Bauh. hist.* 3. 168. *Parkins. theatr.* 309. *Gerard. emac.* 1048. *Moris. sect.* 9. t. 3.

Ligusticum *Matth.* ed. Valgris. 393. *Camer. epit.* 505. *Tabernaem.* ed. *H. Bauh.* 204.

β. foliolis ovalibus.

Siler montanum latifolium *Parkins. theatr.* 909. *Moris. sect.* 9. t. 3. *Crantz stirp. austr.* 3. 195.

Ligusticum garganicum *Till. pis.* t. 39.

Laserpitium Siler *Iacqu. austr.* t. 145. *Scop. carniol.* n. 322. *Lam. enc.* 3. 426. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1418. *Pers. syn.* 1. p. 313. *Decand. fl. franç.* 4. 313. *Smith. prodr. fl.*

graec. 1. p. 191. *Lapeyrous. hist. pyren.* p. 152. *Schult. östr. Fl.* 1. 483.

Laserpitium trifoliatum *Sieber in lit.*

Folia vere ovalia, qualia picta exhibet Tillius, in exemplaribus a Siebero e monte Gargano adlatis conspicio, neque tamen aliam speciem inde eruere possum.

Habitat cetero in alpibus helveticis, noricis, rhaeticis, iuliis et dinariis, in montibus Galliae australis, pyrenaeis, in montibus denique Graeciae. (v. v.)

37.

LASERPITIUM TRILOBUM *Mill.*

L. foliis ternatis, foliolis subcordatis *acute dentatis sublobatis subtus pubescentibus, involucro caduco.*

Laserpitium trilobum *Crantz stirp. austr.* 3. 187. (ex herbario Krapfiano prope a Tergesto lecta). *Murr. syst.* 281. *Willd. spec. pl.* 1. p. 1415. (excl. omnibus synonym.) *Lapeyrous. pyren.* 151.

Las. carniolicum *Bernhard. in lit.*

Las. alpinum *Kit. hung.* 3. p. 281. t. 253. *Besser. gallic.* 2. 393. *Schult. östr. Fl.* 1. 480.

Siler alpinum *Baumgart. transsylv.* 1. 229.

Habitat in alpibus carniis, iuliis, carpathicis, dinariis. (v. v.) ♃. In Gargano monte habitare nescio.

Cum a Linnaeo ipso synonyma *Sileris aquilegifolii* huc tracta fuerint, plantae satis diversae, adeo parum nota est haec planta, ut, si ab uno recesseris Lapeyrousio, Galli fere omnes eam haud noscant, sed eamdem putent ac Siler, Lamarckio etiam et Decandollio perperam eam Angelicam habentibus. Hinc exponendum est, et Bernhardium et optimum Kitaibelium novam speciem nostram habere, licet Murrayus iam probe distinxerit.

Est autem sequens succincta adumbratio:

Radix perennis, tuberoso-fusiformis, pedis fere longitudine, digiti medii crassitie, extus fusca, intus albida, odore fere Dauci Carotae.

Caulis simplex, pedalis et paullo altior, pennae anserinae crassitie, omnino teres, rore cano obductus.

Petioli radicales duo aut tres, spithamei, teretiusculi, basi vaginantes, purpurei. E reliquiis petiolorum emortuorum fibrarum manipulus semper radici insidet.

Folia biternata, ternata, supra glabra, subtus incana aut canescentia, pilis venas occupantibus.

Foliola ternata, cordato-ovata, pollicem longa, semipollicem lata, acuta, dentata, dentibus mucronatis, scabris; lateralia basi obliqua sublobata, extremum profunde trilobum, lobo medio basi attenuato. Foliola caulina duo aut tria, ternata aut quinato-pinnata, vaginae insidentia, multo minora radicalibus, sed eiusdem formae.

Umbella longius pedunculata: composita e radiis vicenis, scabris, subangulatis, rarius plures una aut duabus in eodem caule.

Involucrum universale oligophyllum, caducum, foliolis lineari-lanceolatis, margine membranaceis cuspidatis: partialia pariter oligophylla, foliolis lineari-subulatis, umbella parum brevioribus.

Flosculi albi. *Petala* inflexa. *Stamina* petalis longiora.

Fructus exacte generis, iugis tribus primariis breviter, secundariis longe alatis.

Hinc patet, quantopere fallantur Galli, hanc plantam pro *Silere aquilegifolio* habentes, qui et obtusis, crenatis, glaberrimisque foliis et involucro omnino deficiente, et florum colore pallidiori et fructu novemcostato, haud alato, differt, ut probe iam Crantzius monuit.

38.

LASERPITIUM LIBANOTIS *Lam.*

L. foliis subbipinnatis, foliolis oblique ovatis inciso-lobatis argute serratis, alis fructuum planis.

Libanotis Theophrasti minor *Lobel. ic.* 705. *I. Bauh. hist.* 3. 167. *Gerard. emac.* 1010.

Libanotis panacea *Tabernaem.* 315.

Laserpitium lobis latioribus, semine plano *Moris. sect.* 9. t. 19.

Libanotis alpina *Boccon. mus.* t. 3.

Laserpitium *Rivin. pentap.*

Las. glabrum *Crantz. austr.* p. 181. n. 2.

Las. Libanotis *Lam. enc.* 3. p. 423. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1414. *Pers. syn.* 1. p. 312. *Lapeyr. pyren.* 151.

Las. Cervaria *Gmel. bad.* 1. 657. *Schult. östr. Fl.* 1. 480.

Las. pubescens *Lagasc. elench. pl. hort. matrit.* 1816. p. 12.

Habitat in monte Schneeberg prope a Vienna, in Palatinatu transrhenano, Alsatia, in pyrenaeis, Italiae et Hispaniae montibus. ♃.

Similis omnino Las. *latifolio:* sed multo humilior: folia basi obliqua, parum cordata, breviora foliis L. *latifolii*, magis incisa, praesertim extrema; floribus dein purpureis et alis fructuum haud crispis sed planis.

Seseli aethiopicum *Matth.* 395., repetitum a *Dodonaeo* 312., *Clusio hist.* 2. 194., *Lobelio ic.* 704. aliisque, posset huc trahi, sed figurae adeo rudes sunt, ut satius arbitrer eas negligere.

Asperitas foliorum petiolorumque, cui et Gmelinus et Lagasca praecipue immorantur, a montoso editoque loco pendet: in declivibus montis Schneeberg Crantzius glabra utrinque folia invenit. Idem etiam in nostro L. latifolio observatur.

39.

39.

CNIDIUM FONTANESII *.

L. foliis ternato-decompositis, foliolis subtrifidis linearibus, involucris polyphyllis.

Las. peucedanoides *Desfont. atl.* 1. p. 254. t. 71.

Las. Fontanesii *Pers. syn.* 1. p. 313.

Las. atlanticum *Poir. in enc. suppl.* 3. p. 304.

Habitat in ditione Algeriensi. ♃.

Caulis cubitalis, erectus, leviter striatus, subdichotomus.

Folia radicalia longius petiolata, caulina petiolis brevibus vaginantibus, omnia erecta, ternata, bipinnata, glabra, duos pollices longa eiusdemque fere latitudinis. *Foliola* pinnatifida, trifida; laciniis linearibus obtusiusculis, duas aut tres lineas longis: suprema elongata.

Pedunculi axillares, terminales, nudi.

Umbella composita radiis duodenis, glabris.

Involucrum universale et partiale suboctophyllum, foliolis linearibus, acuminatis.

Flosculi uniformes, albidi. Petala inflexa.

Fructus ovalis subcompressus, iugis omnibus breviter alatis. Laserpitium esse nequit ob hanc alarum formam.

40.

HERACLEUM SPHONDYLIUM *L.*

H. foliis pinnatis biiugis scabro-hirsutis dentatis, foliolis lateralibus sinuatis, extremo trilobo palmato acutiusculo, flosculis albidis subdifformibus, fructibus glabriusculis.

Acanthus germanica *Fuchs stirp.* 53.

Sphondylium *Dodon.* 307. (bona ic.) *Lobel. ic.* 703. (Spondelio *Anguill. sempl.* 215.) *Dalech.* 734. *Gerard. emac.* 1009. *Tabernaem.* 280. (minus bona.) *Parkins. theatr.* 953. *I. Bauhin.* 3. 160.

Sphondylium vulgare hirsutum *Moris.* sect. 9. t. 16. *Loesel. pruss.* 262. *Dillen. agr. giess.* 150. *Magnol. hort. monsp.* 188. *Rupp. ien.* p. 275. *Seguier veron.* 2. p. 33. *Rivin. pentap.* *Barrel.* 371. *Petiv. herb. brit.* t. 24. f. 1. *Rai. synops.* 205. *Tourn. inst.* 320. *Hall. helv.* n. 809.

Heracleum Sphondylium L. *fl. suec.* n. 243. *Dalibard paris.* 93. *Gorter ingr.* 42. *belg.* 76. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1421. *Huds. angl.* 117. *Lightf. scot.* 1. 158. *Gerard. prov.* 246. *Weigel pomeran.* 52. *Timm. megapol.* 46. *Roth germ.* tom. 2. P. 1. p. 351. *Schultz starg.* 74. *Retz. scandin.* 66. *Host austr.* 154. *Thuill. paris.* 142. *Rebentisch. neom.* 132. *Rafn dan.* 2. 369. *Wredow megap.* 1. 517. *Suter helvet.* 1. 165. *Spreng. hal.* 94. *Smith brit.* 1. 307. *Engl. bot.* 939. *Schk.* t. 67. *Gmel. bad.* 1. 659. *Withering arrang.* 2. 371. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 140. *Lapeyr. pyren.* 153. *Decand. fl. franç.* 4. p. 315. *Loisel. fl. gall.* 1. 166. *Allion. pedem.* n. 1291. *Balb. et Nocc. fl. ticin.* 1. 136. *Liljebl. suec.* 116. *Besser galic.* 1. n. 344. *Wahlenb. carpath.* 82. *Baumgart. transsylv.* 1. 213. *Smith. prodr. fl. graec.* 1. 192.

Sphondylium Branca *Scop. carn.* n. 335. *Hofm. umbellif.* ed. 2. 132.

Huius varietas *foliis angustioribus* frequenter occurrit. Est, ut arbitror, primum observata a C. Bauhino (prodr. p. 83. n. 1.), dein a Parkinsonio (*theatr.* 954. n. 2.), icone rudi expressa, meliore a Pluknetio (t. 63. f. 3.) et Petiverio (*herb. brit.* t. 24. f. 2.). Dein et Hallerus et Linnaeus (*fl. suec.* n. 243.) probe agnoverunt inconstantiam huius formae et varietatis naturam. Et Witheringius vidit, ex eadem radice utriusque formae folia prodire.

Cum folia superiora magis cruciato-pinnata sunt, est H. *longifolium* MB. (*fl. taur. cauc.* 1. 223.), *Wendia Chorodanum* Hofm. umbell. 139.

Heracleum *angustifolium Iacqu. vindob.* 217. t. 2. f. 1. 2. merito a Crantzio (*stirp. austr.* p. 151. t. 2.) varietas vulgaris habetur. Huc etiam H. *elegans* Iacqu. *giganteum Londes in cat. hort. gorink.* p. 46.

41.

HERACLEUM ANGUSTIFOLIUM *L. mont.*

H. foliis decursive pinnatis subdecussatis lanceolato - linearibus subtus asperis, flosculis uniformibus viridiusculis, fructibus glabris.

Sphondylium folio angustiori. *Riv. pentap. Dill. agr. giess.* 160. *Magnol. hort. monsp.* 180.

Panax Heracleum *Barrel.* 707.

H. angustifolium *Lin. fl. suec.* n. 243. *Iacqu. austr.* 2. t. 173. H. longifolium *ib.* t. 174.

H. flavescens *Willd. sp. pl.* 1. p. 1421. H. angustifolium *ib.* p. 1422. *Besser galic.* 1. 210. 211. *Marsch. Bieb. fl. taur. cauc.* 1. 222. *Baumgart. transsylv.* 1. 214.

Veram esse speciem, disertis verbis et Rivinus et Hallerus (*stirp. helv.* n. 809. *Rupp. ien.* 275.) praeter Linnaeum iam docuerunt. Fructus subrotundi vel ovales.

Habitat in Germania australiore, Italia, Galicia, Transsylvania, Caucaso, Suecia. In Anglia haud provenit. (v. v.)

42.

HERACLEUM SIBIRICUM *L.*

H. foliis pinnatis biiugis, foliolis remotiusculis sinuato-lobatis obtusis utrinque fructibusque obcordatis glabris, flosculis uniformibus virentibus.

Pastinaca *Gmel. sib.* 1. t. 50.

Heracleum sibiricum *Willd. sp. pl.* 1. p. 1422. *Lam. encycl.* 1. p. 402. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 223.

Habitat in omni Russia, Tauria, Caucaso et per Sibiriam. ♃. (v. v.)

Nunquam cum priori commutanda species. Etenim et statura mediocri, nunquam humanam altitudinem superante, et foliorum pinnis remotiusculis, angulato-lobatis, obtusiusculis, glabriusculis, sinuatis et fructibus magis obcordatis satis differt.

Caulis angulatus, hispidus, ramis patentibus.

Folia longe petiolata quinato-pinnata, subtus glabra, supra scabra.

Accepi olim a Pallasio H. *taurici* nomine.

43.

HERACLEUM PANACES

H. foliis pinnatis biiugis, subtus tomentosis, extremo sinuato-lobato, laciniis acuminatis serratis, flosculis radiantibus, fructibus glabriusculis.

? Πάνακες Ἡράκλειον *Theophr. hist.* 3, 12.

Σφονδύλιον *Diosc.* 3, 90.

Panaces Heracleum *Matth.* 391. Sphondylium *Matth.* 414. ed. *bohem.* 234. *Dalechamp.* 733.

Panaces Heracleum *Dodon.* 307. *Lobel. ic.* 701. *Dalech.* 739. *Camer. epit.* 419. *Parkins. theatr.* 949. *Gerard. emac.* 1003. *Tabernaem.* 124. *I. Bauh. hist.* 3. 161. *Magnol. hort. monsp.* 188.

Panax sphondylii folio *Moris.* sect. 9. t. 17.

Sphondylium orientale maximum *Tournef. cor.* 22.

Heracleum setosum *Lapeyr. fl. pyren.* t. 81. *hist. pyren.* 153.

Heracleum *Lam. ill.* t. 200. f. 2.

Habitat in Pyrenaeis, Italia, Graecia. ♃. (v. v.)

Caulis brachialis, tripedalis, strictus, parum ramosus, pollicem unum aut duos crassus, sulcatus, tomentosus.

Folia pinnata biiuga, supra villosa, subtus tomentosa, ampla, ut et pedes duos lata, tres fere pedes longa sint: *foliola* sinuato-lobata, media sessilia, inaequaliter serrata, acuminata.

Involucrum universale subnullum.

Flosculi albi, subradiantes.

Fructus generis, glabriusculus.

44.

HERACLEUM PYRENAICUM *Cusson.*

H. foliis ternato-pinnatifidis subtus tomentosis, extremo sinuato-lobato, laciniis obtusis dentatis, ramis subverticillatis, involucris persistentibus, flosculis albidis radiantibus, fructibus pubescentibus.

Sphondylium orientale, amplissimo folio, caule brevi. *Tournef. cor.* 22.

Heracleum pyrenaicum *Lam.! enc.* 1. p. 403. *Marsch. Bieberst. caucas.* 1. p. 224. *Willd. enum.* 312. *Loisel. fl. gall.* 1. 166.

H. amplifolium *Lapeyr. fl. pyren.* t. 79. 80. *hist. pyren.* p. 153. *

H. speciosum *Hortul.*

Habitat in Pyrenaeis, Tauria, Caucaso. ♃. ♂. (v. v.)

Priori simile, distinguitur foliis laciniisque obtusis, denticulatis. Ceterum parum altius, trium pedum tamen staturam haud superat. Folia saepe trium pedum longitudine, duorum latitudine, subtus tomento albido obducta, supra etiam incana, aspera. Vaginae amplissimae, laxae, striis violaceis. Fructus glabri, ovales, vittis dorsalibus quatuor fuscis clavaeformibus.

Heracleum gummiferum Willd. hort. berol. t. 53. 54. *enum.* 312. est H. pyrenaicum olla educatum, ubi folia magis simplicia manent. H. *asperum* Fisch. varietas huius mihi esse

videtur. In Willdenowii herbario sub tribus nominibus adest: H. amplifolium Lapeyr. pyrenaicum Adams et gummiferum Willd.

45.

HERACLEUM LANATUM *Michaux.*

H. foliis ternatis petiolatis subtus incano-tomentosis, foliolis cordatis lobatis inaequaliter serratis acutis, petiolorum nodis dense lanatis, fructibus orbiculatis.

Heracleum lanatum *Mich. bor. amer.* 166. *Mühlenb. catal. plant.* p. 30. *Pursh amer. sept.* p. 192. *Barton philadelph.* p. 37. H. pubescens *Willd. herb.* n. 8.

Habitat in Pensylvania, Virginia et Canada. (v. s.)

Optime distincta species foliorum forma et fructuum. Namque folia constanter sunt ternata, foliola omnia cordata, lateralia oblique seu inaequaliter, extremum profunde cordatum. Ambitu sunt sinuato-lobata, dentata, acuta. *Petioli teretiusculi, qua dividuntur, dense lanati.*

Involucrum universale nullum.

Flosculi albidi, radiantes. *Fructum* maturum haud vidi.

46.

HERACLEUM VILLOSUM *Fisch.*

H. foliis sinuato-pinnatifidis argute dentatis acuminatis subtus tomentosis, flosculis albidis radiantibus, fructibus oblongis ciliatis dorso lanatis.

? Heracleum foliolis pinnatifidis *Gmel. sib.* 1. p. 213.

H. pyrenaicum *Hornem. hort. hafn.* 2. 960.

In Sibiria certe crescit, sed esse plantam a Gmelino descriptam certo adfirmare haud ausim. (v. v.)

Proximum H. *Panaces*, sed habitu iam diversum, maxime vero fructibus margine aculeolis ciliatis, dorso dense lanatis, ut et vittas clavatas haud detexeris.

Huc credo posse Heracl. *decipiens* et *marginatum* Fisch. censeri: fructibus differunt muricatis asperis.

47.

HERACLEUM ALPINUM *L.*

H. foliis simplicibus cordatis glabris obtuse lobatis glabris, floribus radiatis.

Sphondylium alpinum glabrum. *C. Bauh. prodr.* 83. *Parkins. theatr.* 954. *I. Bauh. hist.* 3. 163. *Tabernaem.* 281. *Moris.* sect. 9. t. 16. *Magnol. hort. monsp.* 188. *Barrel.* 55. *Tournef. inst.* 320. *Hall. stirp. helv.* n. 810.

Heracleum alpinum *Gerard. prov.* 246. *Lam. encycl.* 1. 403. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1423. *Lapeyr. hist. pyren.* 154. *Decand. fl. franç.* 4. 316. *Loisel. fl. gall.* 1. 166. *Suter fl. helv.* 1. 165. (? *Baumg. transsylv.* 1. 215.) *Besser galic.* 1. p. 212.

Habitat in alpibus helveticis, carpathicis, dinariis, pyrenaeis, arvernis. ♃. (v. s.)

Rara planta, sub cuius nomine in hortis saepius H. pyrenaicum venit.

Etiamsi glabra dici possit cum aliis speciebus comparata, caulis tamen inferne et petioli radicales hirsuti sunt.

Tota planta habitu a praecedentibus recedit. Multo humilior est, ut sesquipedem fere haud excedat.

Folia vero constanter nuda, unde Baumgartenii homonyma species, quae folia habet subtus hirsuta, dubia est. *Folia* radicalia longe petiolata subrotunda sunt, cordata, repanda, obsolete lobata, basi et apice subdentata. Folium caulinum unum et alterum vagina laxa petiolari instructum, tri- aut quinquelobum, dentato-serratum, utrinque glabrum.

Umbella unica terminalis, longe pedunculata, radiis quindenis composita.

Involucrum universale, foliolis aliquot linearibus caducis; partialia similia.

Flosculi albidi, radiantes. *Fructum* maturum haud vidi.

48.

HERACLEUM AUSTRIACUM.

H. foliis pinnatis biiugis hirsutis, foliolis lateralibus ovato-oblongis duplicato-serratis integris, extremo subtrilobo, floribus radiantibus albis, fructibus glabriusculis.

Sphondylium alpinum parvum. *C. Bauh. prodr.* 83. sine icone. Hanc descriptionem plerique exscripserunt.

Sphondylium austriacum *Scop. carn.* n. 336.

Tordylium siifolium *Scop. carn.* n. 318. t. 8. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1383. *Pers. syn.* 1. 314. *Poiret in encycl.* 7. p. 711.

Heracleum austriacum *Crantz. stirp. austr.* p. 153. t. 1. *Iacqu. agr. vindob.* p. 216. *fl. austr.* t. 61. *Lam. enc.* 1. 402. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1423. *Host syn. austr.* 155. *Schultes östr. Flor.* 1. 473. *Baumgart. transsylv.* 1. p. 214.

Habitat in pratis subalpinis Austriae, Carnioliae, Transsylvaniae. ♃. (v. v.)

Tordylium siifolium Scop. huc pertinere, criticus iam (*Salzb. med. Zeit.* 1806. vol. 3. p. 266.) bene docuit: equidem etiam e fructibus maturis e Carniolia adlatis cognovi.

Radix fusiformis, nodosa, fusca, crassitie pennae anserinae.

Caulis sesquipedalis, simpliciusculus, subangulatus, fili crassioris mole, inferne glaber, superne pilosiusculus.

Petioli longe vaginantes, vaginis glabris: radicales subdigitales: caulini brevissimi, vaginam laxam referentes.

Folia omnia simpliciter pinnata utrinque subhirsuta. *Foliola* sessilia, opposita, dentato-serrata, utrinque hirsuta, pollicem longa, semipollicem lata: radicalia subrotundo-ovata, obtusa,

obtusa, reliqua ovato-oblonga, inferiora quandoque auricula inferiore aucta: extremum impar subcordatum subtrilobum.

Umbella terminalis, radiis subdenis pubescentibus composita.

Involucrum universale foliolis aliquot lineari-subulatis subpersistentibus; partialia similia.

Flosculi initio rubentes, dein albescunt: radiales semper multo maiores centralibus. Hinc Scopolius cum Tordylio coniunxit, licet alibi eandem plantam recte nominaverit.

Fructus ovales, glabriusculi: nonnunquam pilis obsiti, quod in Tordylio sub urget Scopolius.

Baumgartenius immerito folia dicit subtus tomentosa, quae potius hirsuta sunt.

49. HERACLEUM TORDYLIUM

H. foliis pinnatis subtriiugis hispidis, foliolis lanceolatis *inciso-crenatis, extremo elongato, involucro polyphyllo, floribus* radiantibus, fructibus hispidis margine incrassatis.

Caucalis maior *Clus. hist.* 2. p. 201. *I. Bauh. hist.* 3. 85.

Seseli creticum maius *Lobel. hist.* 425. *ic.* 737. *Parkins. theatr.* 906. *Gerard. emac.* 1050. *Moris.* sect. 9. t. 16.

Tordylium *Riv. pent.*

Tordylium maximum L. *hort. Cliff.* 90. *Hall. helv.* n. 811. *Iacqu. austr.* t. 142. *Engl. bot.* 1173.

In dumetis per totam fere Europam occurrit: in flora halensi etiam, in sylva (der Heide, auf dem Bischofsberge). ⊙. (v. v.)

Medium fere locum occupat inter Heraclea et Tordylia, ab his pariter aliena quam ab illis. Margo quidem fructuum incrassatus, vittae haud clavatae recedunt ab Heracleis: sed Tordylia habent marginem turgidum crenatum.

50.

HERACLEUM TOMENTOSUM *Sibth.*

H. foliis supradecompositis tomentosis incisis, laciniis lanceolatis acutis, fructuum glabrorum margine incrassatorum vittis latissimis.

H. tomentosum *Sibthorp. fl. graec.* t. 281. *Smith prodr. fl. graec.* 1. t. 192.

Habitat in Graecia. ♃. (v. s.)

Unici speciminis, quod in herbario Sibthorpiano aderat, partem liberalissime mihi largitus est Smithius. *Fructus* glaberrimi sunt, ovales, margine turgido incrassato. *Axis* bifidus ab apice ad basin. *Vittae* et dorsales et rhaphes latissimae, confluentes; illae tenerrimis costis distinctae.

Heraclei aurei Sibth. fructus habent vittas duas magnas circulo fere semen ipsum et a dorso et a rhaphe amplexantes, dorsales praeterea paucas lineares.

51.

HERACLEUM LIGUSTICIFOLIUM *MB.*

H. foliis decompositis subternatis glabriusculis, foliolis cuneatis inciso-dentatis, floribus albis radiantibus, fructibus villosiusculis.

H. ligusticifolium *Marsch. Bieb. fl. taur. cauc.* 1. p. 224.

H. montanum *Georgi in Willd. herb.* n. 12.

Habitat in Tauriae collibus rarissime. ♂. (v. s.)

Caulis pedalis, superne ramosus, villosiusculus, sulcatus, teres, pinnae anserinae crassitie.

Folia decomposita, superiora (quae sola habeo) ternata, petiolo laxe vaginante. *Foliola* cuneata, inciso-lobata, grosse dentata, dentibus mucronatis, subtus pubescentia, margine ciliata, supra nuda, pollicem longa lataque.

Umbella media radiis vicenis, pubescentibus, inaequalibus: ramorum paucioribus.

Involucrum universale foliolo unico: partialia pluribus subulatis deciduis.

Flosculi albi, eleganter radiantes.

Fructus ovalis, compressus, villosiusculus, dorso vittis quaternis, rhaphe binis conniventibus.

52.

PEUCEDANUM VOCONTIORUM *.

P. foliis bipinnatifidis glabris, laciniis oblongo-lanceolatis mucronatis, subincisis, caule adscendente.

Heracleum minimum *Lam. fl. franç.* 3. p. 413. *encycl.* 1. p. 403. *Decand. fl. franç.* 4. p. 316.

H. pumilum, *Villars delphin.* 2. p. 640. t. 14. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1424. *Pers. syn.* 1. p. 314. *Loisel. fl. gall.* 1. 166.

Habitat in alpibus cottiis, antiqua Vocontiorum sede, prope ab oppidis Die et Gap. ♃. (v. s.) *Nestler.*

Radix horizontalis, alba, inter saxa prorepens.

Caulis basi prostratus, dein erectus, ramosus, spithameus vel dodrantalis, glaber, angulato-sulcatus, aciae sutoriae crassitie. Rami patentes, similes.

Folia ternata, bipinnatifida, utrinque glabra, petiolis basi vaginantibus. *Foliola* petiolata, pinnatifida, laciniis oblongo-lanceolatis, subunguicularibus, cuneatis, incisis, mucronatis.

Pedunculi axillares, oppositifolii, nudi, patentes, digitales.

Umbella composita radiis subquinis, aequalibus: umbellulae totidem fertilibus et aliquot sterilibus flosculis.

Involucrum universale submonophyllum; partialia subnulla.

Flosculi albi, subirregulares, sed haud manifesto radiantes.

Fructus glaber, compressus, dorso striis tribus tenuissimis: apice attenuatus, ut ad Peucedani genus proxime accedat; omnino diversa planta ab Heracleis.

53.

PEUCEDANUM GALLICUM *Tourn.*

P. foliis triternatis, foliolis linearibus nervosis acuminatis, subdivaricatis, involucro polyphyllo, floribus albis, fructibus ellipticis alatis.

P. gallicum *Tourn. inst.* 318. *Hist. des plant. de Paris*, 2. 478. *Latourrette chlor. lugd. Lapeyr. pyren.* p. 149.

Peucedanum *Gmel. sib.* 1. p. 188. t. 41.

P. refractum *Vill.*

P. officinale *Thuill. paris.* 140. *Enc.* 5. 226.

P. minus *Poir. in encycl.* 5. p. 228. (excl. synon.)

P. parisiense *Decand. fl. franç.* 4. p. 336. *synops.* 313. *Poir. in enc. suppl.* 4. p. 375. *Desfont. hort. paris.* 1815. p. 142. *Loisel. fl. gall.* 1. 163.

Habitat in sylvis prope à Parisiis, alpium cottiarum et pyrenaearum, demum in omni Sibiria frequens. ♃. (v. v.)

Peucedanum minus *Parkins. theatr.* 880. *Rai. stirp. brit.* 217. *Huds. angl.* ed. 1. p. 101. *Linn. mant.* 2. p. 219. *Sp. pl. ed. Reich.* 1. p. 679. *Allion. pedem.* n. 1279. P. parisiense *Nocc. et Balb. ticin.* 1. p. 133. est *Pimpinella dioica* L. *Engl. bot.* 1209. *Witherings arrang.* 2. 369. Hinc confusio orta, quam in encyclopaedia gallica l. c. animadvertes. Ubi enim et Anglia dicitur patria planta et Seseli pumilum Clusii citatur, quod manifesto est Pimpinella dioica.

Peucedanum narbonense *Lobel. adv.* 350. *hist.* 453. *ic.* 781. huc non pertinet, licet Balbisius amicissimus citet, quoniam flores lutei dicuntur. Itali pariter ac Galli commutant alias plantas cum hac. Missum ex Augusta Taurinorum Peucedanum minus Allion. erat *Imperatoria Chabraei.* *

Primo statim obtutu satis diversa apparet a P. officinali, foliis latioribus brevioribus, statura minore et floribus albis.

Caulis subcubitalis, teres, striatus, glaber, inferne pennam anserinam mole aequans, fibris rigidis, petiolorum emortuorum reliquiis basi cinctus, superne in ramos erectos liquescens.

Folia pleraque radicalia, petiolis spithameis, teretibus, striatis: plurima triternata, nonnulla et quinquies tripartita. *Foliola* linearia, sesquipollicem longa, lineas duas lata, acuminata, subtus nervo prominulo percursa, subvenosa, marginibus revolutis: lateralia divaricata: pleraque ternata, nonnulla biiugo-pinnata. *Folia* superiora longe minora, minus divisa, subternata, *petiolis vaginantibus.*

Umbellae terminales, radiis vicenis compositae.

Involucrum universale polyphyllum caducum, foliolis subulatis, partialia similia.

Flores albi, ante anthesin purpurascentes. (*Flores nunquam lutei, sed plerumque purpurascentes, inprimis recens explicati.Gmel.* Fleurs un peu rougeâtres avant la fleuraison *Decand.*)

Fructus oblongus, compressus; margine alatus, jugis quinque obtusiusculis, valleculis ab apice ad basin vittatis.

54.

PEUCEDANUM RUTHENICUM *MB.*

P. foliis triternatis, foliolis linearibus nervosis acuminatis subdivaricatis, involucro subnullo, floribus luteis, fructibus oblongis solidiusculis.

Peucedanum *ruthenicum Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 215.

P. *tauricum* ib.

Ferula ruthenica *Spr. pug.* 1. n. 46. (haud satis observata.)

Habitat in Russia meridionali, praesertim Tauria. ♃ (v. v.)

Congruit omnino cum P. gallico, exceptis

1. florum colore constanter luteo

2. statura minore, subsesquipedali

3. defectu fere involucrorum. Est enim involucrum universale monophyllum, partialia caduca.

4. petiolis angulatis

5. fructibus minus alatis, magis oblongis.

A P. officinali, quocum sociare vult Marschallius, omnino differt et statura minore, et foliis latioribus et divisione solummodo triternata. Pedunculos longitudine fructuum quidem observo, sed discrimen a P. officinali in iis haud ponere ausim.

Ad P. gallicum vellem quidem ut varietatem numerare, sed prohibeor constantia characterum.

55.

PEUCEDANUM LONGIFOLIUM *Kit.*

P. foliis ternato-supradecompositis, foliolis subtriquetro setaceis canaliculatis elongatis, involucro universali subnullo, floribus luteis.

P. longifolium *Kit. hung.* 3. p. 279. t. 251. *Schultes östr. Flor.* 1. 485.

P. tenuifolium *Poir. in encycl.* 5. p. 228. *Desfont. hort. paris.* 142. Male hoc nominat, si modo verum habuerit, *Ligusticum*, Lagasca *elench. hort. matrit.* 1816. p. 9.

P. serotinum *Pers. syn.* 1. 310.

Habitat in rupibus calcareis Bannatus. ♃. (v. v.)

Planta P. officinalis habitu, statura et florum colore, ut et docti Hungari credant eamdem, sed omnino differt:

1. foliorum forma. Sunt enim minus linearia, quam subtriquetro-setacea, canaliculata, trium aut quatuor pollicum longitudine.

2. involucri fere defectu. Est enim solummodo monophyllum, caducum.

Fructus sunt oblongi, angusta ala marginati, dorso quinque iugis obtusis, quatuorque vittis ab apice ad basin percurrentibus, rhaphe vittis duabus superficialibus.

56.

PEUCEDANUM ARENARIUM *Kit.*

P. foliis ternato-decompositis, foliolis linearibus obtusis mucronatis rigidiusculis abbreviatis, involucro universali subnullo, floribus luteis.

P. arenarium *Kit. hung.* 1. p. 19. t. 20. *Willd. enum.* 308. *Baumgart. transsylv.* 1. 317.

?Peucedanum iaponicum *Thunb. fl. iapon.* 117.

Habitat in clivis arenosis Pesthini et montibus calcareis Transsylvaniae. ♃. (v. v.)

In hortis passim aliae plantae, maxime Meum sibiricum *mihi*, eo nomine veniunt. *Planta vero haec facillime discernitur* foliolorum forma. Sunt enim octo fere lineas longa, lineas duas lata, apice dilatata obtusa, mucronulata, rigida, siccata fuscescunt: vegeta etiam apice fusca sunt. *Folia* cetero tripinnata omnia fere radicalia. *Petioli* communes teretes striati, partiales angulati.

Radix fusiformis, subbipedalis, digiti fere crassitie, sauciata succum lacteum resinosum graveolentem stillat.

Caulis solitarius, erectus, omnino teres, glaber, rore cano obductus, superne in ramos paucos imperfectos divisus.

Vaginae hinc inde caulem amplectuntur laxae, roridae, in folia ternata aut paullo magis composita abeuntes.

Umbellae nonnunquam proliferae, radiis senis aus septenis compositae.

Involucrum universale mono- aut diphyllum.

Flores flavi.

Fructus obovatus, apice emarginatus, dorso iugis quinis obtusiusculis, vittis quaternis notatus, margine solidiusculo cinctus. Hinc Ferulis proxima.

57.

PEUCEDANUM ALPESTRE *L.*

P. foliis ternato-decompositis, foliolis trifidis pinnatifidisve, laciniis lanceolatis subfalcatis cuspidatis venosis, involucro subnullo; floribus albidis.

?Thapsia alpina lucida, thalictri folio *Boccon. mus.* t. 77.

Ferula foliis libanotidis brevioribus, alpestris. *Boerh. lugdb.* 1. p. 65.

Peucedanum alpestre *Linn. hort. Cliff.* p. 93. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1405. *Poir. in encycl.* 5. p. 228. *Pers. syn.* 1. 310. *Willd. enum.* 308. (excl. synonym.)

Ubinam sponte crescat, ignotum. ♃. (v. v.)

Radix fusiformis, perennis, albida, digitum crassa, sesquipedem longa.

Caulis cubitalis, teres, striatus, glaber, ramosus, foliosus: rami patentes.

Petioli communes teretes, pennae gallinaceae crassitie, glabri: partiales subangulati.

Folia ternato-decomposita, glabra: *foliola* remotiuscula, pinnatifida, trifida, basi cuneata aut in petiolos decurrentia: laciniae lanceolato-lineares, falcatae, nervoso-venosae, acutae, cuspidatae, pollicem longae, sesquilineam latae. *Folia* caulina a vaginis promta, minus composita, laciniis angustioribus, magis elongatis.

Umbellae in ramis omnibus terminales, radiis tricenis compositae.

Involucrum universale nullum: partialia linearia, polyphylla.

Flores albidi.

Fructus

Fructus ovalis, compressus, dorso iugis quinque obsoletis, vittisque quaternis linearibus, margine subalatus.

58.

PEUCEDANUM ILETENSE *.

P. foliis ternato-decompositis, foliolis trifidis pinnatifidisve, laciniis lanceolatis cuspidatis venosis, caule ramosissimo, umbellis axillaribus, involucro polyphyllo, floribus ochroleucis.

Peucedanum *Gmel. sib.* 1. p. 190. 191. tab. 42. 43.

Habitare dicitur per omnem Sibiriam: equidem habui e provincia Iletensi. ♂. (v. v.)

Habitu ab omnibus Peucedani speciebus recedit: propius accedit ad Pimpinellam dioicam.

Caulis cubitalis, ramosissimus, teretiusculus, angulato-striatus: rami erecto-patentes.

Folia petiolis vaginantibus numerosa, ternato-decomposita, glabra, rigidiuscula. *Foliola* trifida vel pinnatifida, laciniis divaricatis, lanceolatis, cuspidatis, venosis.

Umbellae axillares, oppositifoliae, compositae radiis octonis, glabris, valde inaequalibus.

Involucrum universale, foliolis octonis lanceolato-linearibus, persistentibus: partialia similia, umbellulae fere longitudine.

Flosculi exalbidi, ochroleuci.

Fructus ovalis, compressus, iugis quinque obtusiusculis, margine subalatus.

59.

PEUCEDANUM NODOSUM *L.*

P. foliis ternato-decompositis, foliolis linearibus subtrifidis cuspidatis, caule ramisque pubescentibus nodosis, involucro oligophyllo, floribus albis.

Daucus 3. *Honor. Bell. ad Clus. hist.* 2. 309. *Pona bald.* 46. *I. Bauh. hist.* 3. p. 57. *Parkins. theatr.* 897.

Meum alexiterium *P. Alpin. exot.* 328. *Parkins. theatr.* 888.

Libanotis minor apii folio. *Moris.* sect. 9. t. 17.

Ligusticum creticum, foeniculi folio. *Tourn. cor.* 23.

Silaum *Boerh. lugd.* 1. p. 51.

Peucedanum nodosum L. *hort. Cliffort.* p. 94. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1407. *Poir. in encycl.* 5. p. 229. *Spr. pug.* 1. n. 45.

Habitat in Creta et circa Ragusam. ♃. (v. s.)

Radix fusiformis, alba, digiti minimi crassitie.

Caulis cubitalis, ramosus, nodosus, pubescens, foliosus. *Rami* patentes, pubescentes, omnes floriferi.

Folia terriato-decomposita, petiolis vaginantibus. *Foliola* linearia, subtrifida, cuspidata.

Umbellae numerosae in apicibus ramorum, *compositae radiis denis aut quindenis.*

Involucrum universale oligophyllum, foliolis linearibus: partialia polyphylla, foliolis setaceis.

Flosculi albi.

Fructus maturos non vidi, sed videntur generis.

60.

PEUCEDANUM AUREUM *Ait.*

P. foliis ternato-supradecompositis flaccidis, foliolis pinnatifidis teneris, laciniis linearibus acutis, involucro subpinnatifido, floribus flavis.

P. aureum *Ait. Kew.* ed. 1. tom. 1. p. 341. ed. 2. tom. 2. p. 135. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1407.

Habitat in Teneriffa. ♃. (v. v.)

Caulis tripedalis, teres, glaber, subramosus, foliosus, digiti medii crassitie.

Folia petiolis flaccidis, vaginantibus, quinquies tripartitis. *Foliola* tenera, flaccida, ut fere Trichomanes referant, pinnatifida, vix nervosa; laciniis brevibus, linearibus acutis. Siccata fuscescunt.

Umbellae terminales, compositae innumeris (quadraginta aut quinquaginta) radiis subinaequalibus glabris.

Involucrum universale foliolis aliquot pinnatifidis, quae potius folia sunt imperfecta: involucra partialia polyphylla, setacea, umbellulis parum breviora.

Flosculi flavi.

Fructus ovales compressi, dorso iugis quinque obsoletis, vittisque quatuor, stylis coronati.

61.

PEUCEDANUM TENUIFOLIUM *Thunb.*

P. foliis bipinnatifidis, laciniis lanceolatis oppositis alternisque marginatis.

P. tenuifolium *Thunb. prodr. cap.* p. 59.

Habitat ad oppidum promontorii bonae spei.

Caulis bipedalis, erectus, teres, striatus, glaber, subcarnosus. *Rami* patentes, pauci, alterni, cauli similes.

Folia alterna, *basi lata membrana stipuliformi vaginantia*, bipinnatifida: laciniae oppositae alternaeque, lanceolatae, integrae, marginatae, margine reflexo, sensim breviores.

Umbellae terminales multiradiatae.

Involucra universalia et partialia subhexaphylla, foliolis lanceolatis.

Fructus ovati, marginato-alati, dorso iugis quinque. *Thunberg. in lit.*

62.

PEUCEDANUM CAPILLACEUM *Thunb.*

P. foliis bipinnatis, foliolis capillaribus sulcatis, involucro polyphyllo, floribus luteis.

P. capillaceum *Thunb. prodr. cap.* p. 50.

Habitat in valle lactis dulcis ad promontorium bonae spei.

Caulis pedalis, teres, erectus, striatus, inanis, glaber.

Folia radicalia, petiolis spithameis, striatis, trichotome supradecomposita. *Foliola* capillacea, divaricata, sulcata, subreticulata.

Umbellae terminales, multiradiatae.

Involucra et universale et partialia *subhexaphylla*, foliolis lanceolatis.

Flores lutei.

Fructus ovati, compressi, marginato-alati, dorso iugis tribus. *Thunberg. in lit.*

63.

ANGELICA PRATENSIS *MB.*

A. caule sulcato, foliis ternato-decompositis subtus asperis, foliolis subdivaricatis cordato-ovatis inequaliter dentatis.

Selinum odoratum *Bernhardi in lit.*

Imperatoria palustris *Besser galic.* 1. 214.

Angelica pratensis *MB. in hort. gorink.*

Habitat in pratis circa Erfordiam, in paludosis Galiciae, forte etiam ad Caucasum. ♃. (v. v.)

Licet repetere nolim descriptionem Besseri egregiam, necessarium tamen duco, discrimina ab Angelica sylvestri indicare, cum qua posset confundi: utraque enim foliorum forma simili, floribus albidis et fructibus iisdem gaudet; eadem quoque loca amat uliginosa. Sed:

1. Ang. *sylvestris* habet caulem teretem, superne incano-pubescentem: Ang. *pratensis* caule gaudet sulcato, superne angulato, glaberrimo.

2. Ang. *sylvestris* habet folia patentia, sed non divaricata, foliola basi inaequalia, non cordata, argute serrata, subtus scabriuscula, cetero glabra: Ang. *pratensis* folia divaricata, foliola omnino cordata, exacte ovata, magis dentata quam serrata, subtus ad venas hispida.

Utriusque fructus est verus Angelicae: ovatus, compressus, margine alatus, iugis tribus dorsalibus acutis subalatis: involucrum universale subnullum.

64.

ANGELICA RAZOULII *Gouan.*

A. caule sulcato superne pubescente, foliis tripinnatis, foliolis oblongis asperis argute serratis oblique in petiolum decurrentibus, involucris obsoletis.

Panax alpina ebuli foliis Bocc. mus. t. 99.

Imperatoria alpina maxima *Tourn. inst.* 317.

Angelica Tournefortiana *Cusson* apud *Lapeyr. pyren.* p. 156.

Ang. Razoulii *Gouan. ill.* p. 13. t. 6. *Allion. pedem.* n. 1310. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1429. *Decand. fl. franç.* 4. 305. *Loisel. fl. gall.* 1. 168. *Poir. in encycl. suppl.* 1. p. 365.

Ang. ebulifolia *Lapeyr. pyren.* 156.

Ang. montana *Schleich.*

Imperatoria flavescens *Besser gall.* 1. 213. *Schultes östr. Flor.* 1. 510.

Habitat in alpibus pyrenaeis, graiis, penninis et cottis ac ipsa Galicia. ♂. (v. v.)

Facies Ang. Archangelicae, a qua forma foliorum facile distinguitur. Illius enim folia sunt bipinnata: foliola inferiora petiolata, subcordato-oblonga, auriculato-lobata, utrinque

glabra; extremum trilobum. Nostrae folia tripinnata, utrinque aspera, foliola basi obliqua, multo angustiora, in petiolum decurrentia, argutius serrata, haud lobata. Deinde involucrum Archangelicae nullum, nostrae oligophyllum, caducum. Flosculi ante anthesin purpurei, dein albescunt. Fructus pubescit, dum immaturus est, dein glaber, oblongus, compressus, margine alatus, dorso iugis tribus acutis, alatis.

Imperatoria flavescens Besser. tam proxime accedit ad hanc plantam, ut, licet fructus sint minores, nullo modo alienam arbitrer, nisi varietatem.

65.

ANGELICA PYRENAEA.

A. foliis radicalibus subbipinnatifidis, foliolis pinnatifidis, laciniis linearibus acutis, caule simplici subaphyllo, involucellis setaceis umbellam subaequantibus.

Libanotis minima *Dalech.* 766. (*icon mediocris.*)

Carvi alpinum. *Bauh. prodr.* 84. *Moris. sect.* 9. *t.* 9. (pessima icon.)

Imperatoria pyrenaica tenuifolia. *Tourn. inst.* 317.

Seseli pyrenaeum L. *Willd. sp. pl.* 1. 1462. *Poir. in encycl.* 7. 135. *Pers. syn.* 1. 321. *Loisel. fl. gall.* 1. 175.

Selinum pyrenaeum *Gouan, ill.* p. 11. t. 5. *Decand. fl. franç.* 4. 323. *Lapeyr. pyren.* 147.

Habitat in pyrenaeis, arvernis et vogesis montibus. ♃. (v. s.)

Planta omnino habitu ab Angelicis recedens, proxima Seseleos speciebus, aut Caro.

Radix fusiformis, simplex, perennis.

Caulis simplex, strictus, teres, sulcatus, solitarius, spithameus, dodrantalis, aciae vulgaris crassitie.

Folia pleraque radicalia, petiolata, petiolis vaginantibus, bipinnata, sesquipollicem longa, glabra. *Foliola* opposita,

suberecta, pinnatifida, basi quandoque auriculata: laciniae lineares, acutae, subtrifidae. *Folium* caulinum unicum, radicalibus multo minus et minus compositum.

Umbella unica aut duae, altera e ramo unico; radiis subquinis rigidis compositae.

Involucrum universale nullum: partialia polyphylla, setacea, umbellae fere longitudine.

Flosculi albidi.

Fructus ovalis, compressus, margine alatus, iugis tribus dorsalibus acutis alatis.

Ligusticum tenuifolium Ram. Decand. fl. franç. 4. p. 309. L. splendens *Lapeyr. fl. pyren.* t. 83. *hist. pyren.* p. 156. varietas huius videtur.

66.

ANGELICA LUCIDA *L.*

A. foliis ternato-bipinnatis, nitidis, foliolis aequalibus ovatis basi cuneatis inciso-serratis.

Angelica lucida, canadensis *Cornut. canad.* t. 197. *Barrel.* 1320. *Moris.* sect. 9. t. 3. *Riv. pentap.* n. 9. *Gronov. virg.* 2. p. 147. *Jacqu. hort.* 3. t. 24. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1430. *Lam. enc.* 1. 173. *Pursh amer. sept.* 193. *Mühlenb. catal.* 31.

Imperatoria lucida canadensis. *Tourn. inst.* 317.

Habitat in Canada, Pensylvania. ♃. (v. s.)

Caulis sesquipedalis glaber.

Folia ternato-bipinnata, nitida. *Foliola* opposita, bullato-rugosa, ovata, basi cuneata, integerrima, inciso-serrata, serraturis barbatis, sesquipollicem longa, pollicem lata, vernice quasi obducta.

Umbella terminalis, multiradiata.

Involucrum universale nullum, partialia polyphylla.

Flores albidi.

Fructus ovalis compressus, margine alatus, iugis tribus dorsalibus acutis alatis.

Specimen meum, a Mühlenbergio acceptum, forma foliorum omnino recedit a descriptione et iconibus, ut dubius haeream. In hortis vulgo occurrit *Imperatoria verticillaris* hoc nomine.

67.
IMPERATORIA CHABRAEI

I. vaginis foliorum elongatis flaccidis, foliis bipinnatifidis, foliolis linearibus acuminatis, inferioribus subdecussatis, caule tereti striato.

Carvifolia *Chabr. stirp.* 389. *I. Bauh. hist.* 3. 171.

Seseli pimpinelloides *Willich.* in *nov. act. nat. cas.* 4. p. 109. L. *sp. pl. Willd.* 1. 1459.

Selinum Chabraei *Iacqu. austr.* 1. t. 72. *Murr. syst. veg.* 279. *Host syn.* 146. *Willd. sp. pl.* 1. 1399. *Rebentisch neom.* 133. *Poir.* in *encycl.* 7. p. 66. *Lapeyr. pyren.* 147. *Decand. fl. franç.* 4. 322. *Loisel. fl. gall.* 1. 162.

Selinum Carvifolia *Crantz. stirp. austr.* p. 162. t. 3. f. 2. *Allion. ped.* n. 1305.

Selinum lactescens *a. Lam. fl. franç.* 3. 418.

S. Oreoselinum *MB. taur.* 1. 213. fide Hofmanni ac Besseri.

Peucedanum Carvifolia *Vill. delph.* 2. p. 630.

Ligusticum decussatum *Mönch. meth.* 81.

Selinum palustre *Thuill. fl. paris.* 2. p. 139.

Selinum podolicum *Besser. galic.* 2. p. 392.

Habitat in nemoribus Marchiae, Austriae, Galliae et Podoliae. ♃. (v. v.)

Caulis omnino teres, striatus, ramosus, ramis umbelliferis. Caulem angulatum sulcatum Selino suo podolico Besserus

rus tribuit, qualem ego in exemplaribus ab ipso acceptis haud animadverto.

Vaginae petiolorum striatae, fere digitales, laxae, pendulae characterem egregium sistunt, cum nulli alii Umbelliferae communes sint.

Folia ceterum varia: utplurimum bipinnatifida, foliolis linearibus acuminatis, inferioribus subdecussatis. Summa folia, praesertim ex alpibus carniis, saepissime ternata, foliola lanceolato-linearia. Eiusmodi exemplar ex alpibus penninis et mihi et Willdenovio misit amicus Balbisius, nomine *Peucedani minoris* Allion. Vidi nonnunquam folia latiora, ut laciniae etiam lanceolatae viderentur, quod decepit eos, qui non satis diligenter formas varias comparare consuerunt. Sic in Selino podolico et vaginae et folia rigidiora: haec etiam breviora et obtusiora, unde cum Cari Carvi foliis comparationem, quam Besserus instituit, facile excusaveris. Augetur similitudo laciniis inferioribus decussatis, quas in exemplaribus pyrenaeis observo.

Umbellae terminales omnium fere ramorum: compositae radiis subvicenis valde inaequalibus, rigidis, glabris.

Involucrum universale nullum: partialia polyphylla setacea caduca.

Flores albidi, parumper virescentes.

Fructus ovales, compressi, margine alati, dorso iugis tribus obtusiusculis: rhaphe vittis duabus.

Seseli dichotomum hortorum plurium eadem est planta: homonyma vero MB. diversa.

68.

IMPERATORIA SEGUIERII *.

I. foliis tripinnatis, foliolis pinnatifidis, laciniis remotis linearibus subfalcatis cuspidatis, pedunculis subverticillatis.

Ligusticum alpinum perenne, ferulae folio. *Seguier. veron.* 2. p. 41. t. 13.

Selinum Seguierii *L. suppl.* 161. *Iacqu. hort. vind.* t. 61. *Host. syn.* 146. *Willd. sp. pl.* 1. 1399. *enum.* 396. (excl. syn.) *Pers. syn.* 1. 309. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 132. *Poir. in enc.* 7. p. 66. *Baumg. transsylv.* 1. 224.

Habitat in monte baldo et alpibus rhaeticis dinariisque. ♃. (v. v.)

Cum Gouanus ad Ligusticum suum pyrenaeum (*obs.* p. 14.) primus citaverit Seguierii figuram, orta inde est confusio, quae tandem eo processit, ut Willdenovius in enumeratione eamdem plantam habuerit Ligusticum pyrenaeum Gouan. et Selinum Seguierii L. In quam sententiam et ego abii (*prodr. umbell.* p. 16. 40.), tunc temporis verum S. Seguierii haud cognoscens, et Hofmannus (*umbell.* p. 156.). Quodsi Gouanus, et, qui eum sequebantur, haud nimium fiduciae posuissent in foliorum icone Seguieriana, satis rudi; si boni observatoris verbis credidissent, *semina foliaceo margine esse circumscripta*, quod nunquam in Ligustico Gouani contingit; si demum veram plantam e monte baldo comparassent, confusio ea orta haud fuisset.

Differt autem potissimum Selinum Seguierii foliolorum forma a Ligustico Gouani. *Huius* nimirum folia habent lacinias lineares abbreviatas (tres quatuor lineas longas), apice rotundatas, mucronatas, margine serrulatas, nitidas. *Illius* (S. Seguierii) folia habent lacinias lineares subfalcatas, elongatas, subpollicares, apice attenuatas, cuspidatas, margine glabras, opacas. Folia summa etiam magis elongata sunt, quod nunquam in Ligustico pyrenaeo contingit. *Fructus* fecit maximam differentiam. Est in nostra ovalis plano-compressus, margine alatus, iugis tribus dorsalibus acutiusculis: in Ligustico pyrenaeo vero (Cnidio *) ovatus solidus iugis quinque acutis subalatis.

Pollinii, amici Veronensis, humanitati debeo et exemplaria in locis a Seguiero indicatis lecta et fructus maturos.

Selinum dicerem, ni abesset involucrum universale: ergo potius Imperatoria.

69.

PASTINACA DISSECTA *Vent.*

P. foliis bipinnatifidis, laciniis oblongis incisis obtuse inaequaliter dentatis, pedunculis rigidis villosis, floribus aureis.

Secacul *Avic.* 257. ed. arab. Rom. *Rauwolf* ic. n. 74. b. *Dalech. app.* p. 24. *I. Bauh.* 3. 66.

Siser alterum syriacum *Parkins. theatr.* 945. *Moris.* sect. 9. t. 4.

Pastinaca Secacul. *Russel alepp.* p. 157.

P. dissecta *Venten. Cels.* t. 78. *Poir. in encycl. suppl.* 4. p. 166.

Habitat circa Aleppum Syriae. ♂. (v. s.)

Radix pollicem crassa, sesquipollicem longa, extus cinerea, intus alba, tuberosa, medullosa, sapida.

Caulis teres, striatus, ramosus, asper, superne villosus, sesquipedalis, rigidus, pennae anserinae crassitie: rami erecto-patentes.

Folia alterna, petiolis vaginantibus, bipinnatifida, triangularia. *Foliola* decursive pinnata, inciso-lobata, laciniis oblongis, incisis, obtuse et inaequaliter dentatis.

Pedunculi terminales, rigidi, villosi.

Umbellae compositae radiis denis.

Involucrum universale vel nullum vel monophyllum: partialia mono- aut diphylla.

Flosculi et *stamina* aurei coloris.

Fructus ovalis, compressus, margine alatus, iugis quinque dorsalibus obtusiusculis.

70.

PASTINACA TRIQUINATA

P. foliis ternato-bipinnatifidis, foliolis oblongis basi attenuatis serratis glabris, pedunculis pubescentibus. (T. VI. f. 12.)

Angelica triquinata *Mich. bor. amer.* 167. *Pursh. amer. sept.* 193. *Mühlenb. catal.* 31. *Barton. fl. philad.* 37.

Habitat in Canada et Virginia. ♃. (v. s.)

Caulis sesqui- aut bipedalis, simplex, erectus, teres, glaber, superne pubescens.

Petioli inferiores tripartiti. *Foliola* triiuga cum impari, decursive pinnata, oblonga, basi attenuata, acuta, serrata, utrinque glabra: *inferiora interdum auriculata: pollicem fere longa*, vix semipollicem lata. *Superiora* minus divisa vaginis petiolaribus insidentia.

Vaginae eiusmodi duae ad ortum pedunculorum *in apice* caulis, quorum terni pubescentes *plerumque adsunt.*

Umbellae compositae radiis subdenis pariter pubescentibus.

Involucrum universale nullum; partialia subhexaphylla, foliolis linearibus.

Flores albidi.

Fructus ovalis, compressus, margine subalatus, dorso iugis quinque obsoletis, interiectis vittis latioribus ab apice ad basin usque: rhaphe vittis binis convergentibus: axis bifidus.

71.

PASTINACA OPACA *Willd. suppl. enum.* meo arbitrio nil est nisi varietas notabilis P. *sativae*, foliis opacis, statura maiore, pube demum tenera insignis: alioquin veram speciem ea formare haud ausim. Nec P. *graveolens* MB. satis diversa videtur: involucra enim partialia nimis caduca sunt: reliqua congruunt.

72.

THYSSELINUM PLINII *Tourn.*

Th. caule teretiusculo subangulato ramoso, foliis bipinnatis rigidiusculis, foliolis oppositis bipinnatifidis, laciniis lanceolatis mucronulatis.

Apium sylvestre *Dodon.* 699.

Ap. sylvestre Dodonaei *I. Bauh.* 3. 188. longe alia planta: tamen citatur passim haec figura.

Thysselinum Plinii *Lobel. hist.* 409. *ic.* 711. *Tourn. inst.* 319.

Thysselinum s. Apium sylvestre. *Parkins. theatr.* 928. *Gerard. emac.* 1020.

Thysselinum Dodonai *Moris.* sect. 9. t. 17.

Selinum sylvestre *fl. dan.* 412. (mala icon.) *Roth. fl. germ.* tom. 2. p. 352. *Rafn dan.* 2. 353. *Schultes östr. Flor.* 1. 495. *Decand. fl. franç.* 4. 319. *Lapeyr. pyren.* 146. *Loisel. fl. gall.* 1. 161.

Athamanta flexuosa *hort. paris. reg.*

Selinum cantabrigiense *hort. gorink.* apud *Hofm. umbell.* 154.

Athamanta pisana *Savi* in *Usteri ann.* 21. p. 7.

Selinum Schiwerekii *Besser. galic.* 1. 205. *Schultes östr. Flor.* 1. 496.

Habitat in locis udis montosis. ♂. (v. v.)

Equidem, qui saepius colui hanc plantam, habitu quidem differre video a Thyss. palustri, sed comparatis omnibus notis nihil haberem regerere, si quis utramque speciem unam esse eamdemque dixerit, soli differentia ita agente, ut paullo magis contrahantur aut dilatentur partes.

Etenim, quod radicem spectat, eam multiplicem huic, simplicem obliquamque Th. palustri plerique tribuunt. Attamen et Schkuhrius (*Handb.* 1. 195.) et ego saepissime vidimus ve-

rum Th. palustre gaudere radicibus multiplicibus: et potest quidem radix, quae in solo firmiori multiplex erat, simplex evadere, si in uligine crescit.

Dein lactis proventum magis minusve e soli differentia nasci persuasum habeo.

Caulis striatus, seu potius angulato-sulcatus in utraque est, magis quidem in palustri quam in sylvestri.

Foliorum partitiones uberiores sunt in palustri, parciores in sylvestri: hic enim bipinnata, dein ternato-supradecomposita sunt; sed in eadem planta Th. sylvestris video folia caulina omnino tripartiri ac exacte formam palustris referre.

Urgentur *radii umbellae hispidi in Th. palustri: sed falso:* namque scabri potius sunt, *eademque scabrities* et in sylvestri obvia est.

Quibus omnibus sedulo comparatis efficitur, Th. sylvestre nil esse nisi varietatem Th. palustris, nec *alienam esse a nostra* Witheringii *sententiam, qui sylvestre sub palustri citat, neque* discrimen agnoscit. (*Botan. arrang. of british plants*, ed. 5. tom. 2. p. 368.) Rafnius, comparatis sedulo omnibus, negat aliter ac habitu utramque dignosci plantam.

Selinum Schiwerekii Bess. parum differt: namque laciniae foliorum haud obtusae sunt sed acutae, radii umbellae haud hispidi, sed scabri. Folia omnino rigidiuscula, remotiora. Apices foliorum scariosi, velut emortui.

Cetero Thysselinum, genus a Tournefortio conditum, ab Hofmanno instauratum, bene stabilitum est.

Thysselinum. Fructus corticatus, basi emarginatus, quinquecostatus, costis tribus dorsalibus magis prominulis, obtusis. Valleculae quatuor vittatae, rhaphe plana obtecta cortice. Involucrum universale et partiale polyphyllum. *Callisacen* Fischeri (*Hofm. umbell.* p. 170.) haud puto satis diversam esse.

Selinum. Fructus oblongus, vel ovalis, compresso-planus, margine alatus, iugis dorsalibus ternis acutiusculis, vittis dorsalibus quaternis parallelis, rhaphes linearibus binis superficialibus. Involucrum universale et partiale polyphyllum.

73.

SELINUM SIBIRICUM *Retz.*

S. caule tereti laevi, foliis tripinnatis, foliolis remotiusculis cuneatis pinnatifidis, involucris membranaceis subincisis.

Sel. sibiricum *Retz. obs.* 2. p. 16. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1398. *Pers. syn.* 1. p. 309. *Poiret. in encycl.* 7. p. 63.

Habitat in Sibiria. ♂. (v. s.)

Radix fusiformis.

Caulis tripedalis, glaber, leviter striatus, glaucus, ramosus, foliosus.

*Rami petioli*que tripartiti, angulati, basi vaginantes erecto-patentes.

Folia tripinnata: foliola tertii ordinis remotiuscula, basi attenuata, pinnatifida incisa, laciniis lanceolatis integerrimis, apice albidis acutis, pollicem longa, semipollicem lata.

Pedunculi sulcati, foliis suffulti.

Involucrum universale suboctophyllum, foliolis lato-membranaceis, albidis, apice viridi inciso aut pinnatifido. *Involucra* partialia similia: utraque longa umbellas ante anthesin obtegentia.

Flores albi.

Fructus ovalis, compresso-planus, margine alatus, iugis dorsalibus ternis acutiusculis, vittis interpositis quaternis parallelis, rhaphes binis superficialibus.

74.

SELINUM BAICALENSE *Willd.*

S. caule tereti superne angulato ramosissimo, foliis bipinnatis, foliolis pinnatifidis linearibus, infimis deflexis, involucro universali polyphyllo subdenticulato, partialibus basi cohaerentibus umbellas superantibus.

S. baicalense *Willd. enum.* 306.

S. collinum *Kit. Willd. herb.* n. 2.

Habitat ad lacum Baical in Sibiria et in Hungaria. ♃. ♂. (v. v.)

Caulis sesquipedalis, glaber, inferne teres, leviter striatus, pennae anserinae fere crassitie, superne angulato-sulcatus, ramosissimus, foliosus.

Rami patentes, foliosi, glabri, subangulati, apice umbelliferi.

Petioli patentes, supra canaliculati, glabri.

Folia bipinnata, dodrantalia, *digitum lata. Foliola* opposita, glabra; *secundi ordinis pinnatifida, laciniis linearibus*, acutis, margine revolutis, infimis ad petiolum communem deflexis. *Folia* superiora, basi vaginantia, minus divisa.

Umbellae terminales, compositae radiis subvicenis, angulatis, scabris.

Involucrum universale polyphyllum; foliolis linearibus acuminatis, hinc inde denticulatis, margine submembranaceis: partialia subpolyphylla, basi cohaerentia, viridia, longitudine umbellulas superantia, aut saltem aequantia.

Flosculi albi.

Fructus praecedentis.

Selinum collinum Kit. Willd. differt potius habitu strictiori.

75.

75.

SELINUM VENETUM *.

S. caule angulato ramoso, foliis ternato-bipinnatis, foliolis pinnatifidis basi attenuatis-obtusiusculis mucronulatis margine scabris, involucris caducis.

Peucedanum palustre *Sieber in lit.*

Habitat in agro veneto et tergestano. ♃. (v. v.)

Caulis bi-tripedalis, ramosus, angulato-sulcatus, glaber, ramosus, superne rubescens.

Rami patentes, angulati, rubentes, nudiusculi, summi umbellati.

Petioli subtriquetri, digitales, spithamei, tripartiti.

Folia ambitu oblonga, bipinnata. *Foliola* primi et secundi ordinis opposita: haec ovato-oblonga, cuneata, pinnatifida, nervoso-venosa, venis margineque hispidiusculis, apice rotundata, mucronulata, ceterum pollicem longa lataque, laciniis oblongis. *Folia* summa vaginis longis caulem ramosque amplectuntur, minus divisa sunt et angustiora.

Pedunculi terminales, umbellati, quaterni, rubentes, angulati, glabri, aphylli, inaequales, stricti, digitales aut spithamei.

Umbella composita radiis subdenis, angulatis, glabris, strictis.

Involucrum universale foliolis subdenis, linearibus, acuminatis, umbella multo brevioribus, post anthesin demum deciduis. Involucra partialia similia, umbellulis parum breviora.

Flores albi.

Fructus maturus, compresso-planus, ovalis, subrubicundus, margine alatus, iugis dorsalibus ternis acutiusculis, vittis parum conspicuis.

Simile *Peucedano alsatico* L., quod *Cnidium* mihi: sed hoc differt laciniis foliorum lanceolatis, margine glabris, pe-

dunculis paniculatis, floribus luteis, fructibus denique ovatis solidiusculis, iugis quinis acutis subalatis.

76.

SELINUM LINEARE *Schumach.*

S. caule sulcato ramoso, foliis ternato-decompositis, laciniis linearibus cuspidatis, involucris lineari-subulatis integerrimis, fructuum margine lato membranaceo.

Ferula rablensis *Wulff. in Iacqu. coll.* 4. p. 312. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1412. *Poir. in encycl. suppl.* 2. p. 631.

S. lineare *Schumach. enum. pl. saelland.* 1. p. 95. *Fl. dan.* 1330.

S. elegans *Balb. catal. hort. taur.* 1813.

S. Bellardi id.

S. rablense *Sp. pug.* 2. n. 99.

Habitat in Saelandia, Carinthia et Pedemontio. ♃. *(v. v.)*

Caulis erectus, strictus, sulcatus, ramosus, sesquipedalis, in Dania altior.

Folia ternato-decomposita. *Foliola* ultimi ordinis opposita aut alterna, pinnatifida: *laciniae* lineares angustissimae, cuspidatae, apice diaphano, subflaccidae.

Umbellae in apicibus ramorum, pedunculis digitalibus, nudis, sulcatis, radiis quindenis, vicenis, scabris compositae.

Involucrum universale et partiale polyphyllum persistens, foliola lineari-subulata, integerrima, umbellis multo breviora. (Elongata habet *fl. dan.*)

Flores albi.

Fructus margine lato membranaceo, compresso-plani, oblongi, iugis tribus dorsalibus, vittis quaternis, rhaphes binis superficialibus.

77.

SELINUM PEUCEDANOIDES *Desfont.*

S. caule angulato sulcato ramoso, foliis ternato-decompositis, foliolis pinnatifidis, laciniis linearibus cuspidatis margine scabris, involucri foliolis incisis, umbellis subproliferis.

Seseli massiliense alterum *Parkins. theatr.* p. 904. n. 2.?

S. peucedanoides *Desfont. in catal. hort. paris.* 142. *Hornem. hort. hafn.* 2. 960.

Habitat — ♃. (v. v.)

Caulis bipedalis et altior, angulato-sulcatus, ramosus, foliosus, ramis erecto-patentibus.

Folia ternato-bipinnata, petiolis sulcatis. Foliola pinnatifida, laciniis remotis, linearibus cuspidatis, margine albido scabris. Folia superiora petiolis vaginantibus, multo minus divisa, laciniis magis elongatis.

Umbellae terminales in ramorum apicibus, radiis vicenis aut tricenis compositae. *Radii* umbellae scabri, valde inaequales, nonnulli proliferi.

Involucra polyphylla: universalis foliola linearia, incisa, pinnatifida: partialium lineari-filiformia umbellulas subaequantia.

Flores albi.

Fructus generis.

78.

SELINUM AUSTRIACUM *Iacqu.*

S. caule sulcato subramoso, foliis ternato-bipinnatis rigidiusculis, foliolis ovatis pinnatifido-dentatis basi cuneatis, laciniis obtusiusculis mucronulatis, involucrorum foliolis linearibus.

Seseli montanum 3. *Clus. pann.* 691. *hist.* 2. 194.

Selinum austriacum *Iacqu. enum. agr. vind.* p. 220.* *fl. austr.* 1. t. 71. *Scop. carn.* n. 329.* *Host. syn.* p. 145. *Willd. sp. pl.* 1. 1397. *Baumgart. transsylv.* 1. p. 222. *Pers. syn.* 1. p. 309. *Decand. fl. franç.* 4. 321. *Poir. in enc.* 7. p. 62. *Loisel. fl. gall.* 1. 161.

S. argenteum *Crantz. austr.* p. 174. t. 4.* *Villars delph.* 2. 636. *Allion. pedem.* n. 1304.

S. nigrum *Lam. fl. franç.* 3. p. 420.

Athamanta Golaka *Hacquet pl. carniol.* p. 14. t. 5.*

Selinum montanum *Willd. enum.* 306.

Habitat in alpibus rhaeticis, noricis, carniis, iuliis, dinariis, penninis, arvernis, vogesis. ♃. (v. v.)

Post tot egregias clarissimorum virorum, Iacquini, Scopolii, Crantzii etiam descriptionem novam exhibere, Iliada esset post Homerum scribere. Ideo solummodo addo, synonyma diligenter me collegisse, nec S. montanum, quod Schleicherus distribuit, posse a nostra planta distinguere. Male Willdenovius *in enumeratione dixit, involucra S. montani esse* subdentata; pessime, foliola involucri S. austriaci gaudere foliolis cuneiformibus incisis. Male etiam Poiretus Daucum *Fuchs. hist.* 233. huc traxit, qui *Ligusticum* est *Cervaria.*

79.

SELINUM RIGIDULUM *Vivian.*

S. caule teretiusculo superne nudo, foliis bipinnatifidis lanceolatis, foliolis decussatis laciniis linearibus cuspidatis, involucro universali monophyllo.

S. rigidulum *Viv. flor. ital. fragm.* t. 16.

S. appianum *Pers. syn.* 1. 309. *Poir. in encycl.* 7. p. 67.

Habitat in montibus Carrarae. ♃. (v. s.)

Caulis dodrantalis, semel aut bis dichotomus, inferne aciae vulgaris crassitie, foliosus, superne multo gracilior, nudus, glaber, teretiusculus.

Folia radicalia et pauca caulina similia, ambitu lanceolata, petiolis et infimorum brevissimis, vaginantibus, bipinnatifida. *Foliola* approximata, cruciatim disposita, suberecta, ut fere Achilleae Millefolii folia referant: laciniae remotiusculae, lineares, cuspidatae. Folia radicalia horizontalia, caulina erectiuscula, foliolis magis remotis, laciniis nonnunquam simplicibus, elongatis.

Umbella unica in quovis ramo, radiis septenis composita.

Involucrum universale monophyllum: partialia hexaphylla, setacea, umbellulis breviora.

Flores albidi.

Fructum maturum haud vidi.

80.

FERULA OPOPANAX *.

F. foliis subbipinnatis, foliolis inaequaliter cordatis crenatis obtusis, involucris calycibusque obsoletis.

Πάνακες Χειρώνιον Theophr. hist. 9, 12. (Ἔχει φύλλον μὲν ὅμοιον λαπάθῳ, μεῖζον δὲ καὶ δασύτερον, ἄνθος δὲ χρυσοειδὲς, ῥίζαν δὲ μακρὰν. Φιλεῖ δὲ τὰ χωρία τὰ πίονα.)

Χείρωνος ῥίζα Nicand. ther. v. 500. τὸ μὲν πανάκειον ἔπουσιν *ib.* 509.

Panax *Columell.* lib. 11. c. 3, 29.

Apud *Dioscoridem* 3, 57. homonyma planta occurrit, in Pelio monte nascens, foliis Origani Maioranae, floribus luteis, radice haud alta, quae descriptio dubium linquit, sitne eadem planta intelligenda. Bene hoc iam monet *Anguillara sempl.* p. 83. Sed πάνακες Ἡράκλειον, ἐξ οὗ ὁ ὀποπάναξ συλλέγεται (*Diosc.* 3, 55.) melius quadrat, etiamsi folia ficulnea indicentur.

Pseudocostus *Matth. ed. Valgris.* 40. *Dalech.* 758. *I. Bauh. hist.* 3, 157.

Panaces peregrinum *Dodon.* 309. [E seminibus inter grumos opopanacis inventis educatum.]

Panax heracleum pastinacae forma *Lobel. adv.* 312. (Ipse invenerat prope a Monspelio.)

Costus spurius *Camerar. epit.* 28.

Panax altera recentiorum *Lobel. hist.* 400. *ic.* 702. (e Dodon.)

Panax herculeum alterum *Parkins. theatr.* 949. *Tabern.* 224. (e Dodon.) P. costinum *ib.* (e Matth.)

Panax chironium Dodonaei *Dalech.* 741. (e Dodon.)

Panax heracleum maius *Gerard. emac.* 1003. (e Dodon.)

Panaces costinum *C. Bauh. pin.* 156. *Tabern.* 228. *Moris.* sect. 9. t. 17. (e Matth.)

Panax pastinacae folio *C. Bauh. pin.* 157. *Moris.* sect. 9. t. 17. (e Dodon.) *Blackw.* t. 434.

Panax herculeum *Rai. hist.* 410. (Ipse in Sicilia observaverat.) Panax *Riv. pentap. irreg.* huc pertinere haud videtur.

Pastinaca sylvestris altissima *Tourn. inst.* 319. *Magnol. hort. monsp.* 154. *Garidel Aix.* p. 351. *Lam. fl. franç.* n. 1050.

Panax costinum *Magnol. bot. monspel.* 197. (Autoptes et in iisdem locis degens, ubi Lobelius suam plantam invenerat, probe animadvertit, quanquam diversae sint icones Dodonaei et Matthioli primarias, tamen eamdem esse plantam.)

Laserpitium Chironium L. *Mill. dict.* n. 11. *Gouan. fl. monsp.* 218. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1419. *Pers. syn.* 1. 313.

Pastinaca Opopanax L. *hort. Cliff.* 105. *Mill. dict.* n. 3. *Gouan. fl. monsp.* 223. *ill.* p. 19. t. 13. 14. *Gerard. fl. provinc.* 254. *Allion. pedem.* n. 1289. *Loisel. fl.* gall. 1. 176. *Lam. encycl.* 4. 719. *Willd. sp. pl.* 1. 1466. *enum.* 320. *Pers. syn.* 1. 322. *Decand. fl. franç.* 4. 341. *Lapeyr. hist. pyren.* 163. *Kit. hung.* 3. p. 233. t. 211. *Smith. prodr. fl. graec.* 1. p. 202.

Selinum Opopanax *Crantz. class. umbellif.* p. 63.

Habitat in Gallia australi, circa Monspelium, Aquas sextias in Gallo-provincia, in Gallia narbonensi, in agro Nicaeensi, Sicilia, Croatia, Boeotia, Achaia et Peloponneso. ♃. (v. v.)

Magnolius iam probe perspexit, differentes figuras Dodonaei et Matthioli eamdem tamen plantam exprimere. Matthioli autem foliolis serratis, Dodonaei foliolis integerrimis acutis a nostra recedit. Hinc Linnaeus Dodonaei iconem ad Laserpitium Chironium citavit, Matthioli vero ad Pastinacam Opopanacem. Gouanus eadem synonyma utrique plantae, diverso loco nominatae, adiudicavit, eamdemque esse in illustrationibus probavit, consentientibus Lamarckio et, quod gravissimi momenti est, ipso Smithio, possessore herbarii Linnaeani. Itaque iam nullum dubium superest, Laserpitium Chironium delendum esse ac ad Pastinacam Opopanacem adscribendum.

Iam vero Ferulae potius speciem esse, ut iam Kitaibelius probe animadvertit, e fructuum forma evidenter probatur. Namque haud alati sunt, sed margine turgido (calloso *Kit.*) cincti, ceterum iugis tribus dorsalibus obtusiusculis, valleculis rhapheque prominula vittatis.

Nascitur dubium, verane sit planta, Opopanacem largiens, inde quod Gouanus (*ill.* p. 20.) adserat, succum luteum plantae nil resinosi habere aut aromatici. Sed Kitaibelius contrarium adfirmat; odorem totius plantae esse tetrum, virosum, succum luteum in resinam abire. Hinc cum Lamarckio haudquaquam moror, Gouano contradicere, cum ipsa me experientia docuerit, odorem Opopanacis omnino in tota residere planta.

Radix perennis, ramosa, duos pedes longa, brachii saepe crassitie, extus fusca, intus alba, succo flavido scatens, qui mox in resinam abit Opopanaci simillimam.

Caulis orgyalis, teretiusculus, subramosus, pollicis mole, inferne setis asper, superne glaber.

Petioli basi vaginantes, teretes, setis hispidi, tripartiti.

Folia vel simpliciter pinnata, vel bipinnata, interdum etiam tripinnata. *Foliola* oblique cordata, crenata, obtusa, supra glabriuscula, subtus hispida, sesquipollicem longa, vix pollicem lata, duriuscula.

Umbellae subverticillatae, pedunculatae, radiis subdenis compositae, centralis fertilis, laterales masculae, steriles.

Involucrum universale di- aut pentaphyllum, foliolis obtusiusculis, caducis; partialia similia, acutiora.

Calyx obsoletus, denticulis per lentem conspiciendis. *(Kit.)*

Flores lutei.

Fructus iam descripsi.

81.

FERULA OBTUSIFOLIA

F. foliis ternato-bipinnatifidis, foliolis obovatis *integerrimis* coriaceis, *involucro oligophyllo.*

Peucedanum obtusifolium *Smith prodr. fl. graec.* 1. p. 189.

Habitat in Boeotia et ad litora Ponti Euxini. ♃. (v. s.)

Caulis dodrantalis, cubitalis, teres, leviter striatus, pennae gallinaceae crassitie.

Petioli teretiusculi, basi vaginantes, tripartiti.

Folia ternato-bipinnatifida. *Foliola* iuniora acuta: adultiora obovata, coriacea, opposita, glaucescentia, integerrima, apice mucronulata, glabra, pollicem longa, lineas quatuor lata.

Umbella terminalis, ramis septenis rigidis glabris composita.

Involucrum universale et partiale, foliolis subsenis, ovatis, brevissimis.

Flores videntur ochroleuci.

Fructus

Fructus ovalis compressus, margine turgidus, iugis tribus dorsalibus obtusiusculis.

82.

FERULA NUDA

F. caule tereti striato ramoso, foliis ternato-bipinnatifidis glaucis, laciniis obtusis subtridentatis, involucris nullis. (T. VII. f. 15.)

Habitat in Sibiria. ♃. (v. s.) (A Pallasio missa semina in horto Mayeri Sedinensis hanc plantam produxerunt, cuius exemplar siccum mecum communicavit Kaulfussius.)

Caulis dodrantalis et altior, pennae gallinaceae crassitie, teres, leviter striatus, glaber, a basi inde ramosus, ramis patentibus, inferne fibris petiolorum emortuorum residuis cinctus, superne parum foliosus.

Petioli teretiusculi, glauci, basi late vaginantes, digitales, tripartiti.

Folia bipinnatifida, remotiuscula, glauca: laciniae suboppositae, obtusae, subtrilobae aut tridentatae.

Umbellae numerosae, pedunculis digitalibus, e radiis suboctonis aequalibus compositae.

Involucra nec universalia, nec partialia.

Flosculi lutei.

Fructus omnino generis.

83.

FERULA CASPICA *MB.*

F. foliis biternatis, foliolis pinnatifido-trifidis, lacinulis abbreviatis mucronatis, vaginis summis subaphyllis, involucris subnullis. (T. VII. f. 14.)

F. caspica *Marsch. Bieb. fl. taur. cauc.* 1. p. 220.

Habitat in deserto caucasico et Sibiria. (v. s.) (A Pallasio acceptum exemplar in Meyeri beati herbario, quod iam Kaulfussio cessit.)

Caulis subcubitalis, teres, striatus, ramosus, glaber, pennae gallinaceae crassitie.

Petioli radicales late vaginantes, glabri, teretiusculi.

Folia biternata, ambitu ovata, ramificationibus basi nudis. *Pinnulae* oppositae, confluentes, brevissimae, subcuneatae, apice trifidae aut pinnatifidae, mucronatae. *Vaginae* superiores abortientes, ut foliolorum rudimenta quidem adsint, demum evanescant.

Umbellae plures, terminales, radiis subdenis glabris compositae.

Involucra subnulla, partialium tamen adsunt rudimenta.

Flores lutei.

Fructum maturum non vidi.

84.
FERULA FERULAGO *L.*

F. caule tereti glabro, foliis supradecompositis, foliolis pinnatifidis divaricatis appendiculatis, laciniis linearibus cuspidatis submarginatis, involucris oblongo-lanceolatis reflexis, valleculis fructuum planiusculis.

Ferulago *Dodon.* 321. f. 2. *Gerard. emac.* 1056.

Galbanifera ferula *Lobel. hist.* 451. *ic.* 779. *Dalech.* 754. *I. Bauh. hist.* 3. 53. *Tabern.* 213.

Libanotis quibusdam flore luteo *I. Bauh. hist.* 3. 41.

Ferulago latiori folio. *C. Bauh. pin.* 148. *Parkins. theatr.* 876. *Moris.* sect. 8. t. 15. (optime.)

Ferula galbanifera *Tourn. inst.* 321.

F. Ferulago L. *hort. Cliff.* 95. *Mill. dict.* n. 4. *Willd. sp. pl.* 1. 1412. *Lam. in enc.* 2. 455. *Desfont. atl.* 1. p. 251. *Pers. syn.* 1. 312. *Smith prodr. fl. graec.* 1. 191.

F. nodiflora *Iacqu. austr. app.* t. 5. *Scop. carn.* n. 337. *Host.' syn.* 151. *Willd. sp. pl.* 1. 1413. *Lam. in enc.* 2. 456. *ill.* t. 205. f. 2.? *Allion. pedem.* n. 1294. *Brot. fl. lusit.* 1. p. 432. *Decand. fl. franç.* 4. 343. *Besser. fl. galic.* 1. 208. *Baumgart. transsylv.* 1. 218. *Balb. et Nocc. ticin.* 1. 134. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 137.

Habitat in Austriae provinciis maritimis, agro nicaeensi, ticinensi, Etruria, Calabria, Lusitania, Galicia, Transsylvania, Cretae rupibus, Africa demum boreali. ♃. (v. v.)

Mala diagnosis L. commutationem genuit, quae et Fontanesii et Smithii opera abolita est. Planta enim omnino polymorpha: namque, quae e Calabria habeo exemplaria, Parkinsonii et Morisonii iconum simillima, lacinias foliorum habent magis planas: in horto botanico culta lacinias magis canaliculatas, angustiores, magis etiam divergentes: sed in eadem planta variant pari modo folia.

Nihilominus constantissimus est *caulis* teres, glaberrimus, *nullo modo sulcatus, qui ad orgyalem saepe altitudinem* adscendit, ut *radix* lutea, crassa, ramosa, cubitalis, altius descendit. Caulis superne nudus est, ita foliosus, ut ex axillis pedunculi verticillati nascantur, quorum centralis brevissimus umbellam gestat fertilem: laterales longiores, saepe dodrantales, umbellas habent masculas, steriles.

Constantia sunt *involucra* et universalia et partialia subquina, oblongo-lanceolata, cuspidata, demum reflexa, partialia umbellulis parum breviora.

Constantia sunt *folia* tri-, quadri- et magis pinnata, amplissima, petiolis tripartitis: *foliola* pinnatifida, ultima trifida, basi appendiculata aut pedata, unde circa petiolos communes cruciatim disposita aut decussata apparent, supra lucida, subtus glaucescentia. *Laciniae* lineares, quatuor aut sex lineas longae, semilineam aut lineam latae, supra canaliculatae, divergentes, remotiusculae, cuspidatae, margine subdiaphano.

Flores lutei.

Fructus maturus oblongus, compressus, turgido-marginatus, iugis tribus dorsalibus obtusiusculis, valleculis planiusculis.

85.

FERULA NODIFLORA *L.*

F. caule angulato-sulcato, foliis supradecompositis, foliolis pinnatifidis linearibus acuminatis, involucris polyphyllis linearibus, valleculis fructuum sulcatis.

F. durior *Bocc. mus.* t. 76. *Barrel.* t. 77.

F. minor, ad singulos nodos umbellifera *Tourn. inst.* 321.

F. nodiflora L. *hort. upsal.* 61. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 220. *Sibth. fl. graec.* t. 279. *Smith. prodr. fl. graec.* 1. 190.

F. sulcata *Desfont. atl.* 1. p. 252. t. 67. *Poir. in enc. suppl.* 3. p. 630.

Habitat in Sicilia, Cypro, Tauria, Caucaso et Mauritania. ♃. (v. s.)

Priori simillima, nec foliis, nec inflorescentia adeo differt ac caule angulato-sulcata, involucris linearibus et fructibus inter iuga sulcatis.

86.

FERULA GLAUCA *L.*

F. caule petiolisque teretibus farctis, foliis supradecompositis glaucis, foliolis linearibus elongatis subcarnosis trifidis, involucris lineari-setaceis caducis.

Νάρθηξ *Theophr. hist.* 6, 2. *Diosc.* 3, 91. (τρίπηχυν καυλὸν ἀναφέρει, φύλλα μαράθρῳ ἐμφερῆ, παχύτερα δὲ πολὺ καὶ μείζονα.)

Ferula folio glauco *I. Bauh. hist.* 3, 45. *Tourn. inst.* 321. *cor.* 22.

Ferula *Riv. pent. irr.*

F. glauca L. *hort. Cliff.* 95. *Mill. dict.* n. 8. *Willd. sp. pl.* 1. 1412. *Lam. in enc.* 2. 454. *Pers. syn.* 1. 311. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 137.

Habitat in Graecia, Calabria et Sicilia. ♃. (v. v.)

Haudquaquam similis F. Ferulagini, ut Lamarckius perhibet, sed F. *communi:* utriusque enim foliola linearia sunt et elongata. In utraque maturescente vera aut nulla videbis involucra. Sed differt F. *communis*

1. altitudine minori, raro orgyali, F. *glaucae* statura plerumque supra humanam altitudinem.

2. foliis colore viridibus, foliolis lineari-setaceis, pollicaribus. F. *glauca* vero habet folia sesqui-bipollicaria, subcarnosa, glauca, breviter cuspidata.

3. involucris nullis, cum F. *glauca* habeat involucra lineari-setacea caduca.

87.

FERULA CAPILLARIS *Link.*

F. caule tereti glabro, foliis triternatis, foliolis filiformi-capillaceis laxis, vaginis petiolorum subnullis, umbellis axillaribus.

? Panax Asclepium ferulae facie *Lobel. adv.* 350. *hist.* 455. *ic.* 783. *Gerard. emac.* 1057.

Narthecium *Dalech.* 754. *I. Bauh.* 3. 44.

Ferula tenuiori folio humilior et tenuior *Moris.* sect. 9. t. 15.

Habitat in Lusitania. (v. s.)

Lobelii iconem et Tournefortius et Willdenovius ad Ferulam nodifloram trahunt, a qua tamen foliis tenerrimis setaceo-capillaceis differt. De Narthecio Dalechampii et Morisonii figuris certior sum, eas huc pertinere.

Exemplar, quod liberalitati Linkii debeo, monstrat caulem teretem, leviter striatum, foliosum, pennae gallinaceae

crassitie. *Folia* sunt triternata: foliola trifida, pinnatifida, laciniae capillares, tenerrimae, flexuosae, laxae, semipollicem fere longae. *Vaginae* petiolorum subnullae. *Umbellae* flavae ex axillis foliorum, involucris oligophyllis, setaceis.

Simile est Hippomarathrum sphaerocephalum *P. Alpin. exot.* 198. sed flores violacei.

88.

FERULA LONGIFOLIA *Fisch.*

F. caule tereti rigido, foliis triternatis glaucis, foliolis lanceolato-linearibus margine revolutis subternis, vaginis superioribus aphyllis, involucris nullis.

Habitat ad Sareptam, unde *Fischerus* acceptum exemplar misit. (v. s.)

Planta humilis videtur. *Caulis* teres, glaberrimus, albus, farctus, rigidus, pennae columbinae crassitie, *superne vaginis aphyllis ad ortum ramorum pedunculorumque instructus.*

Petioli foliorum inferiorum teretiusculi, glaberrimi, bis aut ter tripartiti, partitionibus divaricatis.

Foliola lanceolato-linearia, sesquipollicem longa, lineas duas tresve lata, glaucescentia, rigidula, margine revoluta, acuta, subterna.

Umbellae terminales, pedunculatae, radiis senis divergentibus glaberrimis compositae.

Involucra omnino nulla.

Flores lutei.

Fructus oblongi, solidiusculi, margine valde turgidi, incrassati.

Ferulam caspicam MB. taur. cauc. 1. 220., sola descriptione manca fretus, haud ausim adscribere, licet suspicer eamdem esse.

89.

FERULA PEUCEDANIFOLIA *Willd. herb.*

F. caule geniculato ramoso folioso, foliis triternatis rigidis, foliolis trifido-pinnatifidis lineari-subulatis elongatis, flosculis subcapitatis, involucro universali nullo.

Ferula an nodiflora *Pall. Reise*, 2, app. p. 39. t. N.

F. sibirica *Willd. sp. pl.* 1. 1411. *Pers. syn.* 1. 311.

Habitat ad Volgam. ♃. (v. s.)

Smithius suspicatur (*prodr. fl. graec.* 1. 190.) hanc ad F. nodifloram veram Linnaei numerandam esse, sed immerito. Namque folia elongata, ultra sesquipollicem longa, teretiuscula, subulata et flosculi subcapitati ubertim eam discriminant. Dein et involucrum universale nullum adest.

90.

FERULA ORIENTALIS *L.*

F. *caule tereti glabro, vaginis laxis cucullatis, foliis biternatis pubescentibus, foliolis multifido-setaceis, involucris* subulatis.

Ferula orientalis, folio et facie cachryos. *Tournef. cor.* 22. *voy. au Lev.* 2, 154. (icon.)

F. orientalis L. *hort. Cliff.* 95. *Willd. sp. pl.* 1. 1412. *Pers. syn.* 1. 312. *Lam. enc.* 2. p. 455. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 219. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 137.

Habitat in Graecia, Asia minore, Tauria et circa Tunetum. (v. s.)

Radix brachii crassitie, cubitalis, extus flava, intus alba, ramosa, succo luteo scatens.

Caulis tripedalis, teres, glaber, strictus, rufescens, semipollicem crassus, superne vaginis aphyllis cucullatis instructus.

Folia biternata, supradecomposita, petiolis partialibus divaricatis: *foliola* multifido-setacea, pubescentia.

Umbellae multiradiatae, luteae.

Involucra oligophylla, setacea.

Huc referre audeo *Fashook* s. plantam, quae gummi ammoniacum largitur, licet icon Iacksonii (*account on Marocco*, t. 7.) haud perfecta sit.

91.

FERULA LAEVIGATA *.

F. foliis pinnatis, foliolis lanceolatis obtusis obsoletissime crenatis punctatis, caule lignoso, fructibus subbaccatis.

Bubon laevigatum *Ait. hort. Kew.* ed. 1. tom. 1. p. 352. ed. 2. tom. 2. p. 146. *Willd. sp. pl.* 1. 1439. *Pers. syn.* 1. 317. *Poir. in enc. suppl.* 1. p. 733.

Habitat in Africa australi. ♃. (v. s.)

Caulis frutescens, lignosus, teres.

Folia pinnata, triiuga cum impari. *Foliola* lanceolata, obtusa, glabra, utrinque punctata, *in petiolum brevem decurrentia*, obsoletissime *crenata*, ut Hartogiae *capensi Berg.* simillima sint.

Umbella terminalis, depauperata.

Flores lutei.

Fructus incrassati; solidi, subbaccati, iugis tribus dorsalibus obtusis.

92.

SILER AQUILEGIFOLIUM.

S. foliis decompositis nitidis glaucescentibus, foliolis lobatis crenatis obtusis, floribus decoloribus.

Seseli aethiopicum alterum e monte Calenberg *Clus. hist.* 2. 195. e Cassel. *Camer. hort.* 195.

Libanotis latifolia aquilegiae foliis *C. Bauh. prodr.* 83. *pin.* 157. *Magnol. bot. monsp.* p. 301.

Ligusticum

Ligusticum Rauwolfii foliis aquilegiae *I. Bauh. hist.* 3. 148.

Siler aquilegiae foliis, *Moris.* sect. 9. t. 3. *Plukn.* t. 223. f. 7. *Riv. pentap. irreg.*

Ligusticum, quod Angelica montana. *Magnol. hort. monspel.* p. 117.

Angelica montana perennis, aquilegiae folio. *Tourn. inst.* 313.

Angelica foliolis tripartitis *Gmel. fl. sibiric.* 1. p. 193.

Siler trilobum *Crantz. austr.* p. 186. *Roth. germ.* tom. 2. p. 325.

Laserpitium trilobum *Jacqu. enum. vindob.* p. 48. *Gouan. fl. monspel.* p. 218. *Gerard. prov.* p. 246. *Loisel. gall.* 165.

* Laserpitium aquilegifolium *Jacqu. austr.* 2. t. 147. *Host. syn.* 152. *Willd. sp. pl.* 1. 1415. *enum.* 310. *Pers. syn.* 1. 312. *Lapeyr. hist. pyr.* 151. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 221.

Angelica aquilegifolia *Lam. fl. franç.* n. 1035. *enc.* 1. 173. *Decand. fl. franç.* 4. 306.

Siler aquilegifolium *Gärtn. fruct.* 1. p. 92. t. 21. *Spr. prodr. umbell.* p. 41. *Baumgart. transsylv.* 1. p. 228.

Habitat in montibus Austriae, Galliae australis, in Pyrenaeis, Transsylvania, Tauria, ad mare Ochotense et in ipsa Kamtschatka. (v. v.)

Laserpitium *Hall. stirp. helv.* n. 793., licet citatum à Lamarckio, huc pertinere haud potest, propter fructus alatos, flores albos, folia superiora acute incisa.

Planta nostra, continuo commutata cum Laserpitio trilobo, quod supra descripsimus, distinguitur glauco colore, foliis obtuse lobatis crenatis, involucris nullis, floribus exalbidis, fructibus oblongis solidiusculis novemcostatis, costis alternis minoribus.

93.

SILER CAUCASICUM.

S. foliis biternatis decompositis, foliolis lanceolatis argute serratis subtrifidis decurrentibus, vaginis cucullatis laxis, floribus albis.

Cachrys latifolia *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 219.

Agasyllis caucasica *Spr. prodr. umbell.* p. 22.

Habitat in Caucaso subalpino. ♂. (v. v.)

Caulis tripedalis, pollicem crassus, teres, sulcatus, ramosissimus, foliosus.

Petioli e vaginis membranaceis, venoso-reticulatis, amplissimis, laxis, bis tripartiti, teretes, glabri.

Folia amplissima decomposita, aspera, *subtus hirsutiuscula. Foliola* decursive pinnata, argute serrata, subciliata: laciniis lanceolatis, acutis, nervoso-venosis, subtrifidis, pollicem aut sesquipollicem longis, quatuor lineas aut semipollicem latis.

Umbellae terminales, laterales, subsessiles, subverticillatae, vaginis quaternis foliosis amplissimis suffultae, radiis subquadragenis subaequalibus, incano-pubescentibus compositae.

Involucrum universale nullum, partialia polyphylla setacea, umbellulis parum breviora.

Flores albidi, lateralium umbellarum masculi abortientes.

Fructus oblongus, compressus, albidus, jugis quinque primariis secundariisque quatuor obtusissimis.

Hinc et ob involucrorum defectum omnino ad Sileris genus pertinet.

94.

SILER SALSUM *.

S. foliis radicalibus decompositis caducis, pinnulis confertis verticillato-fasciculatis subcristatis brevissimis multi-

fido-setaceis, caule nodoso, vaginis aphyllis, involucro obsoleto.

Peucedanum redivivum *Pall.* in *act. petrop.* 1779. p. 252. t. 8.

Sison salsum *L. suppl.* 181. *Willd. sp. pl.* 1. 1438. *Pers. syn.* 1. 317. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 226.

Sium nudicaule *Lam. enc.* 1. 407.

Agasyllis salsa *Spr. prodr. umbell.* p. 22.

Habitat in campis aridis ad Zarizyn et in Tauria. ♃. (v. v.)

Radix fusiformis, calami scriptorii crassitie, extus fusca, nauseoso-subdulcis, supra petiolorum emortuorum residuis fibris coronata.

Folia radicalia bipinnata, ambitu lanceolata, glaucescentia, circinnis disposita, ante anthesin emarcida. *Pinnulae* confertae, verticillato-fasciculatae, brevissimae, suberecto-cristatae, multifidae, laciniis linearibus angustissimis setaceis.

Emortuis post mensem fere foliis succedit altero mense (Iulio plerumque) *caulis* florifer glaber, pennae columbinae fere crassitie, ramosus, aphyllus, vaginis nudis stipulaceis hinc inde instructus.

Eius rami *umbellas* ferunt radiis subquinis aut senis capillaribus compositas.

Involucrum universale et partiale, foliolis paucis minutissimis stipulaceis.

Flores ochroleuci.

Fructus oblongus, compressus, iugis septenis aut novenis dorsalibus obtusissimis. (Haud membranaceo-marginatos vidi: sed cum Marschallio sentio, fructum Ferulae et Peucedani simul aliquot notas habere.)

95.

SIUM LUTEUM

S. radice tuberosa, foliis radicalibus supradecompositis caducis, pinnulis alternis remotiusculis pinnatifidis, laciniis angustissimis setaceis subtrifidis, caule aphyllo, vaginis nudis, involucris setaceis.

Bunium luteum *Hermann apud Hofm. umbell.* p. 108.

Habitat ad Sareptam. ♃. (v. s.)

Simillima, dum floret planta, priori, ut diu etiam pro Sisone salso habuerim. Diagnosis tamen nititur:

1. radice tuberosa, nucis avellanae mole, extus fusca, superne residuis petiolorum emortuorum fibris coronata.

2. foliis radicalibus: haec multo magis et diffusius composita sunt, ambitu subovata: foliola remotiuscula, alterna, horizontalia, nec erecta cristata, simpliciter pinnatifida aut trifida: laciniae remotae, angustissimae, *in cuspidem setaceam abeuntes, tres fere lineas longa. Glaucescere haud videntur.*

3. floribus sat luteis, haud ochroleucis.

4. demum fructibus prismaticis, iugis quinque obtusis.

96.

SIUM PEUCEDANOIDES

S. foliis radicalibus caulinisque decompositis glaucescentibus, foliolis linearibus decussatis subdivaricatis, caule ramosissimo, involucris setaceis.

Bunium peucedanoides. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 211.

Habitat in subalpinis Caucasi. ♃. (v. s.)

Et hoc simile prioribus, caule ramoso, vaginis superne aphyllis stipulaceis, floribus luteis. Sed differt:

1. radice fusiformi.

2. caule folioso. Inferne saltem tria aut quatuor folia decomposita ad cubiti altitudinem in caule adsunt. Haec folia

e vaginis membranaceis arcte caulem amplectentibus oriuntur; erecta sunt, decomposita, glaucescentia. *Foliola* linearia, sed multo longiora priorum foliis, multo remotiora, decussata, divaricata.

3. floribus sulfureis, numerosissimis.

4. caule etiam subbrachiali.

Fructus eiusdem formae ac prioris.

97.

SIUM BULBOSUM *Thor.*

S. radice bulbosa stolonifera, caule filiformi adscendente, foliis pinnatis, foliolis subverticillatis abbreviatis subtrifidis, umbellis pauciradiatis albis.

Sium minimum umbellatum aquaticum *Herm. parad.* 231.

Sison verticillato - inundatum *Thore Chlor. Lugd.* 101. *Loisel. fl. gall.* 1. 170.

Sium intermedium *Decand. fl. franç.* 4. 502. *syn. gall.* 308. *Poir. in enc. suppl.* 1. 621.

S. bulbosum *Thore in Journ. de bot.* 1. 193. t. 7. f. 1. 2.

Habitat in inundatis Aquitaniae, prope a Dax. ♃. (v. s.)

Ob adfinitatem cum Sio luteo hic ponitur, licet longe diversum sit. Planta ab Hermanno descripta, quamvis patria haud indicetur, omnino huc pertinet.

Stolones horizontales hinc inde in bulbillos, pisorum fere mole tumescunt, e quibus deorsum radiculae fibrillosae, sursum caules adscendentes filiformes, digitales aut spithamei nascuntur.

Petioli caulium similes, digitales aut spithamei, glabri, teretiusculi, filiformes.

Folia ambitu lanceolata, pinnata. *Foliola* subverticillata, erectiuscula, abbreviata, bi-, tri- aut quinquefida, laciniis brevibus lanceolato-linearibus.

Pedunculi oppositifolii, unciales, filiformes.

Umbella, radiis quinque composita.

Involucrum et universale et partiale foliolis quinque lanceolatis submucronatis.

Flosculi albi. *Antherae* purpureae.

Fructus parvi, prismatici, iugis quinque obtusis.

98.

SIUM VIRESCENS.

S. caule angulato sulcato stricto, foliis bipinnatis, foliolis pinnatifidis divaricatis remotiusculis, umbellae decoloris radiis inaequalibus.

Habitat — — (v. v.)

E seminibus pro *Phellandrio Mutellina* acceptis hoc anno educavi.

Radix fusiformis, ramosa.

Caules plures, stricti, ramosi, tri- quadripedales, calami scriptorii *inferne crassitie, angulato-sulcati, foliosi.*

Petioli canaliculati, digitales et longiores, tripartiti; caulini vaginantes.

Folia bipinnata, ambitu ovata. *Foliola* divaricata, petiolata, pinnatifida, remotiuscula: laciniis lanceolatis, mucronatis, margine subdiaphanis, scabris.

Umbellae axillares, terminales, pedunculis digitalibus, angulato-sulcatis, glabris; compositae radiis subduodenis valde inaequalibus.

Involucrum et universale et partiale foliolis linearibus, rigidiusculis, viridibus, cuspidatis, umbella multo brevioribus.

Flores virides, petalis involutis.

Fructus subprismaticus, iugis quinque acutis.

Meum Mutellina * (Phellandrium L.) magnopere diversum toto habitu, statura minore, dodrantali; caule simpliciusculo, tereti; foliolis approximatis, sessilibus, petiolis cau-

liis late vaginantibus; involucri universalis defectu; colore florum rubicundo.

99.

SIUM FERULAEFOLIUM *.

S. radice tuberosa, foliis omnibus subtriternatis, foliolis linearibus obtusiusculis, involucris oligophyllis subulatis, floribus albis.

Bulbocastanum creticum, ferulae folio, semine oblongo. *Tourn. cor.* 21.

Bunium ferulaefolium *Desfont. in ann. du mus.* 11. p. 275. t. 30.

Bunium ferulaceum *Smith prodr. fl. graec.* 1. 186.

Habitat in Creta et Cypro. ♃. (v. s.).

Radix tuberosa, nucis avellanae fere mole, extus rufa, intus alba, superne fibris petiolorum emortuorum residuis stipata.

Caulis teretiusculus, striatus, flexuosus, dichotome ramosus, pennae gallinaceae crassitie, glaber.

Folia uniformia, petiolis vaginantibus, subtriternata, glabra: foliola trifida, glabra, linearia canaliculata, obtusiuscula, subpollicaria, lineam unam aut sesquialteram lata.

Pedunculi oppositifolii, patentes, digitales, teretes, glabri.

Umbella nubilis pendula, composita radiis suboctonis.

Involucrum et universale et partiale subhexaphyllum, foliolis linearibus, angustissimis, umbella multo brevioribus.

Flores albi, petalis involutis.

Fructus prismatici, iugis quinque obtusis.

Alia simillima species est *Bunium napiforme Willd. herb.* n. 5. (Bulbocastanum creticum, radice napiformi *Tourn. cor.* 21.), quae differt radice fusi- seu napiformi, involucro nullo, foliis superioribus simplicibus. Forte haec *Cari* species nova.

Similis nostra *Sio Bulbocastano* * (Bunium L.): sed hoc differt foliis difformibus, foliolis inferioribus sublanceolato-linearibus abbreviatis, superioribus linearibus elongatis, fructuum etiam valleculis planiusculis.

100.

SIUM HISPIDUM *Thunb.*

S. foliis subtripinnatis subtus petiolisque hispidis, foliolis abbreviatis multifido-linearibus, umbellis axillaribus.

Sium hispidum *Thunb. prodr. cap.* 51. *Willd. sp. pl.* 1. 1435. *Pers. syn.* 1. 316.

Habitat prope oppidum in promontorio bonae spei. (v. s.) Thunbergius largitus est.

Radix fusiformis, *albida, aciae fere crassitie.*

Caulis a basi ramosus, *adscendens, bipollicaris*, subdigitalis, teretiusculus, striatus, *inferne glaber, superne* et ad nodos hispidiusculus; *pilis albis rigidis.*

Petioli sulcati, *hispidiusculi*, basi *in vaginas breves, laxas*, scariosas *abeuntes.*

Folia tripinnata, *ambitu* lanceolata, subtus hispidiuscula: foliola conferta, erectiuscula, pinnatifida, laciniis *abbreviatis*, vix lineas *duas longis*, margine revolutis, ciliatis, apice acutis.

Umbellae oppositifoliae, numerosae, compositae radiis senis, pedunculis brevibus hispidis.

Involucrum et universale et partiale subpentaphyllum, foliolis lanceolato-linearibus, cuspidatis, asperis.

Flores albi.

Fructus maturos haud vidi.

101.

SIUM ASPERUM *Thunb.*

S. foliis subtripinnatis glabris, foliolis multifido-lanceolatis, petiolis pedunculisque scabris.

Sium asperum *Thunb. prodr. cap.* 51. *Willd. sp. pl.* 1. 1435. *Pers. syn.* 1. 316.

Habitat ad promontorium bonae spei.

Caulis teres, striatus, erectus, glaber, pedalis.

Rami alterni, pauci, similes.

Folia subtripinnata, petiolis vaginantibus, glabra, *pinnulae* pinnatifidae, lanceolatae.

Umbellae terminales.

Involucra subhexaphylla, glabra; *foliolis* lanceolatis, margine scariosis, subreflexis, unguicularibus.

Petioli et *pedicelli* supra sulcati, scabri. *Descriptionem* benigne largitus est Thunbergius.

102.

SIUM VILLOSUM *Thunb.*

S. foliis tripinnatifidis, laciniis ovatis inciso-serratis villosis.

Sium villosum *Thunb. prodr. cap.* 51. *Willd. sp. pl.* 1. 1435. *Pers. syn.* 1. 316.

Habitat ad promontorium bonae spei.

Caulis erectus, bipedalis.

Rami superne alterni, filiformes, glabri, obsolete striati, divaricati, subfastigiati.

Folia ternato-bipinnatifida: *laciniae* ovatae, inciso-serratae, villosae, ciliatae.

Petioli sulcati, ciliato-pilosi.

Umbellae terminales.

Pedunculi inaequales, filiformes, obsolete striati, glabri, digitales: *pedicelli* capillares, glabri, lineam longi.

Involucra subhexaphylla, glabra, brevia: foliola ovata, acuta, margine scariosa, pedicellis paullo breviora. *Thunberg.* in lit.

103.

SIUM PATULUM *Thunb.*

S. ramis divaricatis, foliis bipinnatis subfasciculatis, foliolis trifidis linearibus.

S. patulum *Thunb. prodr. cap.* 51. *Willd sp. pl.* 1. 1434. *Pers. syn.* 1. 316.

Habitat ad litora aestuarii lignorum in Africa australi.

Caulis teres, angulato-striatus, glaber, ramosus: *rami* divaricati, ramulosi, ramulis filiformibus patentibus.

Folia subfasciculata, aggregata, bipinnata, glabra: foliola linearia, trifida, glabra.

Umbellae in ramulis terminales.

Involucra subhexaphylla, brevia, glabra: foliolis lanceolatis, margine scariosis. *Thunberg. in lit.*

104.

SIUM PANICULATUM *Thunb.*

S. caule paniculato, foliis bipinnatis glabris, foliolis inciso-pinnatifidis linearibus canaliculatis.

S. paniculatum *Thunb. prodr. cap.* 51. *Willd. sp. pl.* 1. 1434. *Pers. syn.* 1. 316.

Habitat ad promontorium bonae spei.

Caulis teres, obsolete striatus, glaber, bipedalis; superne paniculatus. *Rami* a medio caule ad apicem alterni, divaricato-patentes, filiformes.

Folia radicalia plura, aggregata, bipinnata, glabra, petiolis vaginantibus. *Foliola* lineari-lanceolata pinnatifida canaliculata: caulina superiora simpliciora.

Umbellae terminales.

Involucra subhexaphylla, foliolis lanceolatis, abbreviatis, glabris. *Thunb. in lit.*

105.

SIUM GRANDIFLORUM *Thunb.*

S. foliis bipinnatis, foliolis subrotundis inciso-dentatis.

S. grandiflorum *Thunb. prodr. cap.* 50. *Willd. sp. pl.* 1. 1434. *Pers. syn.* 1. 316.

Habitat ad promontorium bonae spei.

Caulis erectus, glaber, striatus, bipedalis, digitum crassus, fistulosus, subramosus.

Folia petiolis striatis, laevibus, tripartitis, bipinnata, glabra. *Foliola* subrotunda, basi attenuata, inciso-subloba-ta, dentata, venosa.

Umbellae terminales.

Involucra subhexaphylla: foliolis ovatis, acuminatis, margine membranaceis, abbreviatis. *Thunb. in lit.*

106.

SIUM FILIFOLIUM *Thunb.*

S. foliis simplicibus, lineari-filiformibus elongatis, involucris umbellas aequantibus.

Sium filifolium *Thunb. prodr. cap.* 50. *Willd. sp. pl.* 1. 1431. *Pers. syn.* 1. 316.

Conium tenuifolium *Vahl. symb.* 3. p. 49.

Anieswortel *Lichtenstein* Reise, 1. 50.

Habitat ad vallem deperditam in promontorio bonae spei.

Folia radicalia et caulina simplicia, linearia filiformia, striata, flexuosa, caulem subaequantia.

Caulis teres, striatus, glaber, flexuosus, bipedalis.

Umbellae terminales, radiis subquinis compositae.

Involucra hexa- aut octophylla, umbellas subaequantia; foliolis lineari-setaceis laevibus.

Flores albi. *Thunb. in lit.*

107.

SIUM SICULUM L.

S. foliis pinnatis, foliolis oblique cordatis subauriculatis dentato-mucronatis, umbellis rigidis.

Dauco con foglie di pastinaca. *Zanoni* istor. t. 128.

Seseli subrotundo selini folio *Barrel.* t. 241.

Myrrhis pastinacae foliis *Tourn. cor.* 22.

Sium siculum *Iacqu. hort. vindob.* 2. t. 133. *Lam. in enc.* 1. 406. *Willd. sp. pl.* 1. 1438. *Pers. syn.* 1. 316. *Desfont. atl.* 1. p. 256. *Journ. de bot.* 2. p. 270.

Habitat in Corsica, Sicilia, Mauritania et Oriente. (v. s.)

Caulis bipedalis, glabriusculus, teres, leviter striatus, a basi inde ramosus, foliosus, pennae gallinaceae crassitie.

Folia inferiora, petiolis basi vaginantibus, digitalibus, pinnata, interdum et bipinnata, quadri- aut quinqueiuga. *Foliola* opposita, sessilia, subrotundo-ovata, basi oblique cordata, nonnulla et inferne auriculata, glabra, crenato-dentata, dentibus mucronatis: extremum trilobum. *Foliola* caulina vaginam striatam terminantia, subbipinnatifida, lanceolata, acute serrata.

Umbellae terminales, radiis subsenis rigidis compositae.

Involucra polyphylla, foliolis lineari-setaceis subunguicularibus.

Flores lutei.

Fructus prismaticus, iugis quinque acutis.

108.

SIUM CICUTAEFOLIUM *I. F. Gmel.*

S. foliis pinnatis, foliolis lineari-lanceolatis elongatis remote serratis, fructibus subovatis.

Sium *I. G. Gmel. sibir.* 1. p. 201. t. 47.

S. cicutaefolium *I. F. Gmel. syst. veg.* p. 482.

S. latifolium β. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* I. 225.

Cicuta daurica *Fisch. hort. gorink.* p. 45.

Critamus dauricus *Hofm. umbell.* p. 184.

Habitat in Sibiria orientali et in Tauria. ♃. (v. s.)

Radix fusiformis, digitalis, subdulcis.

Caulis subbicubitalis, angulatus, ramosus, basi purpurascens.

Folia inferiora petiolata, pinnata, sexiuga, glabra: *foliola* lineari-lanceolata, acuminata, rarius et remote serrata, digitum longa, quatuor lineas lata: superiora angustissima, vaginam membranaceam terminantia.

Umbellae terminales, radiis subvicenis compositae.

Involucrum et universale et partiale suboctophyllum, foliolis lineari-filiformibus, umbella dimidio brevioribus.

Flores albi.

Fructus prismatico-ovati, iugis quinque acutis, valleculis vittatis.

109.

SIUM VERTICILLATUM *Lam.*

S. radice tuberosa, foliis pinnatis, foliolis verticillatis multifido-lineari-filiformibus.

Daucus pratensis *Dalech.* 718. *I. Bauh. hist.* 3. p. 9. (descriptio, haud icon.)

Oenanthe millefolii palustris folio. *Moris.* sect. 9. t. 7.

Carvi foliis tenuissimis asphodeli radice. *Tourn. inst.* 306.

Oenanthe foliis verticillatis *Guettard. obs.* 2. p. 62. *Dalibard. paris.* p. 90.

Carum foliolis setaceis verticillatis *Sauvag. monspel.* 168.

Sison verticillatum L. *Gouan. fl. monsp.* 219. *hort. monsp.* 143. *Lightf. scot.* t. 35. *Willd. sp. pl.* 1. 1437. *Wither. arr. angl.* ed. 5. tom. 2. p. 378. *Engl. bot.* 395. *Huds. fl. angl.* 120. *Thuill. paris.* 145. *Gerard. prov.* 249. *Lapeyr.*

hist. pyren. 158. *Loisel. gall.* 1. 170. *Iourn. de bot.* 2. p. 270. *Broter. fl. lusit.* 1. p. 423. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 146.

Sium verticillatum *Lam. fl. franç.* n. 1042. *enc.* 1. 407. *Decand. fl. franç.* 4. 302. *Smith. fl. brit.* 1. 314. *Roth. fl. germ.* 2. 336.

Habitat in pratis humidis subsalsis Cambriae, Scotiae, agri parisiensis, Galloprovinciae, circa Monspelium, in Corsica, Lusitania et Pyrenaeis. ♃. (v. v.)

Radix tuberosa, napiformis.

Caulis erectus, sesquipedalis, glaber, teres, striatus, nodosus, dichotome ramosus, ramis patentibus, foliosus.

Petioli et radicales et caulini pollicares, basi vaginantes.

Folia pinnata, multiiuga, *ambitu lanceolato - linearia*, glabra. *Foliola* sessilia, verticillata, approximata, erecta, multifida, laciniis lineari - filiformibus lineas fere quatuor longis.

Umbellae terminales, radiis *suboctonis compositae.*

Involucrum universale subhexaphyllum: foliolis ovato - lanceolatis, brevibus, subreflexis. *Involucra* partialia subhexaphylla, foliolis lineari - lanceolatis, apice acuminatis.

Flores albi, petalis inflexis.

Fructus prismaticus, iugis quinque acutis.

110.

SCHULTZIA CRINITA *.

Sison crinitum *Pall. in act. petrop.* 1779. 2. p. 250. t. 7. *Willd. sp. pl.* 1. 1438. *Pers. syn.* 1. 317.

Schultzia crinita *Spr. prodr. umbell.* p. 30.

Habitat in altissimis altaicorum montium iugis. (v. v.)

Radix fusiformis, digitum minorem longa et crassa, extus fusca, intus flavida, sapore subdulci.

Caulis subpedalis, simpliciusculus, teres, striatus, pennae gallinaceae crassitie, glaber, subviolaceus.

Petioli radicales vaginantes, teretes, glabri, subdigitales, caulini subnulli.

Folia subtripinnata, ambitu ovata. *Foliola* omnia sessilia, inferiora decussata, erectiuscula, pinnatifida, laciniis linearibus cuspidatis: summa simpliciora, vaginam striatam terminantia.

Umbella terminalis, rigidiuscula, concava, radiis subtricenis composita.

Involucrum universale subdecaphyllum: foliolis bipinnatis, laciniis filiformi-capillaceis, umbella parum brevioribus. *Involucra* partialia similia, umbellulas subaequantia, membranacea.

Flores albi, omnes fertiles.

Fructus prismaticus, iugis quinque acutiusculis, stylis persistentibus coronatus.

III.

OENANTHE GYMNORRHIZA, *Brignol.*

Oen. *radice fasciculata, foliis subbipinnatis, foliolis omnibus linearibus, involucro oligophyllo.*

Oen. pimpinelloides *Timm. flor. megap.* p. 47.

Oen. megapolitana *Willd. in berl. magaz.* 3. 1809. p. 297.

Oen. gymnorrhiza *Brignol. plant. foroiul.* p. 21.

Oen. peucedanoides *Wredow meklenb. flor.* 1. 516.

Habitat in prato udo ad Warnemünde Megap., in agro veneto et litorali austriaco. ♂ (v. v.)

Radix fasciculata, subcarnosa, albida.

Caulis erectus, tripedalis, simpliciusculus, teres, striato-sulcatus, foliosus, inferne calami scriptorii crassitie.

Folia radicalia bipinnata, caulina superiora simpliciter pinnata, summa simplicissima. *Petioli* omnes basi vaginantes, striati, superiorum loco merae vaginae. *Foliola* omnia conformia, lineari-lanceolata, integerrima, acuta, infima

paullo latiora, summa angustissima, pleraque pollicem fere longa.

Umbellae terminales, pedunculatae, pedunculis sulcatis, radiis subdenis compositae.

Involucrum universale, foliolis ternis lineari-filiformibus, umbella parum brevioribus: involucra partialia foliolis senis, lineari-lanceolatis, umbellam subaequantibus.

Flores albi.

Fructus subprismaticus, calyce pistillisque persistentibus coronatus, iugis quinque acutis.

112.

OENANTHE PEUCEDANIFOLIA. *Pollich.*

Oen. radice tuberosa, caule angulato, foliis omnibus linearibus, radicalibus bipinnatis, caulinis pinnatis, involucro universali subnullo.

Oenanthe angustifolia *Lobel. hist.* 420. *ic.* 729.

Bulbocastanum foemina *Dalech.* 773.

Filipendula angustifolia *Gerard. emac.* 1059. *Parkins. theatr.* 894.

Oenanthe aquatica angustifolia *Moris. sect.* 9. *t.* 7.

Oen. *Haller stirp. helv.* n. 756.

Oen. peucedanifolia *Pollich. palat.* 1. p. 289. t. 3. *Sibthorp. fl. oxon.* 38. *Poir. in enc.* 4. p. 530. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1442. *Pers. syn.* 1. p. 318. *Engl. bot.* 348. *Smith. fl. brit.* 1. 319. *Witherings arrang.* 2. p. 380. *Decand. fl. franç.* 4. p. 296. *Loisel. fl. gall.* 1. 170. *Lapeyr. hist. pyren.* p. 158. *Baumgart. transsylv.* 1. 246. *Smith. prodr. fl. graec.* 1. 196.

Oen. patens *Mönch. meth.* 91.

Oen. filipenduloides *Thuill. paris.* 146.

Oen. peucedanoides *Roth. Beytr.* 1. p. 19. *fl. germ.* 2. p. 328.

Oen. Pollichii. *C. C. Gmel. bad.* 1. 679.

Habitat in Palatinatu, Helvetia, Gallia, Pyrenaeis, in Anglia, in Transsylvania et Graecia. ♃. (v. v.)

Priori similis, distinguitur:

1. radice tuberosa, esculenta.
2. caule angulato, sulcato.
3. involucro subnullo.
4. umbellae radiis rigidioribus.

113.

OENANTHE VIRGATA *Poir.*

Oen. radice tuberosa, foliis radicalibus *subbipinnatis, laciniis linearibus mucronatis*, caulinis ternato - pinnatis linearibus elongatis, involucro polyphyllo, caule ramisque sulcatis virgatis.

Oen. staphylini folio aliquatenus accedens. *I. Bauh. hist.* 3. 191.

Oen. virgata *Poir. voy. en Barbar.* 2. p. 138. *Enc.* 4. p. 529. *Pers. syn.* 1. 318.

Oen. daucifolia *Link. in herbar.*

Habitat in Numidia et Lusitania. ♃. (v. v.)

Similis Oen. *pimpinelloidi*, recedit ab hac habitu virgato diffuso: dein foliorum radicalium forma: haec enim ambitu ovata, supradecomposita sunt: bipinnata enim, pinnis pinnatifidis, *laciniis* remotiusculis lineari-lanceolatis mucronatis.

In hortis haec saepe Oen. *prolifera* dicitur, quam propterea statim adiungo.

114.

OENANTHE PROLIFERA *L.*

Oen. radice tuberosa, foliis bipinnatis, foliolis cuneatis obtuse lobatis crenatis, umbellis capitatis proliferis, radiis abortientibus.

Enanthe cretica *Pon. bald. ital.* 213.

Oen. stellata cretica *P. Alpin. exot.* 304. *Parkins. theatr.* 894.

Oen. prolifera apula *C. Bauh. pin.* 163. *Moris.* sect. 9. t. 7. *Tourn. inst.* 313.

Oen. prolifera L. *hort. Cliff.* 99. *hort. upsal.* 63. *Iacqu. hort. vind.* 3. t. 62. *Willd. sp. pl.* 1. 1441. *Pers. syn.* 1. 318. *Poir. in enc.* 4. 528. *Smith. prodr. fl. graec.* 1. 195. *Ait. hort. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 148.

Habitat in Lycia, Creta et Calabria. ♃. (v. s.)

Optime distincta species: foliolis obovatis, obtuse lobatis, crenatis, maxime vero umbellis primordialibus capitatis, involucro destitutis, e quibus radii deni, *quindeni, rigidi,* subulati, bipollicares nascuntur, quorum umbellae masculos flores abortientes gerunt. Hinc semper capitula ea fertilia radiis numerosis inanibus cincta sunt. Eiusmodi umbellae abortientes tamen passim oppositifoliae per omnem plantam obviae sunt. Namque *caulis sulcatus,* calami scriptorii crassitie superne in ramos verticillatos abit, quorum nonnulli capitulum gerunt fertile, alii vero umbellas veras, sed *abortientes. Involucrum* nec in fertilibus nec in *sterilibus occurrit.*

Radicem habet Poiretus fibrosam; equidem, qui eam haud vidi, fide P. Alpini tuberosam posui.

115.

OENANTHE GLOBULOSA *L.*

Oen. radice tuberosa, foliis pinnatis, foliolis radicalibus lanceolatis incisis, caulinis linearibus elongatis, involucro universali nullo, partialibus umbellas superantibus, fructibus subglobosis.

Oenanthe lusitanica, semine crassiori globoso. *Tourn. inst.* 313.

Oen. globulosa L. *hort. Cliff.* 99. *Gouan. ill.* p. 18. t. 9. (icon haud optima.) *Poir. in encycl.* 4. 528. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1442. *Desfont. atl.* 1. p. 258. *Pers. syn.* 1. 318. *Brot. fl. lusit.* 1. p. 421. *Decand. fl. franç.* 4. 296. *Loisel. fl. gall.* 1. 170. *Allion. pedem.* n. 1343. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 148.

Oen. diffusa *Lagasc. hort. matr.* 1816. p. 13.

Habitat in Lusitania, Hispania baetica, Occitania et Numidia. ♃. (v. v.)

E *radice* tuberosa nascuntur primum folia longe petiolata, petiolis teretibus, glabris, pinnata subquadriiuga; foliola subpetiolata lanceolata, erectiuscula, inciso-pinnatifida, trifida, laciniis remotiusculis lanceolatis, acutis. Tum *caulis* sequitur sesquipedem altus, glaber, teres, qui e vaginis longissimis, saepe subdigitalibus, folia promit subternata, pinnatifida, lineari-lanceolata, duos pollices longa, lineas tres lata, acuminata, integerrima.

Umbella oppositifolia, involucro destituta, tribus aut quatuor radiis inaequalibus subdigitalibus composita. *Umbellulae* fasciculatae, post anthesin capitatae.

Involucra partialia subdecaphylla, foliolis linearibus, umbellulas superantibus.

Flores albi.

Fructus cortice turgido, quinquestriato, globulosus, calyce persistente stylisque coronatus.

116.

OENANTHE INTERRUPTA *Thunb.*

Oen. caule basi villoso, foliis bipinnatis subsessilibus; foliolis decursive interrupteque pinnatis inciso-serratis, involucro universali subpentaphyllo.

Oen. interrupta *Thunb. prodr. cap.* 50. *Willd. sp. pl.* 1. 1443.

Habitat in terra nigra ad prom. bonae spei.

Caulis teres, striatus, basi villosus, erectus, pedalis: rami pauci, cauli similes.

Folia radicalia plura, basi lata amplexicauli subsessilia, plana, glabra, bipinnata. *Foliola* opposita, decurrentia in petiolum communem alatum eroso-dentatum, inciso-pinnatifida, laciniis denticulatis.

Stipulae lanceolatae, integrae, vaginantes.

Umbellae terminales, radiis inaequalibus striatis.

Involucra pentaphylla, foliolis lanceolatis setaceis.

Flores albi.

Fructus prismatici, subovati, iugis quinque acutis, calyce persistenti stylisque coronati. *Thunb. in lit.*

117.

OENANTHE INEBRIANS *Thunb.*

Oen. foliis bipinnatis asperis, foliolis inferioribus ovatis inciso-dentatis, *superioribus pinnatifidis, laciniis linearibus* dentatis; involucris polyphyllis.

Oen. capensis *Houtt. Pflanzensyst.* 6. p. 139. t. 45. f. 2.

Oen. inebrians *Thunb. prodr. cap.* 50. *Willd. sp. pl.* 1. 1443. *Pers. syn.* 1. 318.

Habitat in declivibus montis tabularis ad prom. bonae spei. (v. s.)

Caulis teres, striatus, glaber, simpliciusculus, erectus, bipedalis. *Rami* in summitate caulis alterni, patentes, subfastigiati, aphylli, stipulis seu ramentis ovatis obsessi.

Petioli angulati, asperi, pollicares, palmares, basi vaginantes.

Folia bipinnata, aspera: *foliola* inferiora ovata, inciso-dentata, superiora pinnatifida, laciniis linearibus basi attenuatis, inciso-dentatis.

Umbellae in pedunculis digitalibus, aphyllis, stipulatis, radiis vicenis compositae.

Involucra polyphylla, lineari-lanceolata, umbellis multo breviora.

Flores albi.

Fructus prismatico-oblongi, iugis quinque acutis, calyce pistillisque persistentibus coronati. *Thunb. in lit.*

118.

OENANTHE TENUIFOLIA *Thunb.* †

Oen. foliis bipinnatis, summis indivisis, pinnis linearibus incisis mucronatis, fructuum iugis subalatis.

Oen. tenuifolia *Thunb. prodr. cap.* 49. *Willd. sp. pl.* 1. 1443. *Pers. syn.* 1. 318.

Habitat ad promontorium bonae spei. (v. s.)

Caulis erectus, teres, glaber, striatus, foliosus, simplex, bipedalis et altior.

Petioli erecti, angulati, canaliculati, basi vaginantes.

Folia alterna, inferiora bipinnata, superiora pinnata, summa simplicia. *Foliola* inferiora lineari-lanceolata, rigidiuscula, inciso-pinnatifida, laciniis canaliculatis mucronatis, subtus margineque scabris.

Umbellae in pedunculis alternis subfastigiatis terminales.

Involucra lineari-setacea, brevissima.

Fructus, quantum e manco exemplari, quod Thunbergius humanissime largitus est, video, a genere alienus. Est oblongus, iugis subalatis, calyce minus quam pistillis coronatus. Fuerit potius Cnidium? seu Pleurospermum Hofm.?

119.

OENANTHE FERULACEA *Thunb.*

Oen. foliis supradecompositis, foliolis lanceolatis acutis utrinque sulcatis, involucris oligophyllis.

Oen. ferulacea *Thunb. prodr. cap.* 50. *Willd. sp. pl.* 1. 1443. *Pers. syn.* 1. 318.

Habitat in monte tabulari.

Caulis erectus, ramosus, sesquipedalis, teres, striatus, glaber.

Folia e vagina lata membranacea excisa nascuntur supradecomposita, glabra. *Foliola* pinnatifida, laciniis lanceolatis acutis, utrinque sulcatis.

Umbellae terminales.

Fructus oblongi, striati, glabri, calyce stylisque persistentibus coronati. *Thunb. in lit.*

120.

OENANTHE FILIFORMIS *Lam.*

Oen. foliis simplicibus filiformibus striatis obtusiusculis, caule flexuoso, involucro triphyllo.

Seseli filifolium *Thunb. prodr. cap.* 51.

Oen. filiformis *Lam. ill.* t. 203. f. 2. *enc.* 4. 529.

Habitat ad montem tabularem *C. B. S.*

E descriptione, quam Thunbergius benigne largitus est, manifesto efficitur, eamdem esse plantam, quam Lamarckius, a Sonnerato acceptam, recte vocaverat Oenanthen. Pistillis enim calyceque persistentibus coronatos esse fructus disertis verbis dicit.

Simillima planta videtur *Sio filifolio* Thunb. (n. 106.): differt tamen 1. foliis longioribus, palmaribus, obtusiusculis.

2. involucris oligophyllis, multo brevioribus.

3. fructibus coronatis.

121.

SISON ROTUNDIFOLIUS.

S. foliis radicalibus suborbiculatis crenatis, superioribus trilobis trifidisque dentatis, caule ramoso, involucris nullis,

Pimpinella rotundifolia *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 242.
Sison rotundifolius *Spr. prodr. umb.* p. 35. *Anleit.* 2. t. 14. f. 1—4.

Habitat in Caucaso iberico. ♂. (v. v.)

Radix fusiformis, ramosa, biennis.

Caules plures, angulati, dichotome ramosi, cubitales, in spontanea pubescentes, in culta glabri, foliosi.

Petioli radicales, teretes, pubescentes, aciae crassitie, digitum longi.

Folia radicalia orbicularia, subreniformia, basi cordata, subtriloba, crenata, supra glabra, subtus venis pubescentibus, sesquipollicem longa, duos pollices lata: *caulina* varia, omnia e petiolo vaginante; inferiora profunde triloba, ut fere ternata videantur, aut leviter quinqueloba, crenato-dentata; superiora trifida in vaginam decurrentia, laciniis lanceolatis dentatis: in summis ramis vaginae solae stipulaceae lanceolatae supersunt.

Umbellae in omnibus ramis dichotomis terminales, pedunculis nudis teretibus, glabris, radiis subdenis capillaribus compositae.

Involucra nulla, nec universalia, nec partialia.

Flores albi, petalis emarginatis, involutis.

Stamina petalis longiora.

Fructus ovati, turgidi, dorso obsolete tricostato, valleculis convexis, latusculis contractis, rhaphe excavata. *Axis* superne bifidus.

122.

SISON CAPENSIS *.

S. foliis ternato-decompositis, pinnulis lanceolatis acutis inciso-pinnatifidis, involucris polyphyllis.

Pimpinella capensis *Thunb. prodr. cap.* 51. *Willd. sp. pl.* 1. 1473. *Pers. syn.* 1. 324.

Habitat in monte tabulari prom. b. spei. (v. s.)

Caulis teres, striatus, glaber, fistulosus, calami scriptorii et quod excedit, crassitie, ramosus, foliosus, sesquipedalis.

Petioli patentes, teretes, glabri, striati, e vaginis latis, membranaceis, caulem amplectentibus, tripartiti.

Folia decomposita, glabra: *foliola* lanceolata, acuta, subtus nervoso - venosa, pallidiora, pollicem longa, lineas quatuor fere lata.

Umbellae terminales, radiis duodenis compositae.

Involucra universalia et partialia subhexaphylla, linearia, umbellis multo breviora.

Flores albi.

Fructus ovati, turgidi, iugis tribus obtusis dorsalibus, valleculis planis, latusculis contractis, rhaphe excavata.

123.

SISON CAPILLACEUS *.

S. foliis decompositis filiformibus, caule dichotomo obtuse angulato, involucris subfoliosis.

Ammi maius *Walt. carol.* 113.

Ammi capillaceum *Michaux bor. amer.* 1. 164. *Pers. syn.* 1. 308. *Pursh amer. sept.* 1. 192. *Mühlenb. catal.* p. 30. *Barton. philadelph.* p. 37.

? Pimpinella leptophylla *Pers. syn.* 1. 324.

Aethusa leptophylla. *Spr. prodr. umb.* p. 22.

Habitat in Carolina, Georgia et insula S. Dominici. (v. s.)

Caulis dichotomus, glaber, fili fere crassitie, obtuse angulatus, dodrantalis.

Petioli brevissimi, vaginantes.

Folia decomposita, filiformia, multifida, glabra.

Umbellae axillares, pedunculis patentibus, radiis ternis fertilibus, aliquot sterilibus compositae.

Involucrum

Involucrum universale istitur foliis aliquot pinnatifidis, filiformibus: partialia foliolo uno aut altero capillari, elongato.

Flosculi albidi, minutissimi.

Fructus ovatus, turgidus, iugis tribus dorsalibus obsoletis, latusculis contractis, rhaphe subexcavata.

124.

SISON DIVARICATUS *.

S. foliis multipartitis lineari-filiformibus, vaginis margine scariosis, caule dichotomo, involucris subnullis.

Daucus divaricatus *Walt. carol.* 114. *I. F. Gmel. syst. veg.* p. 474.

Ammi divaricatum *Pers. syn.* 1. 308. *Mühlenb. catal.* p. 30.

Sison pusillum *Michaux bor. am.* 1. 168. *Pursh. amer. sept.* 1. 194.

Aethusa divaricata *Spr. prodr. umbell.* p. 22.

Habitat in Carolina et Pensylvania. ☉. (v. s.)

Planta priori simillima, statura, foliorum teneritate ipsoque fructu, sed differt:

1. caule tantum spithameo.

2. vaginis petiolaribus latiusculis, margine scariosis.

3. foliolis haud omnino filiformibus, sed inferioribus linearibus, superioribus demum eamdem formam obtinentibus, sed minus divisis.

4. involucro vel nullo, vel uno alteroque foliolo.

125.

MEUM SIBIRICUM *.

M. foliis supradecompositis, foliolis ultimis trifidis linearibus cuspidatis, involucris nullis, floribus luteis.

Peucedanum arenarium *Hortul.*

Habitat in Sibiria. ♃. (v. v.)

Radix fusiformis, ramosa, digiti crassitie, brachii saepe longitudine.

Caulis orgyalis et altior, angulatus, ramosus, foliosus, glaber, basi scipionis aut calami scriptorii crassitie.

Petioli teretes, striati, dodrantales, ter aut quater tripartiti.

Folia supradecomposita, ambitu ovato-lanceolata, foliola ultima trifida, laciniis linearibus integerrimis cuspidatis.

Umbellae terminales, longe pedunculatae, radiis vicenis aut pluribus compositae.

Involucrum universale nullum, partiale foliolo uno alterove brevissimo.

Flores lutei.

Fructus prismatici, iugis quinque acutis.

126.

MEUM INUNDATUM *.

M. caule repente, *foliis pinnatis, submersis capillaribus,* foliolis emersis cuneiformibus inciso-trifidis, umbellis bifidis.

Sium aquaticum pumilum *Moris.* sect. 9. t. 5.

Sium minimum umbellatum *Plukn.* t. 61. f. 3. *Petiv. herb.* t. 26. f. 4.

S. pusillum foliis variis *Rai. syn.* 212.

Sium *Hall.* n. 780.

Sison inundatum L. *fl. suec.* ed. 2. p. 90. *fl. dan.* 89. *Huds angl.* 120. *Vill. delph.* 2. 607. *Willd. sp. pl.* 1. 1437. *Engl. bot.* t. 227. *Thuill. paris.* 144. *Loisel. gall.* 1. 169. *Lapeyr. hist. pyren.* 158. *Liljebl. svensk fl.* 120. *Wither. arrang.* ed. 5. tom. 2. p. 377.

Sium inundatum *Lam. fl. franç.* n. 1042. *Enc.* 1. 407. *Schumach. saelland.* p. 90. *Roth. germ.* 2. 336. *Decand. fl. franç.* 4. 303.

Hydrocotyle inundata *Smith. fl. brit.* 1. 290.

Habitat in aquis et locis inundatis Angliae, Daniae, Sueciae, Galliae et Germaniae ad Bremam et Francofurtum Moeni. (v. v.)

Habitus quidem Hydrocotyles: sed fructus omnino Mei.

Caules repentes, radicantes, teretes, glabri, natantes.

Petioli alterni, patentes, basi vaginantes, glabri.

Folia ambitu lanceolata, pinnata, quadri- aut sexiuga. *Foliola* submersa multifida, capillaria; emersa cuneiformi-lanceolata, incisa, trifida aut tridentata, glabra.

Pedunculi oppositifolii, bifidi, patentes, pollicares.

Umbella subquinqueflora, fasciculata.

Involucrum universale nullum, partiale tetraphyllum, foliolis lanceolatis, umbella brevioribus.

Flores albi.

Fructus oblongi, prismatici, iugis quinque acutiusculis. Esset Sium, ni involucrum universale deesset.

127.

PIMPINELLA SAXIFRAGA *L.*

P. foliis pinnatis, radicalibus subovatis, caulinis angustioribus, lanceolato-linearibus.

„From repeated observations made on this plant wild in many different places, we entirely agree with Dr. Withering, that all the varieties — really constitute but one species. The botanist will in vain attempt to meet with the exclusive characters of any one of them in many different individuals. Such a kind of variety is like the ghost in Hamlet, or Mrs Radcliffe's mysterious monk of Paluzzi: we can no sooner say: 't is here, than the next moment 't is gone." *Smith in engl. bot.* 407.

var. *α. minor*, glabra, foliolis radicalibus subovatis serratis, caulinis lanceolato-linearibus integris, caule digitali, spithameo.

Pimpinella *Brunfels herb.* 3. 28.

P. Saxifraga *Schk. Handb.* t. 78. *Engl. bot.* 407.
Habitat in collibus omnibus per totam Europam.

β. ovata, glabra, foliolis omnibus subovatis serratis, caule dodrantali, subcubitali.

Pimpinella *Trag.* f. 177. a. (*ed. germ.* 1551.) *Fuchs.* 609. *Matth.* 516. *ed. Valgris. Dalechamp.* 787.

Tragoselinum maius et minus *Tabern.* 255. f. 1. 2.

Saxifraga hircina minor. *I. Bauh. hist.* 3. 211.

P. Saxifraga minor *Rai. synops.* ed. *Dillen.* p. 213.

Habitat in editioribus campis humidioribus.

γ. alpestris, glabra, foliolis inferioribus inciso-pinnatifidis cuneiformibus, superioribus elongatis linearibus integerrimis, caule spithameo, dodrantali.

Pimpinella *Dodon.* 315. *Clus. hist.* 2. 197. *Lobel. hist.* 413. *ic.* 719. *Camer. epit.* 776. *Ger. emac.* 1044. *Parkins.* 947.

Tragoselinum petraeum *Tabern.* 255. f. 3.

Pimpinella media *Riv. pent. irr.*

P. Saxifragra *fl. dan.* 669. *Blackw. herb.* 472.

Habitat in alpestribus et alpinis.

δ. dissecta subpubescens, foliolis inferioribus *pinnatifidis,* decursive pinnatis, laciniis subpinnatifidis, caule cubitali subpubescente.

Pimpinella minor tenuifolia *Riv. pent. irr.*

P. hircina *Mönch. hass.* n. 255. *Schk. Handb.* 1. p. 255. *Baumgart. transsylv.* 1. 235.

P. genevensis *Vill. delph.* 2. 604.

P. nigra var. *β. Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 240.

Habitat in sylvaticis editioribus.

ε. nigra, pubescens, foliolis inferioribus ovatis serratis sublobatis, superioribus abortientibus tridentatis.

P. Saxifraga minor. *Moris.* sect. 9. t. 5.

P. Saxifraga *Iacqu. austr.* t. 395. *Vill. delph.* 2. 604.

P. nigra *Willd. berol.* n. 348. *sp. pl.* 1. 1471. *Roth. germ.* 2. 342. *Baumgart. transsylv.* 1. 233. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 240. *Wahlenb. carpath.* p. 88.

Habitat in pratis humidis.

128.

PIMPINELLA MAGNA *L.*

P. foliis omnibus pinnatis, foliolis oblongis sublobatis serratis nitidis.

P. maior *Fuchs.* 608. *Parkins. theatr.* 947. *Lobel. hist.* 413. *ic.* 720.

Saxifraga magna *Dodon.* 315. *Clus. hist.* 2. 197.

Daucus 11. genus *Dalech.* 717.

Pimpinella Saxifragia *Camer. epit.* 775. *Gerard. emac.* 1044.

Saxifraga hircina maior. *I. Bauh. hist.* 3. 109. *Barrel.* 243. 737.

Tragoselinum maius *Tabern.* 255. *Zannichell.* t. 306.

P. Saxifraga maior *Moris.* sect. 9. t. 5. *Petiv. herb. brit.* t. 26. f. 5.

P. magna *Iacqu. austr.* 396. *engl. bot.* 408. *fl. dan.* 1155.

var. *α.* floribus rubris.

P. flore rubro *Riv. pent. irr.*

β. orientalis, foliolis omnibus pinnatifidis, laciniis lanceolatis acutis.

Pimpinella *Riv. pent. irr.*

P. orientalis *Gouan. ill.* t. 15. *Lam. in enc.* 1. 451. *Iacqu. austr.* 397. *Baumg. transsylv.* 1. 234.

γ. dissecta, foliolis superioribus bipinnatifidis, laciniis lanceolatis.

Pimpinella saxifraga tenuifolia *C. Bauh. prodr.* p 84.

P. magna var. *Rich. de Bellev.* t. 214. *Moris.* sect. 9. t. 5. *Petiv. herb. brit.* t. 26. f. 6. *Rafn. dan.* 2. 323. *Roth. germ.* 2. 344. *Willd. sp. pl.* 1. 1472. *Baumg. transsylv.* 1. 235. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 241.

P. dissecta *Retz.* obs. 3. t. 2.

P. laciniata *Thore chlor. land.* 108.

P. pratensis *Thuill. paris.* 154.

Ipse e seminibus P. magnae dissectam Retzii educavi, et vice versa. Cf. *Witherings arrang.* ed. 5. tom. 2. p. 391. 393. *Schk. Handb.* 1. p. 255. *Lapeyr. hist. pyren.* 165. ubi P. dissectae plures varietates etiam annuae describuntur.

129.

SESELI ELATUM *L.*

S. caule nodoso flexuoso, foliis bipinnatis lineari-filiformibus, rigidiusculis canaliculatis, involucro subnullo, fructibus immaturis asperis.

Caucalis Anguillarae *Lobel. adv.* 325. *ic.* 727.

Caucalis Penae *Dalech.* 715. *Parkins. theatr.* 921. *I. Bauh. hist.* 3. 19.

Caucalis folio peucedani *C. Bauh. pin.* 153.

Foeniculum sylvestre humilius, peucedani folio. *Tourn. inst.* 311. *Garidel Aix*, p. 186.

Seseli Saxifragum L. *Willd. sp. pl.* 1. 1463. (excl. synonym.) *Besser. fl. galic.* 2. p. 351. *Schultes östr. Flor.* 1. p. 513.

Seseli elatum L. *Gouan. ill.* p. 22. t. 8. *Willd. sp. pl.* 1. 1463. (excl. synon. Vaill. Magnol. Bauh.) *Lam. fl. franç.* 3. n. 1018. *Allion. pedem.* n. 1341. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 155. *Poir. in enc.* 7. 134. (excl. synon. prioribus.) *Decand. fl. franç.* 3. p. 284. *Lapeyr. hist. pyren.* 163.

Habitat in Gallia australi, Pedemontio et Pyrenaeis. ♃. (v. v.)

Synonyma difficillima extricatu, ea apposui, quae dubitationi locum fere haud admittunt. De Apio montano folio tenuiori C. Bauh., de Foeniculo sylvestri, Foeniculo folio longiori Vaillantii vehementer dubito: hinc etiam, cum ex agro parisiensi solum Seseli montanum acceperim, haud credo nostram ibi crescere plantam. Nec S. Saxifragum L. aliud quid esse potest. Synonyma Pimpinellae Saxifragae, var. δ. et P. magnae, var. γ. hic pessime adducuntur. Nec memini cuiusquam, qui S. Saxifragum L. viderit.

Seseli elatum mereretur aliud nomen, quod minus elatum est plerisque aliis, praeprimis simili satis S. glauco. Ultra cubitum enim caulis semet sponte non effert, nisi culta sit planta. Mutat autem faciem culta; procerior fit, foliola latiora: sed fructus manent tuberculati asperi.

Ut probe dignoscatur, oportet spontaneas plantas sedulo comparare. *Radices* haud sunt biennes, ut multi scribunt, sed perennes, namque per decem annos in horto Halensi iam vigent. *Caulis* est pedalis, sesquipedalis, elatus, rigidus, glaber, striatus, inferne pennae columbinae crassitie, dichotome ramosus, geniculis callosis, flexuosus, superne parum foliosus. *Petioli* sunt vaginantes, vaginis margine scariosis, apice bilobis. *Folia* inferiora biternata, glaucescentia, digitum fere longa, ut igitur breviora sint respectu aliarum specierum. *Foliola* rigida, patentia, filiformia, supra canaliculata, acuta, unguicularia: summa brevissima, ternata aut trifida. *Umbellae* terminales, radiis senis aut denis compositae. *Involucrum* universale nullum, partialia subhexaphylla, subulata, umbellulis parum breviora. *Flores* albi. *Germina* primum canopubescentia, dein tuberculata, aspera. *Fructus* glabri, ovati, solidi, iugis quinque acutiusculis, valleculis sulcatis.

130.

SESELI VERTICILLATUM *Desfont.*

S. foliis bipinnatis capillaceis, foliolis inferioribus abbreviatis subverticillatis, superioribus elongatis, involucellis setaceis.

Foeniculum lusitanicum minimum acre. *Tourn. inst.* 312. *Shaw afr.* n. 232.

Seseli Turbith *Tenor. Thomas in lit.*

Seseli verticillatum *Desfont. atl.* 1. 260. *Poir. in enc.* 7. 132.

Habitat in Lusitania, Numidia et Calabria. ☉. (v. s.)

Etiamsi Fontanesius, more suo, eximie *descripserit plantam* ab ipso inventam, haud tamen in *sententiam eius abire* possum, Dalechampii Ammi (*hist. lugd.* 695.) esse nostrum. Namque folia inferiora latiora, totus habitus diffusus monent, potius ad Seseli ammoides pertinere, ut et Ammi *minutissimum*, in Ilva inventum Caesalpini, 7. 15., propter folia *inferiora* Nigellae similia, melius C. Bauhinus cum Ammoide suo coniunxerit.

Radix fibrosa, albida. *Caulis* dodrantalis *sesquipedalis*, dichotome ramosus, foliosus, teres, glaber, *inferne* crassitie pennae columbinae. *Folia* radicalia et inferiora duo aut tria e petiolis vaginantibus prodeunt, bipinnata, ambitu lanceolato. *Folia* ea conferta, subverticillata, erecta, *multifida*, omnia capillacea, vix linearia, acutissima, cuspidata aut setacea, lineas tres longa. Folia superiora e solis vaginis, margine scariosis, caulem ramosque amplectentibus nascuntur, magis diffusa, flexuosa sunt, haud verticillata, longiora, ut et semipollicem aequent, omnia filiformia, in setam tenuissimam terminata. *Umbellae* terminales, pedunculatae, radiis subduodenis, inaequalibus compositae. *Involucrum* universale nullum; partialia subhexaphylla filiformi-setacea, umbellulis parum

rum breviora. *Flores* albi. *Fructus* minutissimus, glaber, ovatus, iugis quinque acutiusculis.

Seseli ammoides, quocum commutatum fuisse dicitur, differt:

1. foliis inferioribus bipinnatifidis, laciniis divaricatis, remotis, lineari-lanceolatis: folia superiora quidem simillima sunt nostrae foliis.

2. involucellis cuneiformibus mucronatis. Hoc est omnino Ammi Dalechampii et Caesalpini et Seseli pusillum *Brot. fl. lusit.* 1. p. 457. *

Seseli Turbith L. delendum esse arbitror: e descriptione enim patet, esse *Athamantam Matthioli*. Synonymon autem: Thapsia foeniculi folio *C. Bauh.*, ad quam pertinent Thapsia Turbith *Lobel. adv.* 350. Th. Penae *Dalech.* 756. Th. μακρόῤῥιζος *Richer. Bellev.* 212. nullo modo huc trahenda, cum icones ipsi descriptioni Linnaeanae contradicant. Est sine dubio Th. *Asclepium*, quam in Gallia australi crescere, Gouani (*fl. monspel.* 222.) et Loiseleurii testimonio credimus.

Cum *Sisone divaricato* * (n. 124.) facillime confunditur, ni folia inferiora utriusque comparaveris. In Sisone enim sunt lineari-filiformia; involucella etiam haud in eam cuspidem tenerrimam abeunt, ut de patria diversa taceam.

131.

SESELI CAESPITOSUM *Smith.*

S. foliis radicalibus caespitosis planis pinnatis inciso-trifidis, caule subaphyllo simplici, involucro brevissimo.

S. caespitosum *Smith. prodr. fl. graec.* 1. 200.

Habitat in Olympi bithynici cacumine. ♃. (v. s.)

Radix crassa, fusca, sublignosa. *Folia* radicalia densè caespitosa, rigida, plerumque trifida, lineas tres longa lataque e vaginis petiolaribus crassiusculis nascuntur, ut facile Bolacis speciem videre credideris. Sed e mediis caespitibus

surgunt *caules* digitales, stricti, simplices, fili vulgaris crassitie, vagina una alterave in folium parvum incisum abeunte instructi. *Umbellae* terminales, quinque radiis compositae. *Involucrum* universale foliolis tribus aut quatuor brevissimis subulatis: partialia similia, sed parum longiora. *Fructum*, quem haud vidi, Smithius dicit cylindraceum, obsolete striatum, glabrum.

132.

SESELI CHAEROPHYLLOIDES *Thunb.*

S. foliis supradecompositis, foliolis ovatis incisis obtusiusculis, vaginis laxis membranaceis, caule paniculato, involucris brevissimis.

S. chaerophylloides *Thunb. prodr. cap.* 51. *Willd. sp. pl.* 1. 1461.

Habitat ad promontorium bonae spei.

Caulis teres, glaber, striatus, erectus, subcubitalis, ramosissimus, paniculatus.

Vaginae foliorum latae, inflatae, membranaceae, integrae. *Folia* supradecomposita, glabra. *Foliola* ovata, *incisa*, laciniis linearibus, obtusiusculis, integris, *subtus venosa* subrugosa. *Umbellae* laterales et terminales. *Involucrum* universale et partiale subtetraphyllum, foliolis ovatis, margine scariosis, brevissimis. *Flores* albi. *Fructus* ovati, iugis quinque acutiusculis. *Thunb. in lit.*

133.

LIGUSTICUM APIOIDES *Lam.*

L. foliis tripinnatis, foliolis ovatis inciso-pinnatifidis, laciniis lanceolatis obtusiusculis mucronatis, caule tereti ramoso, involucro oligophyllo.

Pyrethrum alterum *Lobel. hist.* 447. *ic.* 775. *Tabern.* 296. *Parkins.* 892.

P. umbelliferum, *C. Bauh. pin.* 148. (excl. synon. Matthiol. aliisque.) *I. Bauh. hist.* 3. 20.

Ligusticum alpinum *Till. pis.* t. 39. f. 2.

Laserpitium silaifolium *Iacqu. austr.* 5. *app.* t. 44. *Murr. syst. veg.* 281. *Host. syn.* 152. *Willd. sp. pl.* 1, 1417. *enum.* 310. *Baumgart. transsylv.* 1. 226. *Ait. Kew.* ed. 2. tom. 2. p. 139.

Ligusticum cicutaefolium *Vill. delph.* 2. p. 612. t. 15. *Loisel. fl. gall.* 1. 167.

Ligusticum apioides *Lam. in enc.* 3. 577. *Decand. fl. franç.* 4. 308. *Nocc. et. Balb. fl. ticin.* 1. 136.

Selinum peregrinum *Willd. enum.* 306.

Habitat in alpestribus rhaeticis, carniis, Vocontiorum, Arvernis. ♃. (v. v.)

Radix multiceps, lignosa.

Caulis cubitalis, tripedalis, erectus, ramosus, foliosus, teres, glaber, striatus, subflexuosus, basi crassitie calami scriptorii. *Rami* patentes.

Folia tripinnata, amplissima, duos pedes et ultra longa, lataque, ambitu ovata, utrinque glabra, e petiolis vaginantibus, supra sulcatis ter tripartitis nascentia. *Foliola* remotiuscula, opposita, inferiora petiolata, opaca, ovata, inciso-pinnatifida; laciniis lanceolatis semipollicaribus, apice rotundatis, mucronatis, basi attenuatis, subtus venosis.

Pedunculi terminales, sulcati, spithamei.

Umbellae e radiis quadragenis et pluribus aequalibus compositae.

Involucrum universale foliolis duobus, tribus, quatuor linearibus, umbella dimidio brevioribus. Nonnunquam loco involucri folium caulinis simile e vagina adest, pinnatifidum, trifidum, quale Lobelius in Pyrethro suo altero pingit. *Involucra* partialia suboctophylla, linearia, subulata, umbellulis parum breviora.

Flores albi.

Fructus oblongus, solidus, iugis quinque acutis, valleculis sulcatis.

134.

LIGUSTICUM SPRENGELII *Sieb.*

L. caule sulcato, foliis biternatis nitidis, foliolis decursive pinnatis, laciniis oblongis incisis mucronatis, involucris latiusculis.

L. Sprengelii *Sieber in lit.*

Habitat ad Lovianam Italiae. ♃. (v. v.)

Radix fusiformis, ramosa, digitum crassa.

Caulis erectus, rigidus, ramosus, basi digiti medii crassitie, cubitalis, glaber, teretiusculus, sulcatus. *Rami* patentes.

Petioli patentes, sulcati, glabri, spithamei.

Folia biternata, ampla, nitida, utrinque glabra. *Foliola* subdivaricata, decursive pinnata, ovato-oblonga, pinnatifida, inaequalia, *altero semper latiori longiorique: laciniae* pollicares, semipollicem fere *latae, incisae, mucronato-dentatae.*

Umbellae terminales, radiis duodenis subaequalibus, digitalibus compositae.

Involucrum universale subdecaphyllum, foliolis lato-lanceolatis, glabris, pollicaribus. *Involucra* partialia, similia, sed angustiora, breviora.

Flores albi.

Fructus ovato-prismatici, iugis quinque acutis subalatis.

Nulli proximum, nisi Ligustico austriaco (Pleurospermo Hofm.) quod tamen et foliorum forma et fructibus utriculatis longe recedit. Credidit proximum Sieberus Ligusticum alatum, cuius differentia statim elucebit: neque Cachrys latifolia MB. (Siler caucasicum * n. 93.) facile confundenda.

135.

LIGUSTICUM ALATUM *.

L. caule angulato-alato, foliis ternato-supradecompositis, foliolis oblongis pinnatifidis inciso-serratis mucronatis venoso-reticulatis, involucris linearibus.

Athamanta alata *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 214.

Habitat in Caucaso subalpino. ♃. (v. v.)

Radix multiceps, fusiformis, digitum minimum crassa.

Caulis erectus, brachialis, inferne pollicis fere crassitie, subrubicundus, angulato-alatus, alis membranaceis. *Rami* patentes, similes, foliosi.

Petioli teretes, striati, ter tripartiti, basi late vaginantes.

Folia supradecomposita, amplissima, ambitu ovata. *Foliola* ultimi ordinis oblonga, acuta, pinnatifida, eleganter venoso-reticulata, utrinque glabra; laciniae oblongae, inciso-serratae, apice rotundatae, mucronatae.

Umbellae terminales, radiis subtricenis aequalibus compositae.

Involucrum universale oligophyllum, foliolis aliquot linearibus, umbella dimidio brevioribus: partialia subhexaphylla, foliolis lineari-setaceis umbellula parum brevioribus.

Flores initio purpurascentes, dein albi.

Fructus ovatus, minutus, iugis quinque acutis, valleculis sulcatis.

136.

LIGUSTICUM CYPRIUM *.

L. caule tereti ramosissimo paniculato, foliis tripinnatis, foliolis incisis obtusiusculis glabris, involucro oligophyllo.

Athamanta multiflora *Smith. prodr. fl. graec.* 1. 188.

Habitat in insula Cypro. ♃. (v. s.)

Ob mancum exemplar, quod humanitati Smithii debeo, uberius describere speciem nequeo. Fructus certe Ligustici.

137.

LIGUSTICUM ATHAMANTOIDES *.

L. caule sulcato, foliis bipinnatis, foliolis remote pinnatifidis, infimis cruciatis, laciniis subtrifidis subfalcatis margine scabris, involucro pinnatifido.

Seseli pyrenaicum thapsiae facie. *Herm. parad.* 229.

Apium pyrenaicum, thapsiae facie. *Tourn. inst.* 305.

Crithmum pyrenaicum L. *hort. Cliff.* 98. *sp. pl. ed. Reich.* 1. 681.

Ammi daucifolium *Scop. carn.* n. 342. t. 10. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1393.

Athamanta pyrenaica *Iacqu. hort. vind.* 2. t. 197. *Willd. sp. pl.* 1. 1401. *enum.* 307.

Athamanta crithmoides *Lapeyr. hist. pyren.* 148.

Habitat in Carniolia et Pyrenaeis. (v. v.)

Plerique habent hanc plantam Athamantae Libanotidis varietatem, in quo vehementer falluntur. Etenim, quamvis foliorum forma generatim congruat, interest tamen vel maxime:

1. involucri foliola esse constanter pinnatifida.

2. lacinias foliorum esse remotiores, *subfalcatas*, margine serrulatas, cuspidatas.

3. glabrities partium omnium: hirsuta enim semina in planta culta nunquam vidi.

Ammi maius exoticum *Plukn.* t. 11. f. 1. videtur potius ad Ligusticum ferulaceum Allion. pertinere.

138.

AMMI VISNAGA *Lam.*

A. caule tereti glabro folioso, foliis decompositis, foliolis pinnatifidis, laciniis lineari-cuspidatis remotiusculis subdivaricatis.

Seseli massiliense *Fuchs.* 786. *Matth.* 395. *Dalech.* 748. *Ger. emac.* 1051. *Camer. epit.* 510.

Visnaga *Lobel. hist.* 419. *ic.* 726. *Dalech.* 711. *Caesalp.* 7, 14. *I. Bauh. hist.* 3. 31. 32. *Park. theatr.* 890.

Gingidium 2. *Dodon.* 792. 3. *Tabern.* 287.

G. umbella oblonga *C. Bauh. pin.* 151. *Moris.* sect. 9. f. 2.

Ammi odore cumini *Riv. pent. irr.*

Foeniculum annuum umbella contracta *Tourn. inst.* 311. *Garid. Aix*, t. 36. *Magnol. bot. monsp.* 109.

Daucus Visnaga L. *mant.* 352. *Willd. sp. pl.* 1. 1391. *Ger. prov.* 242. *Gouan fl. monsp.* 286. *Iacqu. hort. vind.* 3., t. 26. *Lapeyr. hist. pyren.* 144.

Ammi Visnaga *Lam. fl. franç.* n. 1043. *enc.* 1. 132. *Pers. syn.* 1. p. 307. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 210. *Decand. fl. franç.* 4. 327. *Loisel. fl. gall.* 1. 160. *Desfont. atl.* 1. 245. *Smith. prodr. fl. graec.* 1. 186.

Habitat in Gallia australi, Italia, Numidia et Asia minore. ☉. (v. v.)

Cum saepius in hortis Ammi daucifolii et glaucifolii nomine occurrat, discrimina probe notanda sunt.

A *Ligustico athamantoide* (Ammi daucifolio W.) differt:

1. caule haud sulcato, sed tereti glabro, interdum tamen et scabriusculo.

2. foliorum forma longe aliena. Conformia enim sunt, decomposita, foliola pinnatifida, laciniae remotiusculae, lineares cuspidatae.

3. involucro multo magis profundiusque diviso.

4. radiis umbellae rigidis, cum maturo fuctu lignescentibus, basi in nodum callosum coalitis.

5. fructibus subprismatico-oblongis, iugis quinque obtusiusculis, valleculis convexis. Cum fructus glabri sint, recte Ammi vocatur.

Quomodo ab A. glaucifolio differat, mox patescet.

139.

AMMI GLAUCIFOLIUM *Lapeyr.*

Am. foliis glaucis, radicalibus pinnatis, foliolis cuneatis lobatis obtuse dentatis, caulinis bipinnatis, foliolis semidecussatis oblique lobatis mucronatis.

? Visnaga *Riv. pent. irr.*

Ammi foliorum omnium lacinulis lanceolatis. *Guettard obs.* 2. p. 433.

A. glaucifolium *Lapeyr. fl. pyren.* t. 75. *hist. pyren.* 144. *Smith prodr. fl. graec.* 1. 185.

Habitat in ditione Aurelianensi, ad Tolosam in locis alpestribus Pyrenaeorum et in Graecia. (v. s.)

Differt ab A. *maiori* et *Visnaga*, quae hoc nomine venduntur:

1. glauco omnium partium colore.

2. foliolis radicalibus brevibus, cuneatis, lobatis, obtuse dentatis, *cum in A. maiori, foliola sint lanceolata, argute* serrata.

3. foliolis caulinis oblique lobatis, semidecussatis, *lobis* aristatis, nec argute serratis, ut in A. maiori.

4. involucri foliolis bipinnatis, aristatis.

Synonyma I. Bauhini et Morisonii, quae a Guettardo huc tracta Willdenovius exscripsit et Decandollius, male applicantur, cum potius ad Seseli glaucum pertineant. Nec Thuillerii homonymam plantam veram esse existimo, cum ipse varietatem A. maioris habeat.

140.

AMMI ACAULE.

A. foliis radicalibus bipinnatifidis, foliolis verticillatis multifidis lineari-setaceis, umbellis simplicibus radicalibus pedunculatis, involucris umbellas aequantibus.

Carvi orientale, acaulon, foliis chamaemeli. *Tourn. cor.* 21.

Bunium acaule *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 212.

Ammi acaule *Spr. prodr. umb.* p. 41.

Habitat ad Caucasum. ♂. (v. v.)

Radix digitum minimum crassa, fusca, fusiformis. *Petioli* omnes fere radicales, basi dilatati, margine membranacei, glabri, striati, patentissimi, pollicares et ultra. *Folia* ambitu lanceolata, caespitosa, bipinnatifida: *foliola* verticillata, multifida, lineari-setacea, erectiuscula, vix quatuor lineas longa. *Scapi* radicales, digitales, teretiusculi, subflexuosi, fili lintei crassitie. *Umbellae* terminales, simplices, pedunculis denis aut duodenis, vix duas lineas longis. *Involucrum* foliolis suboctonis, pinnatifidis, pedunculos subaequantibus. *Flores* lutei. *Fructus* minuti, oblongo-prismatici, iugis quinque obtusiusculis, valleculis convexis.

141.

MYRRHIS CLAYTONI *Michaux.*

M. foliis biternatis pubescentibus, foliolis ovato-oblongis inciso-lobatis dentatis, involucris ciliatis, fructibus basi attenuatis, stylis persistentibus. (T. III. f. 6.)

Cerefolium latifolium canadense Cornuti. *Moris.* sect. 9. t. 11.

Myrrhis foliis trilobatis. Gronov. virg. 2. 148.

M. Claytoni *Michaux bor. amer.* 170.

Chaerophyllum Claytoni *Pers. syn.* 1. 320. *Pursh amer. sept.* 1. 195.

Scandix dulcis *Mühlenb. catal. pl.* p. 31. *Willd. herb.* n. 15.

Habitat in montibus Alleghany et Carolina. ♃. (v. s.)

Radix fusiformis, suaveolens, dulcis. *Caulis* teres, erectus, glaber, inferne pilosiusculus, geniculis tumidis. *Pe-*

tioli basi vaginantes, bis tripartiti, patentes, glabri, teretiusculi. *Folia* decomposita, venis pubescentibus, tenuissime ciliata. *Foliola* ovato-oblonga, pollicem longa, basi cuneata integerrima, inciso-lobata, inaequaliter dentata, acuta. *Umbellae* subaxillares, pedunculatae, bis- triradiatae, radiis divaricatis bipollicaribus. *Involucrum* et universale et partiale subtriphyllum, foliolis oblongo-lanceolatis, viridibus, ciliatis, reflexis. *Flores* albi. *Fructus* prismatici, apice incrassati, basi attenuati, substrigosi, iugis quinque acutis, stylis persistentibus coronati.

124.

MYRRHIS PROCUMBENS.

M. caule pilosiusculo decumbente, foliis bipinnatifidis, laciniis lanceolatis obtusiusculis, involucris ciliatis, umbella simplici pauciflora.

Cerefolium virginianum *Moris.* sect. 9. t. 11.

Scandix seminibus nitidis *Gron. virg.* 2. 147.

Sc. procumbens *Mill. dict.* n. 7. L. *sp. pl. ed. Reich.* 1. 708. *Willd. sp. pl.* 1. 1452. *Mühlenb. catal.* 31. *Barton. philad.* 38.

Chaerophyllum procumbens *Lam. enc.* 1. 685. *Pers. syn.* 1. 320. *Pursh amer. sept.* 1. 195.

Ch. bifidum *Willd. herb.* n. 12.

Myrrhis bifida *Spr. prodr. umb.* 29.

M. procumbens *Spr. pug.* 2. n. 105.

Habitat in Virginia et Marilandia. ☉. (v. s.)

Caulis pilosiusculus, debilis, decumbens. *Folia* ternata, bipinnatifida, glabra. *Foliola* ovata, pinnatifida, basi cuneata; laciniae lanceolatae, obtusiusculae, tenuissime ciliatae, semipollicem fere longae. *Pedunculi* oppositifolii, plerumque bifidi, divaricati, biunciales. *Umbellae* simplices, tri- quadriflorae. *Involucra* subtriphylla, foliolis ovatis, ob-

tusis, ciliatis, viridibus, brevissimis. *Fructus* prismatici, glabri, stylis coronati, iugis quinque acutis, valleculis sulcatis.

143.

MYRRHIS BUNIUM

M. radice tuberosa, caule simplici flexuoso basi nudo, foliis decompositis, laciniis linearibus incisis, involucro submonophyllo.

Oenanthes species *Dalech.* 785.

Bulbocastanum minus *Ger. emac.* 1064. *Magnol. bot. monsp.* p. 41. *Rai. syn.* 209.

Bulbocastanum *I. Bauh. hist.* 3. 30.

? Bunium maius *Gouan. ill.* p. 10. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1394. *Loisel. fl. gall.* 1. 160. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 210. *Villars delph.* 2. 602.

Bunium Bulbocastanum *Huds. angl.* 122. *Curt. lond.* 4. t. 24.

B. flexuosum *Wither. arrang.* ed. 5. tom. 2. p. 366. *Engl. bot.* 388. *Smith fl. brit.* 1. 301. *Lapeyr. hist. pyren.* 146.

B. denudatum *Decand. fl. franç.* 4. 325. *Poir. in enc.* 7. 600.

Myrrhis Bunium *Spr. prodr. umb.* p. 29.

Habitat in pascuis anglicis frequenter, in montibus arvernis, in Aquitania et Pyrenaeis rarius, denique in Tauriae meridionalis agris. ♃. (v. s.)

Probe distincta a Iohnsonio in Gerardo suo emaculato species saepius confusa est cum Sio Bulbocastano, quod tamen non solum specie sed et genere differt. Etenim nostra habet fructum verum Myrrhidis, stylis persistentibus rostratum, pyramidalem, iugis quinque acutis, valleculis acutis. Sium Bulbocastanum vero fructum prismaticum, apice nudum, obtusum. Distinguitur porro involucro subnullo: nam, licet triphyllum indicetur, ipse tamen Witheringius ait: *in most in-*

stances altogether wanting. In gallicis exemplaribus nunquam involucrum vidi. S. Bulbocastanum vero habet omnino involucrum polyphyllum. Deinde nostrum habet caulem debilem, basi nudum, fili lintei crassitie, folia solummodo decomposita, laciniis linearibus: illud vero (S. Bulbocastanum) habet folia radicalia multo magis divisa caulemque firmiorem: hinc *Barrelieri* 244., quod Marschallius synonymon adscribit, haud probo, etiamsi involucrum haud pingatur, unde et B. maius nomen est ineptum.

144.

MYRRHIS AMMOIDES

M. radice globosa, caule tereti dichotomo, *foliis subbipinnatis* longe petiolatis, foliolis remotis *linearibus* divaricatis, involucellis subulatis.

Bunium flexuosum *Brot. fl. lusit.* 1. p. 437.

B. ammoides *Link in lit.*

Habitat in *Lusitania.* (v. s.)

Differt potissimum a priori 1. radice globosa, haud angulata, 2. foliis longe petiolatis, petiolis vaginisque *subpubescentibus*, foliolis linearibus, saepe *bipollicaribus*, 3. foliis radicalibus etiam magis compositis, 4. caule dichotomo, 5. involucro universali saepe triphyllo, 6. involucellis setaceo-subulatis.

Cetero flores albi, fructus subpyramidalis pistillis rostratus, iugis tribus dorsalibus acutis.

145.

MYRRHIS CAPENSIS

M. caule tereti glabro, foliis triternatis hirsutiusculis, laciniis lineari-lanceolatis remotiusculis subtrifidis cuspidatis, stylis reflexis.

Chaerophyllum capense *Thunb. prodr. cap.* 51. *Willd. sp. pl.* 1. 1455.

Habitat ad Luris-Rivier in promontorio bonae spei. (v. s.)

Caulis pedalis, glaber, obsolete striatus, erectus, ramosus, ramis filiformibus. *Folia* triternata, supradecomposita, pilis brevissimis rigidiusculis consita. *Foliola* ovata, pinnatifida, subtus punctato-rugosa: laciniae remotiusculae, abbreviatae, vix tres aut quatuor linearum longitudine, trifidae, cuspidatae. *Umbellae* terminales, compositae radiis octonis laevibus filiformibus. *Involucrum* universale nullum: partialia subpentaphylla, lanceolata, glabra. *Flores* albidi. *Fructus* obverse pyramidales, subrostrati pistillis reflexis, iugis quinque *acutis*, valleculis profunde sulcatis.

146.

MYRRHIS ARISTATA

M. caule tereti glabro, foliis ternato-decompositis utrinque *hirsutiusculis*, *foliolis ovato-acuminatis* pinnatifido-incisis serratis, fructibus substrigosis.

Chaerophyllum aristatum *Thunb. iapon.* 119.

Habitat in Iaponia. (v. s.) *Thunb.*

Caulis teres, glaber, foliosus, geniculis tumidis, in meo exemplari fili lintei crassitie. *Petioli* e vaginis margine membranaceis ciliatis, patentes, tripartiti, subdigitales. *Folia* decomposita, utrinque pilis rigidis sparsis breviusculis. *Foliola* ovato-acuminata, inferiora petiolata, media sessilia, suprema confluentia, pollicem fere longa, semipollicem lata. *Laciniae* oblongae, inciso-serratae. *Umbellae* axillares, pedunculatae, radiis quinis, octonis compositae. *Involucrum* universale nullum in meo exemplari: partialia lineari-lanceolata, subulata, margine membranacea, ciliata, patentissima, reflexa. *Flores* albi. *Fructus* prismatici, elongati,

basi attenuati; strigosi, apice pistillis rostrati, iugis quinque acutis.

Accedit ad M. *Claytoni*, cuius tamen folia, involucra et umbellae optimam constituunt differentiam.

147.

TRAGIUM COLUMNAE

Tr. caule tereti canescente, foliis radicalibus subbipinnatis glabriusculis, foliolis obovatis inciso-serratis cuneatis, caulinis paucissimis obsoletis.

Τράγιον ἕτερον *Diosc.* 4, 50.

Tragium alterum *Columin. phytob.* p. 75. t. 17.

Saxifragia tertia *Caesalp.* 7, 57.

Pimpinella Tragium *Lam. enc.* 1. 450. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 240. *Lapeyr. hist. pyren.* 165.

Tragium Columnae *Spr. prod. umb.* p. 26.

Pimpinella petraea *Willd. herb.* n. 10.

Habitat in Pyrenaeis, Calabria, Etruria et Tauria. ♃. (v. v.)

Huius varietas singularis est:

β. TRAGIUM CANESCENS *.

Tr. caule tereti incano-pubescente, foliis radicalibus subbipinnatis, foliolis remotiusculis sublinearibus cuneiformibus inciso-trifidis.

Pimpinella Tragium *Vill. delph.* 2. p. 606.

P. canescens *Loisel. in Journ. de bot.* 2. p. 271. t. 10.

Habitat in Gallia australi. ♃. (v. s.)

Radix fusiformis, lignosa, extus fusca, intus albida, digiti minimi fere crassitie. *Petioli* filiformes, cani, supra sulcati, aggregati, pollicares, subdigitales. *Folia* pleraque radicalia, subbipinnata. *Foliola* remota, cuneiformia, linearia, incisa, trifida, margine tenuissime ciliata, subpetiolata,

lineas quatuor longa, sesquilineam lata: caulina paucissima linearia pinnatifida. *Vaginae* superiores nudae. *Umbellae* terminales, radiis suboctonis aequalibus compositae. *Involucrum* nec universale, nec partiale. *Flores* albi. *Pistilla* ipsa villosa. *Fructus* ovato-oblongus tomentosus.

148.

TRAGIUM PEREGRINUM

Tr. hirsuta, foliis radicalibus pinnatis, foliolis cordato-ovatis serratis, extremo trilobo, caulinis angustioribus subintegerrimis.

Δαῦκος τρίτος *Diosc.* 3, 83.

? Saxifragia quarta *Caesalp.* 7, 57.

Apium peregrinum, foliis subrotundis *C. Bauh. prodr.* 81.

Daucus Dioscoridis 3. *Columm. ecphr.* 1. p. 109.

Visnaga minor quorumdam *I. Bauh. hist.* 3. 94.

Apium peregrinum *Park. theatr.* 929. *Moris.* sect. 9. t. 9.

Saxifraga viminea *Barrel.* 1184.

Tragoselinum creticum maximum villosum. *Tourn. cor.* 21.

Anisum, foliis radicalibus pinnatis L. *hort. Cliff.* 107. *hort. ups.* 67.

Pimpinella peregrina L. *mant.* p. 357. *sp. pl. ed. Reich.* 1. p. 724. *Willd. sp. pl.* 1. 1473. *Gerard. prov.* 256. *Iacqu. hort. vind.* 2. t. 131. *Lam. enc.* 1. 451. *Loisel. fl. gall.* 1. 178. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 241.

Tragium peregrinum *Spr. prodr. umb.* p. 26.

Pimpinella hispida *Loisel. in journ. de bot.* 2. p. 272.

Habitat in Gallia australi, Italia, Graecia et Tauria. ♃. (v. v.)

Multo maior, ramosior, hirsutior priori. *Folia* simpliciter pinnata: foliola subrotunda, ovata, cordata, interdum cuneiformia, saepius, in culta, ultra pollicem longa lataque:

caulina angustiora, oblongo-lanceolata, linearia, subintegerrima.

149.

BUBON GLAUCUS

B. caule sulcato, ramis patentissimis, foliis subbipinnatis glaucescentibus, laciniis lanceolatis basi attenuatis, umbellae radiis rigidis pubescentibus.

Seseli petraeum *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 235. *Hornem. hort. hafn.* 2. p. 961.

Bubon glaucus *Spr. prodr. umb.* p. 26.

Habitat in Tauriae et Caucasi subalpinis. ♃. (v. v.)

Plantam e decem annis cultam statura quidem magnopere differre video a Marschallii descriptione; *sed id* e cultura potissimum oriri arbitror. Laetissime viget in aggere e saxis congestis: inter haec radices agit digiti medii mole, ad pedis longitudinem. *Caulis* est dodrantalis, sesquipedalis, teres, sulcatus, subpurpurascens, calami scriptorii crassitie, inferne glaber, superne pubescens, ramosissimus, ramis patentissimis. *Folia* subbipinnata, glaucescentia, patentissima e vaginis laxis, striatis, amplexicaulibus, subpollicaribus *producunt. Petiolus* communis supra sulcatus, subangulatus. *Foliola* remota, lanceolata, basi attenuata, in petiolum decurrentia, glabra, glauca, acuta, integerrima, subincisa, extremum trifidum, pollicem longa, tres lineas lata. *Umbellae* in apicibus ramorum, foliis quandoque suffultae, laterales altiores centrali, radiis vicenis et pluribus, rigidis, pubescentibus, inaequalibus compositae. *Involucrum* universale nullum: *partialia* polyphylla, lineari-subulata, umbellulas aequantia. *Flores* albi. *Fructus* oblongo-cylindrici, villoso-tomentosi.

Tota planta scatet succo resinoso, flavo, fragrantissimo, elemi parumper aemulo.

150.

150.

ATHAMANTA LIBANOTIS *L.*

A. caule sulcato, foliis bipinnatifidis, foliolis inciso-pinnatifidis, infimis decussatis, laciniis lanceolatis.

Libanotis 1. *Tabernaem.* 309.

? Daucus 2. Matthioli *Dalech.* 716.

Apium petraeum, sive montanum album. *I. Bauh. hist.* 3. 105. *Rai. syn.* 218.

Libanotis *Riv. pent. irr.*

Daucus montanus, pimpinellae saxifragae folia. *Plukn.* t. 173. f. 1.

Libanotis *foliis triplicato-pinnatis Hall. stirp. helv.* n. 744. *Rupp. ien.* 280.

Libanotis daucoides *Scop. carn.* n. 317.

Athamanta Libanotis L. *fl. suec.* n. 240.* *Iacq. austr.* 4. t. 392. *fl. dan.* 754. *Relhan. fl. cantabr.* 113. *Engl. bot.* 138. *Willd. sp. pl.* 1. 1400. *Smith. fl. brit.* 1. 304. *Gmel. fl. bad.* 1. 643. *Gouan. fl. monsp.* 138. *Gerard. prov.* 243. *Allion. pedem.* n. 1378. t. 62. *Lam. enc.* 1. 324. *Decand. fl. franç.* 4. 317. *Loisel. fl. gall.* 1. 162. *Lapeyr. hist. pyrén.* 148. *Besser. fl. galic.* 1. 207. *Wahlenb. carpath.* p. 80. *Marsch. Bieb. taur. cauc.* 1. 214.

Habitat in Germaniae Galliaeque mediae et australis, in Angliae, Daniae, Sueciae rupibus, in alpibus cottiis, helveticis, pyrenaeis, carpathicis ipsoque Caucaso. ♃. (v. v.)

Mira est confusio synonymorum, quae nemo fere probe collegit. Nam, quod Hallerus adducit, Apium palustre *Gesn.* tab. 15. *aen.* f. 127., quod Linnaeus, Daucus montanus Apii folio *Bauh. prodr.* 77., quod alii, Libanotis minor apii folio *Bauh. pin.* 157. neutiquam huc pertinent. Sola ea, quae supra posui, certa sunt.

Sed mira etiam est varietas formarum, maximeque pubis. In locis alpestribus pumila est, digitalis, spithamea, satis hirsuta, foliolis tenerius divisis; ubi in planities descendit, procerior fit, glabrior, ut tandem fructus deponant pubem, folia etiam multo latiora evadant.

Haec demum est varietas sibirica, quam dixit Linnaeus *Athamantam condensatam* L. sp. pl. ed. *Reich.* 1. p. 676. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1402. *Lam. enc.* 1. 324. *Pers. syn.* 1. 310. Eadem est, Angelica foliolis pinnatifidis *Gmel. sib.* 1. p. 195. t. 44., mihi autem *Ligusticum vaginatum.*

151.

ATHAMANTA SICULA *L.*

A. caule simpliciusculo incano, foliis triternato-decompositis villosiusculis, foliolis ovatis pinnatifidis abbreviatis obtusiusculis, petalis cuspidatis.

Dauco con foglie di sofia. *Zanon. istor.* t. 48.

Pastinaca hirsuta crispa tenuifolia. *Bocc. sic.* t. 14.

Apium siculum tenuifolium *Moris.* sect. 9. t. 9.

Chaerophyllum siculum sophiae folio. *Tourn. inst.* 314.

Athamanta sicula. L. *hort. Cliff.* 93. *hort. upsal.* 60. *Gouan. ill.* p. 12. * *Lam. enc.* 1. 324. *Willd. sp. pl.* 1. 1403. *Pers. syn.* 1. 310. *Desfont. atl.* 1. 247.

Bubon garganicum *Tenor. fl. neap.* 1. t. 25. *syn. nov. plant.* p. 39.

Habitat in monte Gargano Apuliae, in Sicilia et Atlante. ♃. (v. s.)

Caulis cubitalis, teres, leviter striatus, purpurascens, incano-pubescens, calami scriptorii crassitie, erectus, strictus, simpliciusculus, ramis paucis superne instructus.

Petioli late vaginantes, purpurei, striati, villosiusculi, ter tripartiti.

Folia supradecompositа, primi anni quidem glabra, nitida, sed florentis plantae semper incana villosa. *Foliola* ovata, pinnatifida; duas lineas longa lataque; laciniis obtusiusculis, nervosis, mucronulatis. Folia caulina pauciora, breviora, minus composita.

Umbellae terminales, centrales brevius, laterales longius pedunculatae; radiis subduodenis villosis compositae. *Involucra* et universalia et partialia subpentaphylla, foliolis lanceolatis patentibus, ciliatis, breviusculis.

Flores albi, petalis cuspidatis.

Fructus ovatus, tomentosus.

152.

ATHAMANTA MATTHIOLI *Wulff.*

A. caule tereti glabro flexuoso, foliis supradecompositis glabris, foliolis lineari-filiformibus divaricatis, involucro oligophyllo.

Meum *Matth.* ed. Valgr. 21. spurium alterum *Lobel. hist.* 450. *ic.* 779. *Dalech.* 759. *Ger. em.* 1052. *Park. theatr.* 889. *Tabern.* 189. *I. Bauh. hist.* 3. 15.

Daucus alpinus cretico similis *Park. theatr.* 896.

Meum, dauci cretici facie. *C. Bauh. pin.* 148.

Foeniculum sylvestre perenne, ferulae folio. *Tourn. inst.* 311.

Daucus foliis foeniculi tenuissimis *Haller opusc.* 143. *

Seseli Turbith L. *amoen. ac.* 4. p. 310. *sp. pl. ed. Reich.* 1. 715. *Willd. sp. pl.* 1. 1462. *Pers. syn.* 1. 321. *Poir. in enc.* 7. p. 134.

Libanotis rupestris *Scop. carn.* n. 315. t. 9.

Athamanta Matthioli *Wulff.* in *Iacqu. coll.* 2. p. 211. * *Iacqu. ic. rar.* 1. t. 57. *Host syn.* 149. *Poir. in enc. suppl.* 1. 531. *Decand. fl. franç.* 4. 318. *Loisel. gall.* 1. 163.

Ath. mutellinoides *Lam. in enc.* 1. 325.

Ath. rupestris *Vill. delph.* 2. 643.

Ath. Turbith *Brot. fl. lusit.* 1. p. 435.

Habitat in alpibus noricis, rhaeticis, Vocontiorum et prope a Cintra Lusitaniae. ♃. (v. v.)

Equidem persuasum habeo, haec synonyma, maxime Seseli Turbith L., ad hanc plantam pertinere. Involucrum enim universale saepe monophyllum, non raro di- aut triphyllum est. Post egregiam Wulffenii adumbrationem superflua mea est. Quae in Willdenowii herbario adest planta ex Odessa, nomine Seseli Turbith, nostra quidem haud est, nec ideo nomen illud meretur. E descriptione, quam iuvenis genere et virtute clarus, Schlechtendalius largitus est, suspicor nil esse nisi Seseli tortuosum.

Athamantam annuam L. primus Villarsius (*delph.* 2. 649.) suspicatus est eamdem ac A. Matthioli vel cretensem. Et iure quidem. Namque Linnaeus, Morisonii sola auctoritate fretus, discrimen in radice annua posuit. Morisonius vero (*hist. plant. oxon.* 3. p. 302.) manifesto synonyma Ath. Matthioli e C. Bauhino huc trahit, plantamque dicit non solam Cretam, sed et Germaniae alpes et Genevae vicinas et Iuressum *montem* incolere. Quam ego in Vahlii herbario vidi *A. annuam*, A. *Matthioli* est. Quam Smithius hoc nomine (*prodr. fl. graec.* 1. 188.) appellat, est A. *cretensis*, cum qua congruit: Myrrhis annua, semine striato villoso, incana *Tourn. inst.* 315. Synonymon Fuchsii Daucus creticus *hist.* 230. a Smithio huc tractum, ad *Meum athamanticum* Iacqu. pertinet. Multoties expertus sum, A. cretensem solummodo biennem esse.

153.

ATHAMANTA PANACIFOLIA *.

A. caule sulcato, foliis pinnatis ternatisque asperis, foliolis oblongis obtusis crenatis basi inaequalibus, involucri foliolis lanceolatis.

Thapsia 4. *Clus. hist.* 2. 192. (*Tuero incolis dicta*; e Salmanticensi regione.)

Panax siculum, semine hirsuto. *Bocc. sicc.* t. 1.

Cachrys sicula, semine fungoso. *Moris.* sect. 9. t. 1.

Myrrhis annua lusitanica, semine villoso. *Tourn. inst.* 315.

C. pastinacea *Lam. enc.* 1. 260.

C. panacifolia *Vahl. symb.* 1. p. 25. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1411. *Broter. fl. lusit.* 1. p. 434.

C. tomentosa *Desfont. atl.* 1. p. 249.

C. lanata *Hort. mediolan.*

Habitat in Hispania, Lusitania, Sicilia et Mauritania. ♃. (v. v.)

Singularis est hallucinatio Lamarckii, Vahlii et Willdenovii, qui Cachryn hungaricam panacis folio *Tourn.* huc ponunt, cum tamen e I. Bauhini loco adlegato patescat, Tournefortium *Cramben Tatariam* intellexisse. Dein nescio, qui potuerit Vahlius Cachryn dicere plantam, cuius fructus omnino Athamantae est, nec quidquam corticis fungosi habet. Est enim subprismaticus, quinquecostatus, villoso-tomentosus.

154.

TORILIS CRINITA

T. foliis bipinnatifidis, foliolis subverticillatis multifidis rigidulis, laciniis linearibus abbreviatis, involucro pinnatifido, setis fructuum pilosis.

Oenanthe altera minor africana. *Park. theatr.* 1233 (*brought us by Boel from Barbaria*) *Moris.* sect. 9. t. 7.

Daucus crinitus *Desfont. atl.* 1. p. 242. t. 62. (*excl. synon. Tournef.*) *Pers.* 1. 307. *Poir. in enc. suppl.* 2. p. 117.

Habitat in Atlante. ♂. (v. v.)

Caulis teres, scaber, simplex, pennae columbinae crassitie. *Petioli* longe vaginantes, canaliculati, patentes, digi-

tales, glabri, simplicissimi, haud partiti. *Folia* bipinnatifida, ambitu lanceolata, glabriuscula. *Foliola* subsessilia, infima decussata, cetera conferta, subverticillata, multifida, rigidula, laciniis linearibus abbreviatis, lineas duas fere longis, subdivaricatis. *Umbellae* terminales, radiis vicenis et pluribus, inaequalibus, scabris. *Involucrum* universale polyphyllum, foliolis linearibus apice pinnatifidis: partialia similia, sed magis indivisa. *Flores* albi. *Fructus* semicylindrici, setis undique mollibus pilosis, elongatis, aurantiaco-fulvis obducti.

155.

TORILIS TRICHOSPERMA.

T. caule debili foliisque decompositis asperis, umbellis oppositifoliis trifidis, involucro universali nullo, setis fructuum pilosis longissimis.

Scandix trichosperma *L. mant.* 57. *Willd. sp. pl.* 1. 1451.

Chaerophyllum trichospermum. *Lam. in enc.* 1. p. 685.

Anthriscus trichosperma. *Pers. syn.* 1. 320.

Caucalis trichosperma *Delil.*

Habitat in Aegypto. ⊙. (v. s.)

Radix annua, fibrosa, pallida. *Caulis* debilis, oblique adscendens, flexuosus, decumbens, teres, asper, fili lintei crassitie, palmaris aut spithameus. *Folia* duo vel tria subbipinnata, aspera: petiolis vaginantibus tripartitis: *foliola* petiolata, cuneiformia, pinnatifida, laciniis lanceolatis, acutis, ciliatis, lineas quatuor fere longis, duas lineas latis. *Umbellae* axillares, foliis oppositae, pedunculis folia superantibus tripartitis. *Involucrum* universale nullum: partialia subtriphylla, foliolis lineari-subulatis umbellulas subaequantibus. *Flores* non vidi (carneos dicit L.). *Fructus* ovati solidi, undique tecti pilis longissimis, mollibus, flexuosis, albis.

N. *Chaerophyllum trichospermum* Schult. östr. Flör. 1. p. 504. est *Anthriscus vulgaris*. *

156.

CAUCALIS MAURITANICA *L.*

C. caule subramoso aspero, foliis bipinnatifidis, laciniis lineari-lanceolatis strigosis, pedunculis oppositifoliis bifidis, involucro partiali subtriphyllo.

C. mauritanica *Walth. hort.* 127. *Möhring in act. nat. cur.* 6. 401. *Willd. sp. pl.* 1. p. 1385. *Lam. in enc.* 1. 657. *Desfont. atl.* 1. 236.

Habitat in Mauritania. ⊙. (v. v.)

Nimia brevitas auctorum et manca phrasis Linnaeana me movent, ut plantam, saepissime cum aliis confusam, illustrem.

Radix fibrosa, filiformis, annua, straminea. *Caulis* palmaris, spithameus, dodrantalis, rigidus, subflexuosus, inferne pennae columbinae crassitie, teres, asper, a basi inde ramosus, ramis patentibus. *Petioli* alterni, vaginantes, inferiores subdigitales, superiores breviusculi. *Folia* ternato-bipinnatifida, setis rigidis appressis utrinque sparsim tecta. *Foliola* pinnatifida, laciniis lineari-lanceolatis, integerrimis vel subincisis, acutis. *Pedunculi* oppositifolii, rigidi, bifidi, pollicares et paullo longiores, asperi. *Involucrum* universale subnullum: partialia subtriphylla, foliolis lineari-lanceolatis cuspidatis umbellula multo brevioribus. *Flores* albidi, seni in quaevis umbellula. *Fructus* subprismatici, iugis tribus dorsalibus aculeatis.

157.

DAUCUS GUTTATUS *Sm.*

D. caule tereti hirsuto ramoso, foliis bipinnatis, foliolis lanceolatis tenuissime serrulatis, involucro universali abbreviato, partialibus membranaceis.

Σταφυλῖνος ἄγριος *Diosc.* 3. 59.
Daucus guttatus *Smith prodr. fl. graec.* 1. 184.
Habitat in insulis Graeciae et Asia minore frequens. (v. s.)

Radix annua, pallida, fibrosa. *Caulis* sesquipedalis, erectus, a basi inde ramosus, pilis rigidis, albidis, patentibus, subreflexis tectus, superne nudiusculus. *Folia* pauca, alterna, ternato-bipinnata: *foliola* pinnatifida, laciniis remotiusculis, lanceolatis, linearibus, acutis, nervo margineque setis minutissimis, ut serrulata et nudo videantur oculo. *Umbellae* axillares, terminales, pedunculis digitalibus, e denis radiis compositae, post anthesin contractae in modum generis. *Involucrum* universale subhexaphyllum, radiis umbellae brevius, foliolis linearibus trifidis margine serrulatis: *partialia* lanceolata, membranacea, integerrima. *Flores* albi, centrales abortivi sistunt corpusculum atrosanguineum (ἐν μέσω πορφυροειδές τε μικρὸν καὶ σιονεὶ κροκίζον). *Fructus* ovato-prismatici, iugis primariis setas longas glochidiatas aureas, secundariis setulas minutas albidas ferentibus.

158.

DAUCUS AUREUS *Desfont.*

D. caule dichotomo, pilis deflexis, foliis supradecompositis glabris, foliolis remotis lineari-lanceolatis abbreviatis margine revolutis, involucro decomposito reflexo umbellam subaequante.

D. aureus *Desfont. atl.* 1. p. 242. t. 61. *Smith prodr. fl. graec.* 1. 185.

Habitat in Numidia et Lycia. ☉. (v. s.)

Caulis teres, striatus, hirsutus, dichotomus, cubitalis et altior. *Petioli* hirsuti, basi vaginantes. *Folia* supradecomposita, ambitu ovata, glabra. *Foliola* remota, pinnatifida, trifida, laciniis lineari-lanceolatis abbreviatis, acutis, margine

gine revolutis. *Pedunculi* oppositifolii, hispidi, digitales et longiores. *Umbellae* radiis subquadragenis, aequalibus compositae, post anthesin in nidi modum contractis. *Involucrum* universale polyphyllum, foliolis bipinnatifidis lineari-filiformibus, post anthesin pendulis, umbellae radios subaequantibus. *Involucra* partialia similia, sed simpliciora. *Flores* aurei, subradiantes. *Fructus* ovato-prismatici, angulati, iugis primariis longius aculeatis, aculeis validis, flavis, glochidiatis, secundariis breviuscule setosis.

159.

DAUCUS LITORALIS *Sm.*

D. caule decumbente pilis deflexis, geniculis barbatis, foliis bipinnatis hispidiusculis, foliolis abbreviatis multifidis cuneiformibus, involucri universalis foliolis trifidis umbella brevioribus, partialis membranaceis.

D. litoralis *Smith. prodr. fl. graec.* 1. 185.

Habitat in Cypri maritimis. ☉. (v. s.)

Radix fusiformis, pallida, annua, crassitie pennae gallinaceae. *Caules* plures ex eadem radice, decumbentes, digiti aut spithamae longitudine, hirsuti pilis deflexis, geniculis sursum barbatis, pennae gallinaceae crassitie, teretes. *Petioli* tripartiti, hispidi, subpollicares, filiformes. *Folia* bipinnata, hispidiuscula: *foliola* abbreviata, multifida, cuneiformia, erectiuscula. *Umbellae* axillares, terminales, pedunculatae, radiis subquinis hispidiusculis compositae. *Involucrum* universale subpentaphyllum; foliolis sublanceolatis, trifidis, umbella triplo brevioribus: *partialia* subpentaphylla, foliolis margine membranaceis, ciliatis, dorso hispidis, umbellula parum brevioribus. *Flores* albi. *Fructus* ovato-prismatici, angulati, stylis persistentibus coronati, iugis primariis aculeos validos glochidiatos, secundariis setas breviusculas ferentibus.

160.

DAUCUS MEIFOLIUS *Brot.*

D. caule hirsuto pilis deflexis, foliis pinnatis, foliolis multifidis subverticillatis divaricatis setaceis, involucri foliolis ciliatis, setis fructuum pectinatis molliusculis.

Caucalis lusitanica, mei folio. *Tourn. inst.* 323.

Gingidium s. Visnaga pumila montana lusitanica. *Grisl. virid.* n. 560.

Daucus meifolius *Brot. phytog.* p. 19. t. 4. *fl. lusit.* 1. p. 446.

Habitat in collibus calcareis prope Conimbricam. ♃. (v. s.)

Radix fusiformis, lactescens, *calami scriptorii* crassitie. *Caules* plures, erecti, flexuosi, hirsuti, pilis deflexis, *Petioli* canaliculati, digitales, basi vaginantes. *Folia* radicalia pauca pinnata: *foliola* opposita, *subsessilia, binato-*multifida, divaricata, *subverticillata, laciniis setaceis sulcatis.* *Folia* caulina similia, sensim minora minusque composita. *Umbellae* terminales, erectae, radiis vicenis elongatis compositae. *Involucrum* universale polyphyllum, foliolis tri- quinquefidis, margine membranaceis, ciliatis: *partialia,* foliolis integris. *Flores* albi. *Fructus* ovato-prismatici, iugis alternis setas pectinatas elongatas molliusculas, alternis breviusculas ferentibus.

Similis D. *setifolius Desfont. atl.* 1. p. 244. t. 65., sed huius caulis laevis, folia pubescentia.

Gouanus, cum vidisset in herbario Iussievi Caucalidem lusitanicam Tournefortii, credidit *Daucum polygamum* suum recognoscere. At e descriptione (*ill.* p. 9.), praecipue vero ex iconibus: Pastinacae tenuifoliae Oenanthes folio *Bocc. sic.* t. 40. *Moris.* sect. 9. t. 13. insignis differentia emergit.

161.

DAUCUS HISPIDUS *Desfont.*

D. caule villoso, pilis inferioribus deflexis, foliis subbipinnatis, foliolis ovatis lobato-dentatis pubescentibus, aculeis fructuum basi dilatatis glochidiatis.

D. hispidus *Desfont, fl. atl.* 1. 243. t. 63. *Boucher fl. abbev.* 20. *Pers. syn.* 1. p. 307. *Decand. fl. franç.* 4. 328. *Loisel. fl. gall.* 1. 159; *Poir. in enc. suppl.* 2. p. 117.

D. maritimus *Wither. arrang.* ed. 5. tom. 2. p. 364. t. 33. *Smith. engl. bot.* 2560.

Habitat in rupibus maritimis Cornubiae, Neapolis prope Misenum, Galliae et Africae borealis. ♂. (v. v.)

Radix biennis, pallide flava. *Caulis* sesquipedalis, adscendens, erectus, ramosus, foliosus, inferne villosus, pilis deflexis, superne hispidus, striato-sulcatus. *Petioli* teretes, villosi. *Folia* subbipinnata, villosiuscula, ambitu oblonga. *Foliola* ovata, inciso-lobata, obtuse dentata, mucronulata, lineas quatuor longa lataque. *Umbellae* terminales, radiis subvicenis hispidis compositae, post anthesin contractae, hemisphaericae. *Involucrum* universale polyphyllum, foliolis lanceolatis, trifidis, quinquefidis, margine membranaceis, acutis, umbellae radiis parum brevioribus: partialia similia umbellulas subaequantia. *Flores* subradiantes, initio rubentes, dein pallidi. *Fructus* ovato-prismaticiu, iugis primariis aculeos basi dilatatos, apice glochidiatos, secundariis setulas ferentibus.

Daucus maritimus deleri debet. Etenim quam Linnaeus ipse sic vocaverat (*sp. pl. ed. Reich.* 1. p. 669.) Dauci muricati varietatem habens, est *Caucalis pumila* Gouan. et Vahl., longe diversa tum ab hoc, tum a nostra planta.

Dein Lamarckius (*enc.* 1. p. 635.) dixit *Daucum maritimum* longe aliam plantam ex agro monspeliaco (Pastinaca te-

nuifolia marina *Magnol. bot. monsp.* p. 199., de qua ipse ambigit, sitne D. Carotae varietas), quam propter umbellas minores, caulem gracilem, glabrum, foliaque nitida peculiarem existimant speciem et Lamarckius et Decandollius (*fl. franç.* 4. p. 329.) et Loiselerius (*fl. gall.* 1. 160.); equidem, qui ab ipso Decandollio accepta habeo exemplaria et e seminibus monspeliacis in horto colui, nil nisi varietatem D. *Carotae* video, qualem et in rupibus nostris saepius observavi. Ipse etiam Decandollius huius varietatem iterum citat caule tuberculato, et plantae hortenses caules hispidos habent. Zannichellii Daucus vulgaris (*istoria delle piante, che nascono ne' lidi di Venez.* t. 190.) apprime exprimit D. maritimum Lam.

INDEX SPECIERUM.

ASTERISCUS * ANTE VOCEM INDICAT NOMINA SPECIFICA RECEPTA, RELIQUA SUNT SYNONYMA.
ASTERISCUS, POST VOCEM, NOMEN HIC PRIMUM OCCURRERE.

		pag.
Aethusa	divaricata Spr. .	113
	leptophylla Spr .	112
Agasyllis	caucasica Spr. .	90
	salsa Spr. . . .	91
*Ammi	acaule * . .	128
	capillaceum Mich.	112
	daucifolium Scop.	129
	divaricatum Pers.	113
	*glaucifolium Lapeyr.	128
	maius L. 128. Walt.	112
	*Visnaga Lam. .	126
Angelica	aquilegifolia Lam.	89
	ebulifolia Lapeyr.	61
	*lucida L. . .	63
	montana Schleich.	61
	*pratensis MB. . .	60
	*pyrenaea * .	62
	*Razoulii Gouan.	61
	sylvestris L. .	61
	triquinata Mich .	68
Anieswortel	Lichtenst. . .	99
Anthriscus	trichosperma Pers.	142
	vulgaris * . .	143
*Astrantia	caucasica Willd. .	17
	helleborifolia Salisb.	18
	heterophylla Willd.	18
Athamanta	alata MB. . .	125
	annua L. . .	140
	condensata L. .	138
	cretensis L. .	140
	crithmoides Lapeyr.	126
	flexuosa Hortul. .	69
Athamanta	Golaka Hacqu. .	76
	Libanotis L. .	126
	*Libanotis L. .	137
	*Matthioli Wulff.	139
	multiflora Sm. .	125
	mutellinoides Lam.	139
	*panacifolia * .	140
	pisana Sav. . .	69
	pyrenaica Iacqu.	126
	rupestris Vill. .	140
	sicula L. . .	138
	Turbith Brot. .	140
Azorella	Lam. . . .	9. 10
	aretioides Willd.	11
	caespitosa Vahl.	10.
	Cav.	11. 12
	compressa Labill.	9
	crassifolia Pers. .	11
	filamentosa Vahl.	12
	gummifera Poir. .	11
	lanceolata Labill.	9
	linearifolia Cav. .	7
	ovata Labill. .	8
	pedunculata Willd.	10
*Bolax	aretioides * . .	11
	*complicatus * .	9
	glebaria Commers.	10
	*gummifer * .	10
	*pedunculatus * .	10
*Bowlesia	geniculata * .	14
	*incana R. et P.	13
	*lobata R. et P.	13

		pag.
Bubon	garganicum Tenor.	138
	*glaucus * .	136
	laevigatum Ait.	88
Bunium	acaule MB. .	129
	ammoides Link.	132
	Bulbocastanum L.	96. 131
	denudatum Decand.	131
	ferulaceum Sm.	95
	ferulaefolium Desf.	95
	flexuosum Wither.	131
	. Brot.	132
	luteum Hofm. .	92
	maius Gouan. .	131
	napiforme Willd.	95
	peucedanoides MB	92
Bupleurum	aegyptiacum Nect.	19
	aureum Fisch. .	19
	*glumaceum Sm.	18
	Odontites L. .	18
	rotundifolium Brot.	19
	**subovatum Link.*	19
	triradiatum Adam.	19
Cachrys	lanata Hort. mediol.	141
	latifolia MB. .	90
	panacifolia Vahl.	141
	pastinacea Lam.	141
	tomentosa Desfont.	141
Callisace	Fisch. . .	70
*Caucalis	mauritanica L.	143
	pumila L. .	147
	trichosperma Delil.	142
Chaerophyllum	aristatum Thunb.	133
	bifidum Willd. .	130
	capense Thunb.	133
	Claytoni Pers. .	129
	procumbens Lam.	130
	trichospermum Lam.	142
	Schult.	143
Chamitis	complicata Banks.	9
Chamitis	integrifolia Gärtn.	12
	tricuspidata Gärtn.	10
Cicuta	daurica Fisch. .	101
*Cnidium	Fontanesii * .	41
Conium	tenuifolium Vahl.	91
Critamus	dauricus Hofm. .	101
Crithmum	canariense Cav. .	20
	latifolium L. .	20
	pyrenaicum L. .	126
Danaa	*aquilegifolia* All.	22
*Daucus	aureus Desfont. .	144
	crinitus *Desfont.*	141
	divaricatus Walt.	113
	*guttatus Sm. .	143
	**hispidus* Desfont.	147
	**litoralis* Sm. .	145
	maritimus Wither.	147
	Lam.	147
	meifolius Brot. .	146
	polygamus Gouan.	146
	setifolius Desfont.	146
	Visnaga L. . .	127
Drusa	oppositifolia Decand.	15
Fashook	Iacks. . .	88
*Ferula	capillaris Link. .	85
	*caspica MB. .	89
	communis L. .	85
	*Ferulago L. .	82
	*glauca L. . .	84
	*laevigata * .	88
	*longifolia Fisch.	86
	*nodiflora L. .	84
	nodiflora Iacqu.	83
	nodiflora Pall. .	87
	*nuda * . .	81
	*obtusifolia * .	80
	*Opopanax * .	77
	*orientalis L. .	87
	*peucedanifolia Willd.	87

		pag.
Ferula	rablensis Wulff.	74
	ruthenica Spr.	53
	sibirica Willd.	87
	sulcata Desfont.	84
Hänselera	danaeformis Lag.	22
Heracleum	alpinum L.	47
	amplifolium Lapeyr.	45
	*angustifolium L.	43
	angustifolium Iacqu. Willd.	43
	asperum Fisch.	45
	aureum Sibth.	50
	*austriacum Crantz.	48
	decipiens Fisch.	47
	elegans Iacqu.	43
	flavescens Willd.	43
	giganteum Lond.	43
	gummiferum Willd.	45
	*lanatum Mich.	46
	*ligusticifolium MB.	50
	longifolium MB.	42
	longifolium Iacqu.	43
	marginatum Fisch.	47
	minimum Lam.	51
	montanum Georg.	50
	*Panaces L.	44
	pubescens Willd.	46
	pumilum Vill.	51
	*pyrenaicum Cusson.	45
	setosum Lapeyr.	44
	*sibiricum L.	43
	speciosum Hortul.	45
	Sphondylium L.	41
	tauricum Pall.	44
	*tomentosum Sibth.	50
	*Tordylium *	49
	*villosum Fisch.	46
*Hydrocotyle	americana L.	3
	asiatica L.	5
Hydrocotyle	bipinnata Mühl.	6
	bonarjensis L.	4
	*composita Pursh.	6
	cordata Walt.	4
	cymbalarifolia Mühlenb.	2
	ficarioides Mich.	4
	ficarioides Lam.	5
	gummifera Lam.	10. 11. 12
	inundata Sm.	114
	*natans Cyrill.	5
	*ranunculoides L.	2
	reniformis Bosc.	4. 6
	*repanda Pers.	4
	*umbellata L.	1
	umbellulata Mich.	1
	vulgaris L.	6
*Imperatoria	Chabraei *	64
	flavescens Bess.	61. 62
	palustris Bess.	60
	*Seguierii *	65
Laserpitium	alpinum Kit.	38
	angustifolium Scop.	36
	angustifolium Linn.	37
	angustissimum Willd.	35
	aquilegifolium Iacqu.	89
	Archangelica Hort.	33. 34
	atlanticum Poir.	43
	carniolicum Bernh.	38
	Cervaria Gmel.	40
	Chironium L.	78
	cuneatum Mönch.	35
	Fontanesii Pers.	41
	formosum Willd.	35
	*gallicum L.	34
	glabrum Crantz.	40
	gummiferum Desfont.	31
	hispidum MB.	34
	*Libanotis Lam.	40
	*peucedanoides L.	36

		pag.
*Laserpitium	pilosum Willd.	33
	pubescens Lag.	40
	silaifolium Iacqu.	123
	*Siler L.	37
	thapsiaeforme Brot.	31
	thapsioides Desfont.	32
	trifoliatum Sieb.	38
	trifurcatum Lam.	35
	*trilobum Mill.	38
	trilobum Iacqu.	89
Libanotis	rupestris Scop.	139
*Ligusticum	alatum *	125
	*apioides Lam.	122
	aquilegifolium Willd.	22
	*athamantoides *	126
	barbinode Mich.	30
	cicutaefolium Vill.	123
	cornubiense Linn.	22
	*cyprium *	125
	decussatum Mönch.	64
	pyrenaeum *Gouan.*	66
	splendens Lapeyr.	63
	*Sprengelii Sieb. *	124
	tenuifolium Lag.	54
	Ram.	63
	vaginatum *	138
*Meum	inundatum *	114
	*sibiricum *	113
Mulinum	Pers.	12
*Myrrhis	ammoides *	132
	*aristata *	133
	bifida Spr.	130
	*Bunium *	131
	*Claytoni Mich.	129
	*capensis *	122
	*procumbens *	130
Oenanthe	capensis Houtt.	108
	daucifolia Link	105
	diffusa Lag.	107
Oenanthe	*ferulacea Thunb.	109
	*filiformis Lam.	110
	filipenduloides Thuill.	104
	globulosa L.	106
	*gymnorrhiza Brignol.	103
	*inebrians Thunb.	108
	*interrupta Thunb.	107
	megapolitana Willd.	103
	patens Mönch.	104
	*peucedanifolia Poll.	104
	peucedanoides Wred.	103
	Roth.	104
	pimpinelloides Timm.	103
	Pollichii C. C. Gmel.	106
	*prolifera L.	105
	*tenuifolia Thunb.	109
	*virgata Poir.	105
*Pastinaca	dissecta Vent.	67
	graveolens MB.	*68*
	opaca Willd.	*68*
	Opopanax L.	*78*
	Secacul Russel.	67
	*triquinata *	68
*Peucedanum	alpestre L.	56
	*arenarium Kit.	55
	arenarium Hortul.	113
	*aureum Ait.	58
	*capillaceum Thunb.	60
	Carvifolia Vill.	64
	*gallicum Tourn.	52
	geniculatum Forst.	14
	iaponicum Thunb.	55
	*iletense *	57
	longifolium Kit.	54
	minus Ait. 62. Poir.	52
	*nodosum L.	57
	obtusifolium Sibth.	58
	officinale Thuill.	52
	palustre Sieb.	73

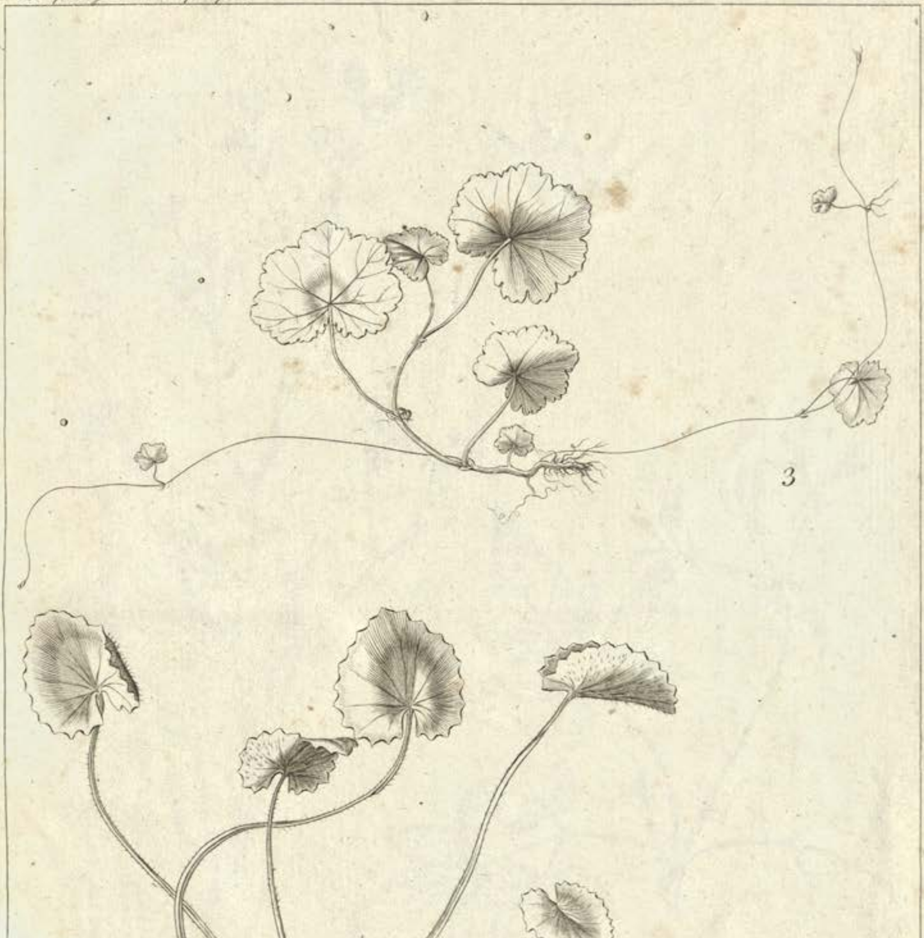
Peuce-

		pag.
Peucedanum	parisiense Decand.	52
	redivivum Pall.	91
	refractum Vill.	52
	*ruthenicum MB.	53
	serotinum Pers.	54
	tauricum MB.	53
	*tenuifolium Thunb.	59
	tenuifolium Poir.	54
	*Vocontiorum *	51
Phellandrium	Mutellina L.	94
*Physospermum	cicutarium *	23
	*commutatum *	22
Pimpinella	canescens Lois.	134
	capensis Thunb.	111
	dissecta Retz.	118
	genevensis Vill.	116
	hircina Mönch.	116
	hispida Loisel.	135
	laciniata Thor.	118
	leptophylla Pers.	112
	*magna L.	117
	nigra Willd.	117
	orientalis Gouan.	117
	peregrina L.	135
	petraea Willd.	134
	pratensis Thuill.	118
	*Saxifraga L.	115
	Tragium Lam. Vill.	134
*Sanicula	canadensis L.	15
	*marilandica L.	16
Scandix	dulcis Mühlenb.	129
	procumbens Mill.	130
	trichosperma L.	142
*Schultzia	crinita *	102
Selinum	acaule Cav.	12
	appianum Pers.	76
	argenteum Crantz.	76
	*austriacum Iacqu.	75
	*baicalense Willd.	72
Selinum	Bellardi Balb.	74
	cantabrigienseHort. gorink.	69
	Carvifolia Crantz.	64
	Chabraei L.	64
	collinum Kit.	72
	elegans Balb.	74
	lactescens Lam.	64
	*lineare Schumach.	74
	microphyllum Cav.	10
	montanum Willd.	76
	nigrum Lam.	76
	odoratum Bernh.	60
	Opopanax Crantz.	78
	Oreoselinum MB.	64
	palustre L.	69
	palustre Thuill.	64
	peregrinum Willd.	123
	*peucedanoides Desf.	75
	podolicum Bess.	64
	proliferum Cav.	12
	pyrenaeum Gouan.	62
	rablense Spr.	74
	*rigidulum Viv.	76
	Schiwerekii Bess.	69
	Seguierii L.	66
	*sibiricum Retz.	71
	spinosum Cav.	12
	sylvestre fl. dan.	69
	*venetum *	73
Seseli	ammoides L.	119. 121
	*caespitosumSibth.Sm.	121
	*chaerophylloides Th.	122
	dichotomum Hortul.	65
	*elatum L.	118
	filifolium Thunb.	110
	petraeum MB.	136
	pimpinelloides Willich.	64
	pyrenaeum L.	62

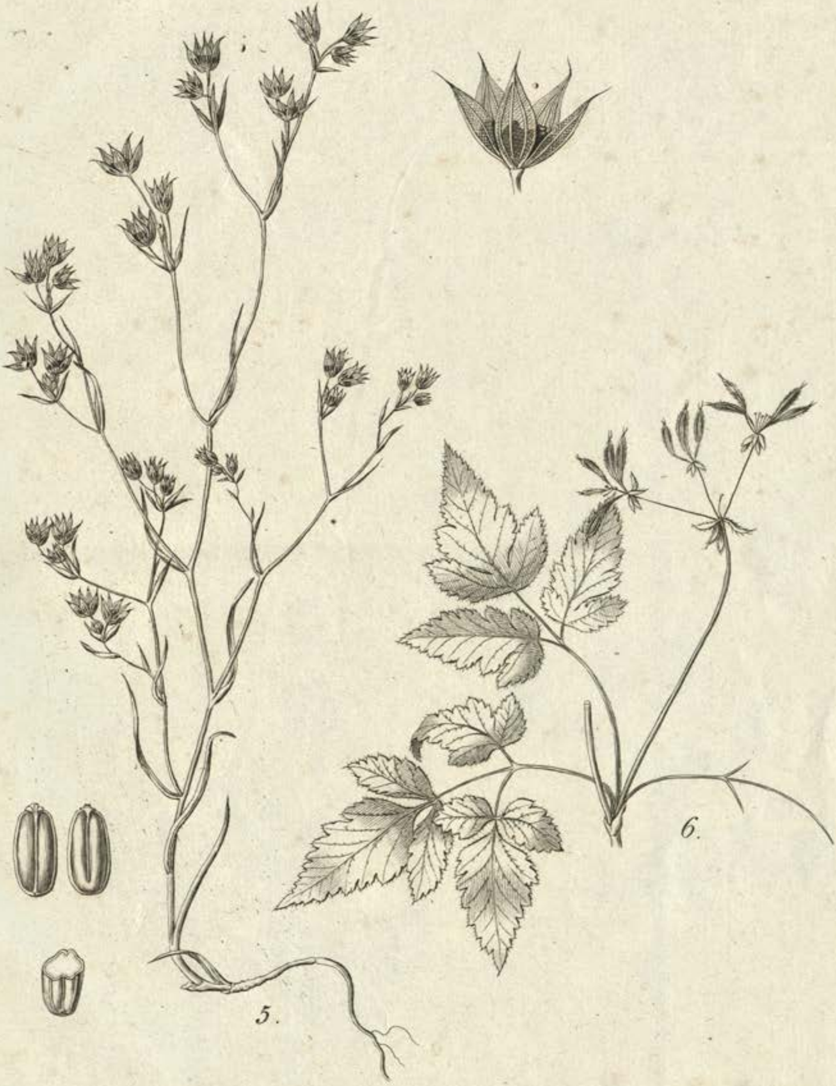
		pag.
Seseli	Saxifragum L.	118
	Turbith L.	121. 139
	Turbith Tenor.	119
	verticillatum Desfont.	120
Sicyos	glandulosa Poir.	15
Siler	alpinum Baumg.	38
	*aquilegifolium Gärtn.	88. 39
	*caucasicum *	90
	*salsum *	90
Sison	bulbosum Mich.	6
	*capensis *	111
	*capillaceus *	112
	crinitum Pall.	102
	*divaricatus *	113
	inundatum L.	114
	pusillum Mich.	113
	*rotundifolius *	110
	salsum L.	91
	sylvaticum Brot.	22
	trifoliatum Mich.	28
	verticillato-inundatum Thor.	93
	verticillatum L.	101
*Sium	asperum Thunb.	96
	*bulbosum Thor.	93
	*cicutaefolium I.F.Gmel.	100
	*ferulaefolium *	95
	*filifolium Thunb.	99
	*hispidum Thunb.	96
	intermedium Decand.	93
	inundatum Lam.	114
	*luteum *	92
	nudicaule Lam.	91
	*paniculatum Thunb.	98
	*patulum Thunb.	98
	*peucedanoides *	92
*Sium	siculum L.	100
	*verticillatum Lam.	101
	*villosum Thunb.	97
	*virescens *	94
Smyrnium	atropurpureum Lam.	28
	barbinode Mühl.	30
	cicutarium MB.	24
	*cordatum Walt.	28
	*Dioscoridis *	25
	*Dodonaei *	24
	*laterale Thunb.	29
	*nudicaule MB.	20
	nudicaule Pursh.	21
	perfoliatum Lam.	24
	— Mill.	25
	rotundifolium Mill.	24
	trifoliatum Mühl.	28
Sphondylium	austriacum Scop.	48
	Branca Scop.	42
*Tenoria	*canariensis **	*20*
**Thapsia*	*gummifera **	*31*
	*Laserpitii *	32
	*trifoliata Mill.	30
*Thysselinum	Plinii Tourn.	69
Tordylium	maximum L.	49
	siifolium Scop.	48
*Torilis	crinita *	141
	*trichosperma	141
*Trachymene	compressa *	9
	incisa Rudg.	9
	*linearis *	7
	*ovata *	8
*Tragium	Columnae *	134
	*peregrinum *	135
Trisanthus	cochinchinensis Lour.	5
Wendia	Chorodanum Hofm.	42

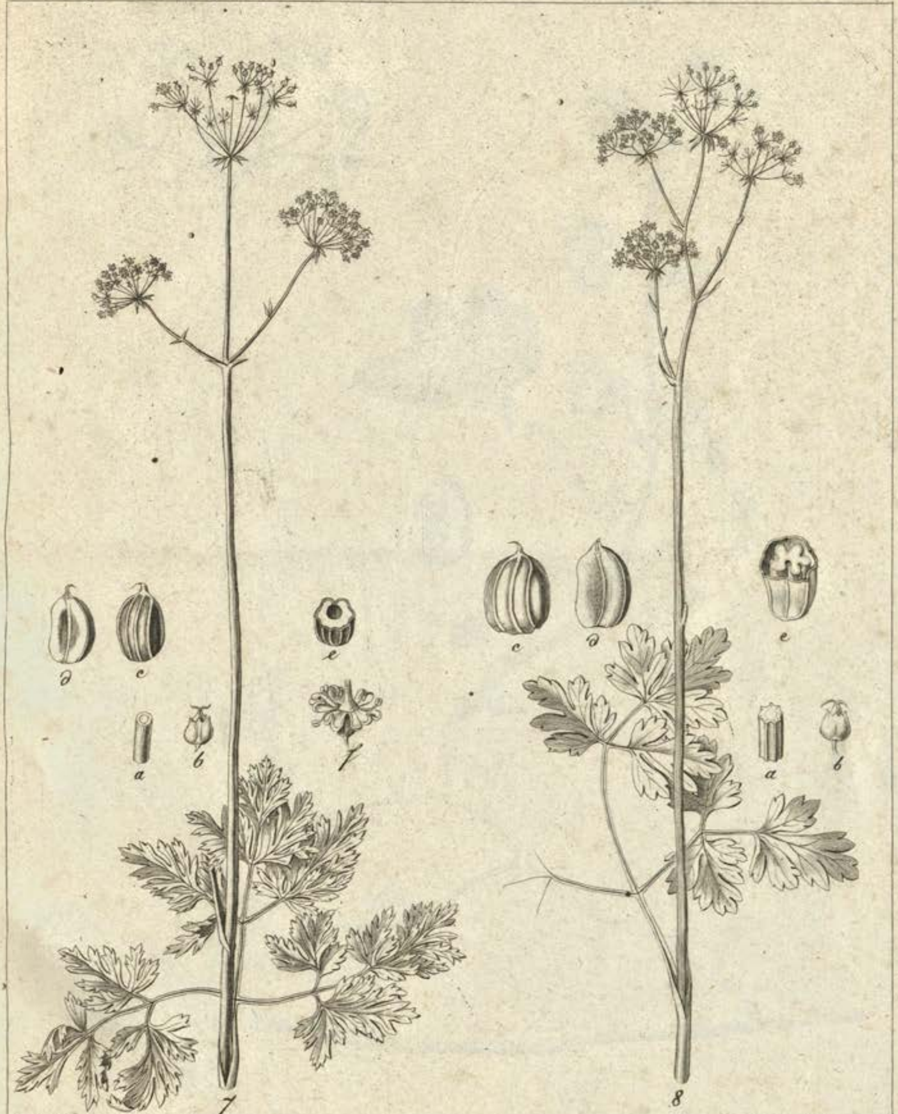
C. W. Herschel ad nat. del. Halæ. I. F. Schröter sc. Lipsiæ.

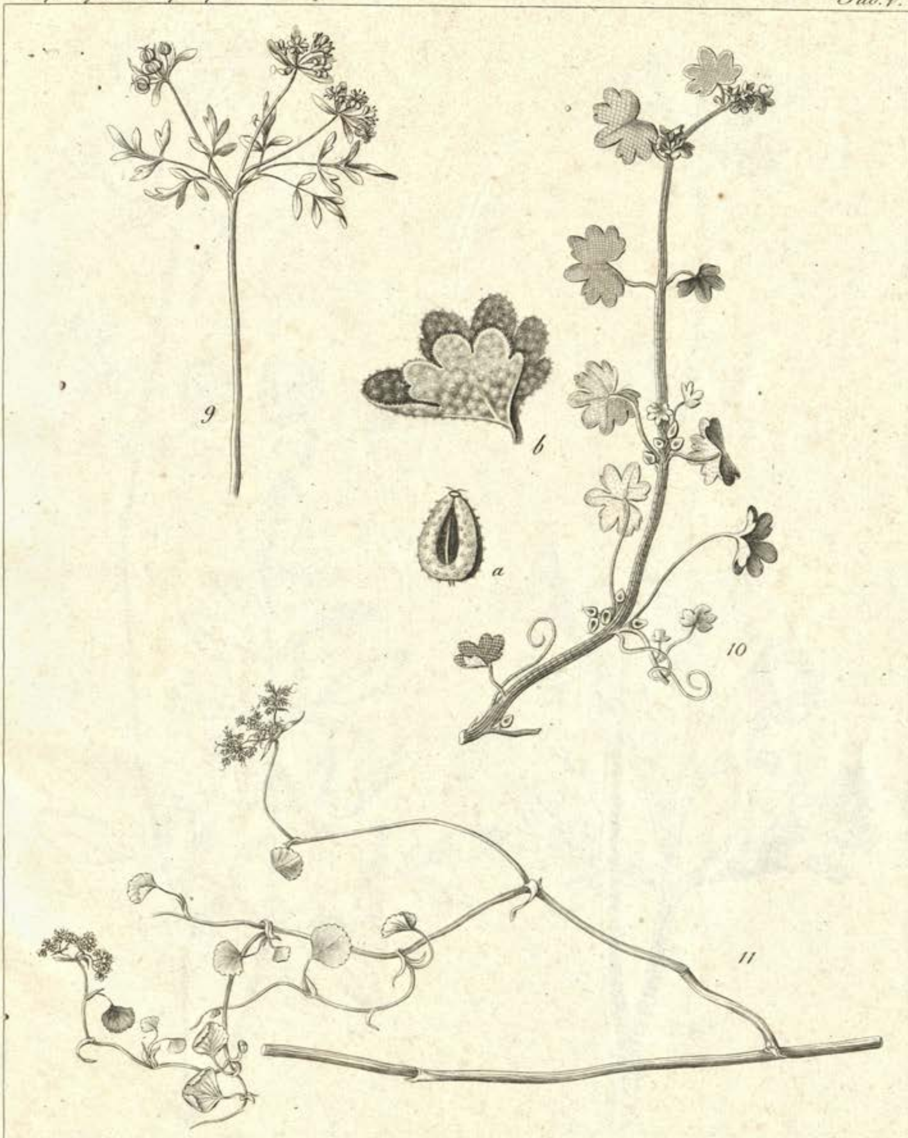
C. W. Herschel ad nat. del. J. F. Schröter sc. Lipsiae.

C. W. Herschel ad nat. del. J. F. Schröter sc.

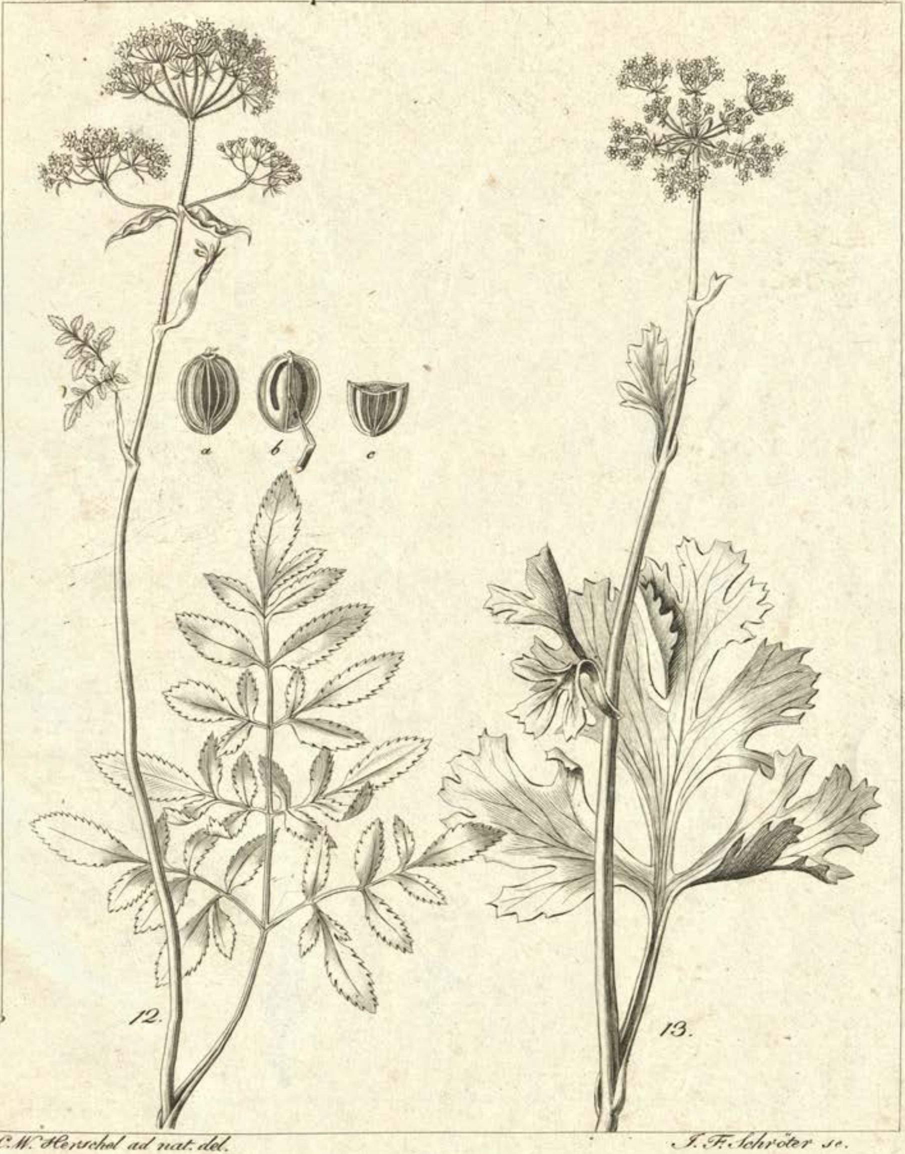

C. W. Herschel ad nat. del. J. F. Schröter sc.

C. W. Herschel ad nat. del.

J. F. Schröter sc. Lipsiae.

C. W. Herschel ad nat. del. J. F. Schröter sc.

C.W. Herschel ad nat del.

J. F. Schröter sc.